ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Základní škola Meluzína

„Učíme se v bezpečí, a díky tomu rosteme.“

Zpracováno podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Zpracováno: 1. 9. 2026

Meluzína

základní škola ▲ Boskovice

1 Charakteristika školy

1.1 Identifikační údaje

Název ŠVP	**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – denní forma vzdělávání, „Učíme se v bezpečí, a díky tomu rosteme.“**
Název školy, druh školy	Základní škola Meluzína, školská právnická osoba
Adresa školy	Sokolská 1110/14, 680 01 Boskovice
Webové stránky školy	www.skolameluzina.cz
Ředitelka školy	Mgr. et Mgr. Lenka Štaffová
Telefon / e-mail školy	+420 608 562 114 / info@skolameluzina.cz
Datová schránka školy	e5f9wi7
Zřizovatel školy	Škola Meluzína, z. s.
Adresa zřizovatele	Sokolská 1110/14, 680 01 Boskovice
Statutární zástupce zřizovatele	Mgr. et Mgr. Lenka Štaffová, +420 608 562 114
IČ / IZO	29762111/691020647
Datum projednání ŠVP pedagogickou radou	1. 9. 2026
Datum projednání ŠVP školskou radou	5. 11. 2026
Platnost ŠVP od	1. 9. 2026
Číslo jednací	ZŠM/ŠVP/2026/01
E-mail / web zřizovatele	info@skolameluzina.cz / www.skolameluzina.cz
Podpis ředitelky a razítko školy	

V Boskovicích dne 1. 9. 2026

1.2 Popis školy

Typ školy

Základní škola Meluzína je základní školou rodinného typu, která vytváří komunitní prostředí založené na úzké spolupráci dětí, pedagogů a rodin. V současné době poskytuje základní vzdělávání žákům 1. stupně základní školy ve věkově smíšených třídách. Díky nízkému počtu žáků umožňuje individuální přístup, respektuje tempo učení každého dítěte a podporuje rozvoj jejich osobnosti. Současné prostory školy umožňují vzdělávání žáků 1. stupně. Dlouhodobým záměrem školy je rozšířit vzdělávání také na 2. stupeň základní školy v odpovídajících prostorových podmínkách. Školní vzdělávací program je proto zpracován pro 1.–5. ročník. V případě zahájení vzdělávání na druhém stupni bude ŠVP předem odpovídajícím způsobem rozšířen.

Umístění a velikost školy

Škola sídlí v nově zrekonstruovaných prostorách historické vily ze začátku minulého století na adrese Sokolská 1110/14 v Boskovicích. Předností současného prostředí je blízkost města i parků a vlastní zahrada, které vytvářejí příležitosti pro venkovní výuku, pohybové aktivity i odpočinek. Povolená kapacita školy je 30 žáků. Součástí školy je i školní družina.

Zaměření školy

Meluzína staví své vzdělávání na přesvědčení, že bezpečné vztahy, vzájemný respekt a duševní pohoda jsou základními podmínkami kvalitního učení. Poskytuje základní vzdělávání zaměřené na rozvoj celé osobnosti dítěte – nejen jeho znalostí a dovedností, ale také schopnosti učit se, spolupracovat, pojmenovávat své potřeby, porozumět sobě i druhým a převzít odpovědnost za vlastní učení.

Škola usiluje o to, aby každé dítě mohlo rozvíjet svůj potenciál v prostředí bezpečí, respektu a nezraňující komunikace. Vzdělávání podporuje vnitřní motivaci, využívá formativní hodnocení a vytváří podmínky pro učení bez nadměrného vnějšího tlaku na výkon.

1.3 Vize, kultura a prostředí školy

1.3.1 Základní představa o vzdělávání ve škole

Vize školy

Základní škola Meluzína je místem, kde se dítě cítí bezpečně, prožívá radost z učení a roste v respektujících vztazích. Bezpečí, důvěru a kvalitní vztahy považujeme za základní podmínky učení. Právě z nich vyrůstá chuť poznávat, odvaha zkoušet nové věci, přebírat odpovědnost za vlastní učení a spolupracovat s ostatními.

Mise (poslání) školy

Posláním školy je doprovázet děti tak, aby

- věděly, kdo jsou, uměly pojmenovat své potřeby a emoce a vážily si samy sebe i druhých;
- braly chybu jako přirozenou součást učení a nevzdávaly se po prvním nezdaru;
- uměly spolupracovat, naslouchat, domlouvat se a řešit neshody nezraňujícím způsobem;
- měly radost z poznávání, rozvíjely vnitřní motivaci k učení a přebíraly odpovědnost za vlastní vzdělávání;
- odcházely ze školy jako sebevědomí, laskaví, zodpovědní a odolní lidé, kteří dokážou pečovat o sebe, o druhé i o svět kolem sebe.

1.3.2 Vzdělávací strategie na úrovni školy – postupy plánování a organizace výuky

Při plánování a organizaci výuky uplatňujeme tyto společné vzdělávací strategie:

- Naprostou většinu školních dnů zahajujeme ranním kruhem, který vytváří prostor pro bezpečné naladění na výuku, sdílení, plánování dne a posilování vztahů ve třídě. Součástí ranního kruhu je přivítání, sdílení, seznámení s programem dne, využívání mluvícího předmětu a vizuálního přehledu dne.
- Vzdělávací obsah plánujeme v integrovaných vzdělávacích oblastech, které propojují příbuzné vzdělávací obory do smysluplných celků. Díky tomu mohou děti vnímat souvislosti mezi jednotlivými oblastmi poznání a využívat získané znalosti, dovednosti a postoje v reálných situacích.
- Matematiku vyučujeme metodou prof. Hejného. Nová prostředí objevujeme společně, následně děti pracují vlastním tempem, hledají různá řešení a o svých postupech společně diskutují.
- Učení podporujeme využíváním hry, hudby a pohybu. Například při výuce českého jazyka využíváme program Zpívaná čeština, jazyky i další vzdělávací obsah přirozeně propojujeme s hudebními a pohybovými aktivitami.
- Pravidelně zařazujeme expediční dny, terénní výuku a učení venku. Reálné prostředí považujeme za přirozenou součást vzdělávání a příležitost k získávání vlastních zkušeností.
- Podporujeme tvořivé, badatelské a rukodělné činnosti uvnitř i venku, včetně práce s přírodními materiály.
- Vzdělávání individualizujeme. Děti postupují vlastním tempem, mají možnost volit místo, způsob a často i rozsah své práce. Respektujeme jejich základní potřeby, jako je pohyb, pitný režim nebo přiměřený odpočinek.
- Uplatňujeme formativní hodnocení, sebehodnocení a práci s portfoliem. Podporujeme vnitřní motivaci dětí a jejich schopnost převzít odpovědnost za vlastní učení.
- Pracujeme s tématy, která propojují více vzdělávacích oblastí. Některá témata plánují pedagogové na základě potřeb skupiny, další vycházejí ze zájmů a podnětů dětí.
- Systematicky podporujeme wellbeing, duševní zdraví a osobnostně-sociální rozvoj dětí prostřednictvím práce s tělem, dechem, emocemi, relaxačních technik i každodenní péče o bezpečné vztahy.

Při plánování vzdělávání vycházíme z očekávaných výsledků učení stanovených RVP ZV. Ty dále rozpracováváme do školních očekávaných výsledků učení, které odpovídají vzdělávací koncepci školy a umožňují jejich naplňování v integrovaných vzdělávacích oblastech. Současně cíleně rozvíjíme klíčové kompetence a základní gramotnosti definované RVP ZV, které tvoří přirozenou součást každodenního vzdělávání.

Postupy umožňující dětem podílet se na organizaci školy, obsahu a realizaci výuky

Děti se přiměřeně svému věku aktivně podílejí na životě školy, organizaci některých činností i obsahu vzdělávání. Vedeme je k odpovědnosti, samostatnosti a spolurozhodování.

K tomu využíváme zejména:

- ranní kruhy a pravidelná komunitní setkávání, při kterých děti sdílejí své potřeby, nápady a podněty;
- společné vytváření a průběžnou reflexi pravidel soužití;
- zařazování témat a projektů vycházejících ze zájmů a podnětů dětí;
- možnost volby přiměřené věku dítěte (např. tempa práce, pracovního místa nebo způsobu řešení některých úkolů);
- pravidelnou sebereflexi a spolupodílení se na hodnocení vlastního učení.

Děti mají možnost přicházet s podněty ke zlepšování života školy, podílet se na jejich společném projednávání a podle svých možností také na jejich uskutečňování.

1.3.3 Kultura školy

Kultura školy vyjadřuje způsob, jakým spolu ve škole žijeme, komunikujeme a učíme se. Je založena na hodnotách bezpečí, respektu, důvěry, spolupráce a odpovědnosti. Tyto hodnoty se promítají do každodenních vztahů mezi dětmi, pedagogy i rodiči a vytvářejí prostředí, ve kterém se každý může cítit přijímán, respektován a podporován.

Ve škole usilujeme o otevřenou a nezraňující komunikaci. Konflikty vnímáme jako přirozenou součást života a učíme děti hledat jejich řešení prostřednictvím dialogu, naslouchání, porozumění potřebám druhých a převzetí odpovědnosti za vlastní jednání. Inspirujeme se principy respektující komunikace a nenásilné komunikace.

Děti vedeme k tomu, aby se aktivně podílely na životě školy, vyjadřovaly své názory, přicházely s vlastními nápady a přiměřeně svému věku spolurozhodovaly o podobě společných činností. Věříme, že možnost ovlivňovat dění ve škole posiluje odpovědnost, samostatnost i pocit sounáležitosti.

Pedagogický tým tvoří učící se profesní komunitu. Pedagogové společně plánují výuku, sdílejí zkušenosti, reflektují svou práci a vzájemně se podporují. Profesní rozvoj chápeme jako přirozenou součást života školy a usilujeme o průběžné vzdělávání zejména v oblasti kompetenčního vzdělávání, formativního hodnocení, wellbeingu, respektující komunikace a moderních vzdělávacích metod.

Škola vytváří prostředí podporující wellbeing dětí i zaměstnanců. Dbáme na přiměřený denní režim, dostatek pohybu, pobyt venku, možnost odpočinku, respektování individuálních potřeb i vytváření bezpečných vztahů. Věříme, že pouze dítě i dospělý, kteří se cítí dobře, mohou naplno rozvíjet svůj potenciál.

Důležitou součástí kultury školy je úzká spolupráce s rodinami. Rodiče vnímáme jako partnery ve vzdělávání a vytváříme prostor pro otevřenou komunikaci, vzájemnou důvěru a společné hledání nejlepších cest pro rozvoj každého dítěte.

K životu školy patří také společné tradice a rituály, které posilují sounáležitost školního společenství. Patří mezi ně zejména slavnostní zahájení a ukončení školního roku, společné oslavy, zahradní slavnosti, projektové a expediční dny, komunitní setkávání dětí, rodičů a pedagogů, a také ranní kruhy.

K rozvoji charakteru, sebepoznání a pozitivních vztahů využíváme také práci s kartami ctností. Prostřednictvím příběhů, ilustrací, otázek a společné reflexe podporují děti v porozumění významu jednotlivých ctností, rozvíjejí jejich sebereflexi a motivují je k uplatňování ctností v každodenním životě.

Naše hodnoty (pilíře) a jejich projevy v každodenním životě školy

Škola stojí na pěti vzájemně propojených pilířích. Nejsou to oddělené body, ale jeden živý princip: v bezpečném prostředí a dobrých vztazích se dítě učí s respektem, svobodně a beze strachu.

Bezpečí — Vytváříme předvídatelné, přijímající prostředí (rozvrh a přehled dne, rituály, jasná pravidla). V bezpečí se dá růst i odpočívat. Dítě „doopravdy vidíme“ – za chováním hledáme potřebu.

Vztahy a společenství — Tvoříme komunitu dětí, pedagogických pracovníků a rodin. Vztahy utužujeme v kruzích, sdílení a společných zážitcích; učíme děti naslouchat, spolupracovat a řešit spory.

Respekt — K dítěti i dospělému přistupujeme s úctou k jeho jedinečnosti a potřebám. Respekt je výchozí postoj dospělého, který děti přebírají nápodobou.

Nezraňující komunikace — Volíme slova, načasování i dopad tak, aby neranily. Jsme dětem vzorem toho, jak spolu mluvit; používáme popisný jazyk.

Svobodná volba — Dítě má v jasných mezích prostor rozhodovat – o tempu, místě, někdy o obsahu či náhradní aktivitě. Nejde o „svobodnou školu“ bez struktury, ale o svobodu uvnitř struktury.

Tradice a rituály školy rozvíjející hodnoty školního společenství

K rozvíjení hodnot společenství slouží opakované rituály a tradice:

- ranní kruh jako rituál; narozeninový rituál; zpívání (Zpívaná čeština);
- karty ctností jako pravidelná pomůcka pro téma měsíce;
- expediční (terénní) dny;
- komunitní dny a slavnosti s rodinami (např. Drakiáda, vynášení Morany, Noc s Andersenem);
- tripartitní schůzky (učitel – dítě – rodič).

Symboly školy

Školu vyjadřuje její název, název ŠVP a logo. Obsahuje hravost, lehkost, živost, spontánnost, svobodu.

Meluzína
základní škola • Boskovice

Podpora vztahů ve vzdělávání

Předpokladem kvalitních vztahů ve školním společenství je sdílená vize školy, společné hodnoty, jasně formulovaná a respektovaná pravidla a osobní příklad všech dospělých. Usilujeme o prostředí založené na vzájemném respektu, důvěře, otevřené komunikaci a spolupráci mezi dětmi, pedagogy a rodiči. Při řešení náročných situací vedeme děti i dospělé k hledání potřeb všech zúčastněných, k převzetí odpovědnosti za vlastní jednání a ke společnému hledání řešení přijatelných pro všechny.

Pedagogický tým spolupracuje při plánování, realizaci i vyhodnocování vzdělávání. Pravidelně sdílí zkušenosti, společně hledá řešení vzniklých situací, reflektuje svou práci a vzájemně se podporuje. Při rozhodování usilujeme o dosažení shody. Pokud se jí nepodaří dosáhnout, odpovědnost za konečné rozhodnutí nese ředitelka školy.

Podporujeme otevřenou, pravdivou a respektující komunikaci. Důležité informace sdílíme průběžně při osobních setkáních i prostřednictvím digitálních komunikačních nástrojů. Vedení školy uplatňuje princip otevřených dveří vůči dětem, rodičům i zaměstnancům školy.

Za důležitou součást podpory vztahů považujeme pravidelné kruhy, individuální rozhovory, společné plánování, setkávání s rodiči i komunitní akce školy. Věříme, že kvalitní vztahy vznikají především každodenní otevřenou komunikací, vzájemným nasloucháním, ochotou porozumět druhým a společným hledáním řešení.

Dobré vztahy nevnímáme jako cíl sám o sobě, ale jako základní předpoklad kvalitního vzdělávání, osobnostního rozvoje a spokojeného života ve školním společenství.

Profesní vzdělávání a rozvoj pedagogických pracovníků

Profesní rozvoj je právem i povinností každého člena pedagogického týmu a vychází ze zájmu a silných stránek jednotlivých pedagogů i z potřeb školy. Jeho cílem je průběžně rozvíjet odborné, pedagogické i osobnostní kompetence tak, aby co nejlépe podporovaly vzdělávání a rozvoj dětí. Profesní rozvoj realizujeme prostřednictvím samostudia, vzájemného sdílení zkušeností, hospitací a reflexe pedagogické práce, společného vzdělávání celého týmu i účasti na vzdělávacích akcích. Získané poznatky společně reflektujeme a přenášíme do každodenní pedagogické praxe. Součástí profesního rozvoje je také společné plánování výuky, vzájemné učení pedagogů, sdílení příkladů dobré praxe a průběžná reflexe dopadu vzdělávání na učení dětí.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků vychází z Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy, který je pravidelně vyhodnocován a aktualizován podle potřeb školy i jednotlivých pedagogů.

Utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing)

Wellbeing je jedním z pilířů vzdělávací koncepce školy. Usilujeme o to, aby se každý člen školního společenství cítil bezpečně, byl přijímán, respektován, podporován v učení i osobnostním rozvoji a měl prostor pro

seberealizaci. Věříme, že bezpečné a podnětné prostředí je základním předpokladem kvalitního učení, spolupráce i zdravého rozvoje každého dítěte.

Vytváření takového prostředí je společnou odpovědností všech zaměstnanců školy. Současně vedeme děti k tomu, aby svým jednáním přispívaly k vytváření atmosféry založené na respektu, důvěře, spolupráci a vzájemné podpoře.

Podpora wellbeingu je přirozenou součástí každodenního života školy. Do vzdělávání zařazujeme práci s emocemi, dechem, relaxačními technikami a rozvojem sociálně-emočních dovedností. Pokud dítě přichází do školy rozladěné nebo prožívá náročnou situaci, vytváříme prostor pro bezpečné zklidnění, naladění na školní den a postupné zapojení do vzdělávání s respektem k jeho aktuálním potřebám.

Dbáme také na přiměřený režim dne, dostatek pohybu, pobyt venku, možnost odpočinku a vytváření prostředí, které podporuje wellbeing nejen dětí, ale i pedagogických pracovníků.

Součástí wellbeingu je také odpovědné a vyvážené využívání digitálních technologií. Vedeme děti k bezpečnému, ohleduplnému a smysluplnému používání digitálních prostředků, rozvíjíme jejich digitální kompetence přiměřeně věku a podporujeme zdravou rovnováhu mezi digitálními a nedigitálními činnostmi. Současně dbáme na ochranu osobních údajů, bezpečné chování v digitálním prostředí a vytváříme podmínky podporující digitální wellbeing dětí i zaměstnanců školy. V každodenní výuce proto upřednostňujeme učení prostřednictvím reálných zkušeností, manipulace s konkrétními předměty, experimentování, pohybu, pobytu v přírodě, četby, tvořivých činností a přímé mezilidské komunikace.

Digitální technologie zařazujeme cíleně, přiměřeně věku a tehdy, pokud přinášejí jasnou vzdělávací hodnotu. Rozvoj digitálních kompetencí chápeme nejen jako osvojování technických dovedností, ale také jako schopnost technologiím rozumět, kriticky je hodnotit a používat je bezpečně, smysluplně a zodpovědně.

Škola vytváří podmínky podporující wellbeing pedagogických i nepedagogických pracovníků prostřednictvím vzájemné podpory, týmové spolupráce, profesních setkávání, otevřené komunikace a přiměřené organizace práce.

Režim školy

Režim školy je organizován tak, aby podporoval zdravý vývoj dětí, jejich wellbeing i efektivní učení. Denní program zajišťuje vyvážené střídání vzdělávacích, pohybových, odpočinkových a stravovacích činností. Výuka probíhá převážně v integrovaných vzdělávacích blocích, které umožňují přizpůsobit délku jednotlivých činností vzdělávacím cílům i aktuálním potřebám dětí.

Součástí každého dne je pravidelný pobyt venku, dostatek příležitostí k pohybu, odpočinku i spontánní hře. Škola podporuje zdravý životní styl, pravidelný pitný režim a vytváří podmínky pro bezpečné a podnětné prostředí.

Součástí organizace školy je ranní i odpolední školní družina. Podrobnosti o organizaci provozu školy, denním režimu, hygienických podmínkách a bezpečnosti stanovuje Provozní řád školy a Školní řád.

Kritéria hodnocení kvality výuky

Kvalitu výuky pravidelně sledujeme, společně reflektujeme a průběžně rozvíjíme. Při jejím hodnocení vycházíme zejména z těchto kritérií:

- výuka směřuje k naplňování očekávaných výsledků učení a rozvoji klíčových kompetencí;
- vzdělávání zohledňuje individuální potřeby, možnosti a tempo učení jednotlivých dětí;

- děti jsou aktivně zapojeny do procesu učení, spolupracují, přemýšlejí o svém učení a rozvíjejí vlastní odpovědnost;
- pedagogové vytvářejí bezpečné, respektující a podnětné prostředí podporující wellbeing a vnitřní motivaci;
- součástí výuky je průběžná zpětná vazba, formativní hodnocení a reflexe vzdělávacího procesu;
- pedagogický tým pravidelně reflektuje svou práci a využívá získané poznatky ke zkvalitňování vzdělávání.

Kvalitu výuky pedagogický tým pravidelně společně reflektuje při pedagogických poradách, společném plánování, vzájemných hospitacích a profesních rozhovorech. Vycházíme z pozorování průběhu výuky, sebereflexe pedagogů, vzdělávacích pokroků dětí i průběžné zpětné vazby od dětí a zákonných zástupců. Získané poznatky využíváme k plánování dalšího profesního rozvoje pedagogů, úpravám vzdělávacích strategií i dalšímu zkvalitňování vzdělávání. Hodnocení zahrnuje rovněž kvalitu pedagogické práce, spolupráce pedagogického týmu a školního prostředí, zejména jeho bezpečnost, podnětnost, respektující vztahy a podporu wellbeingu.

Organizace výuky

Vzdělávání je organizováno tak, aby podporovalo souvislé učení, individuální přístup a propojování vzdělávacích oblastí. Základní organizační jednotkou výuky jsou zpravidla dva dopolední vzdělávací bloky v délce 90 minut (2 × 45 minut), které umožňují využívat různorodých vzdělávacích metod, projektové výuky, badatelských aktivit i dostatek času pro samostatnou práci žáků.

Dopolední výuka je zpravidla rozdělena do dvou vzdělávacích bloků oddělených dostatečně dlouhou přestávkou určenou ke svačině, odpočinku a pobytu venku. V průběhu jednotlivých bloků jsou podle věku žáků a charakteru činností zařazovány krátké pohybové a relaxační přestávky.

Výuka může být výuka organizována také v jednotlivých vyučovacích hodinách o délce 45 minut, zejména u některých vzdělávacích oblastí nebo z organizačních důvodů.

Výuka je organizována v integrovaných vzdělávacích oblastech a je založena na propojování vzdělávacího obsahu do smysluplných souvislostí. Jednotlivé vzdělávací obory se přirozeně prolínají při řešení autentických situací a společných témat. Organizaci vzdělávání podporují projektová výuka, badatelská výuka, výuka v terénu, čtenářské a pisatelské dílny, ranní kruhy i další vzdělávací formy, které umožňují naplňovat očekávané výsledky učení napříč integrovanými vzdělávacími oblastmi.

Organizace vzdělávání umožňuje spolupráci žáků různých ročníků, vzájemné učení a respektování individuálního tempa každého žáka.

V některých dnech je pro starší žáky podle rozvrhu zařazena také odpolední výuka. Ráno před vyučováním i po jeho skončení je pro děti zajištěn provoz školní družiny.

Výuka je organizována ve dvoutýdenním cyklu se střídáním sudých a lichých týdnů. Časová dotace jednotlivých ročníků je rozvržena nerovnoměrně, přičemž průměrná týdenní časová dotace za dvoutýdenní období odpovídá učebnímu plánu školy. V 1. ročníku činí týdenní časová dotace 20 vyučovacích hodin v obou týdnech, ve 2. ročníku se střídá 20 a 22 vyučovacích hodin, ve 3. ročníku 24 a 26 vyučovacích hodin a ve 4. ročníku činí časová dotace 26 vyučovacích hodin v obou týdnech. Průměrná týdenní časová dotace tak činí v 1. ročníku 20 hodin, ve 2. ročníku 21 hodin, ve 3. ročníku 25 hodin a ve 4. ročníku 26 hodin. Při tomto rozvržení jsou dodržovány maximální týdenní časové dotace stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Výuka může být podle charakteru vzdělávacího obsahu realizována také v delších blocích, projektech, tematických a expedičních dnech nebo mimo školu.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a partnery školy

Rodiče vnímáme jako partnery ve vzdělávání a přirozenou součást školního společenství. Věříme, že otevřená spolupráce mezi školou a rodinou je důležitým předpokladem úspěšného vzdělávání i spokojeného rozvoje dítěte.

Spolupráce se zákonnými zástupci je založena zejména na:

- otevřené, respektující a průběžné komunikaci prostřednictvím osobních setkání i digitálních komunikačních nástrojů;
- pravidelných individuálních konzultacích a tripartitních setkáních ve složení dítě – zákonný zástupce – pedagogický pracovník;
- společných komunitních akcích, slavnostech, dílnách a setkáváních podporujících budování školního společenství;
- aktivním zapojování rodičů do života školy podle jejich možností, zkušeností, profesí nebo zájmů;
- spolupráci při organizaci vzdělávacích aktivit, projektů, exkurzí a dalších školních akcí;
- otevřenosti školy vůči rodinám – podle individuální domluvy mohou rodiče navštívit výuku nebo část školního dne strávit společně se svým dítětem.

Škola spolupracuje také s dalšími partnery, kteří obohacují vzdělávání dětí a podporují naplňování vzdělávací koncepce školy. Jsou jimi zejména místní organizace, odborníci z různých profesních oblastí, kulturní a vzdělávací instituce, neziskové organizace i další školy. Spolupráce probíhá formou projektů, exkurzí, besed, workshopů, společných akcí a dalších vzdělávacích aktivit.

Škola pravidelně získává zpětnou vazbu od dětí, zákonných zástupců i pedagogických pracovníků prostřednictvím rozhovorů, komunitních setkání, tripartitních schůzek, reflektivních kruhů a podle potřeby také anonymních dotazníků. Získané podněty pedagogický tým společně vyhodnocuje a využívá při dalším rozvoji školy. Škola současně vytváří bezpečné možnosti pro podávání podnětů a zpětné vazby, včetně možnosti anonymního vyjádření, pokud to povaha podnětu vyžaduje. Souhrnné závěry a přijatá opatření škola přiměřeně sdílí se žáky, zákonnými zástupci, pedagogickým týmem, zřizovatelem a školskou radou.

Propojování formálního a neformálního vzdělávání

Školní družina navazuje na vzdělávání realizované ve škole a dále rozvíjí kompetence, dovednosti a zájmy dětí prostřednictvím dobrovolných volnočasových aktivit. Nabízí prostor pro tvořivost, hru, pohyb, pobyt venku, rozvoj sociálních dovedností i odpočinek.

Ve vzdělávání navazujeme také na zkušenosti, znalosti a dovednosti, které děti získávají mimo školu – v rodině, zájmových kroužcích, sportovních oddílech, uměleckých školách i dalších aktivitách neformálního vzdělávání. Tyto zkušenosti respektujeme a vytváříme příležitosti k jejich využití při výuce.

Škola spolupracuje s organizacemi a odborníky, kteří obohacují vzdělávání dětí prostřednictvím projektů, exkurzí, workshopů, besed a dalších vzdělávacích aktivit. Děti tak mohou propojit školní učení s reálným životem a získávat zkušenosti v různých prostředích.

Informace o zkušenostech, znalostech, dovednostech, postojích a hodnotách, které děti získávají v neformálním a zájmovém vzdělávání, získávají učitelé průběžně zejména prostřednictvím rozhovorů s dětmi a jejich zákonnými zástupci, tripartitních setkání, žákovských portfolií, prezentací vlastní činnosti a pozorování dítěte při výuce. Děti mohou své zkušenosti doložit například ukázkou práce, výrobkem, fotografií, záznamem o činnosti nebo krátkou prezentací.

Učitelé společně s dítětem reflektují, co se při dané činnosti naučilo, jaké dovednosti rozvinulo a v jakých situacích je může dále využít. Podstatné informace přiměřeně zaznamenávají do žákovského portfolia nebo pedagogických záznamů a využívají je při plánování a individualizaci výuky.

Na získané zkušenosti navazují například volbou témat a úloh, nabídkou rozšiřujících nebo badatelských aktivit, zapojením dítěte do projektu, možností představit vlastní zkušenost spolužákům nebo uplatnit osvojené dovednosti při společné práci. Tím škola propojuje učení ve škole s reálným životem dítěte a podporuje další rozvoj jeho zájmů a silných stránek.

Organizační, prostorové, materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky

Škola cíleně vytváří podmínky podporující kvalitní vzdělávání dětí i profesionální práci pedagogických pracovníků. Výuka probíhá ve dvou prostorných, světlých a funkčně vybavených učebnách, které umožňují využívání různých organizačních forem a vzdělávacích metod, včetně individuální, skupinové i společné práce. Součástí školy jsou prostorné chodby, které slouží nejen k bezpečnému pohybu dětí, ale také například jako prostor pro neformální setkávání.

Dětem je k dispozici školní zahrada, která je využívána k pobytu venku, pohybovým aktivitám, environmentálnímu vzdělávání, projektové výuce i zážitkovému učení. Díky poloze školy využíváme také blízké přírodní i městské prostředí jako přirozenou součást vzdělávání. Prostředí školy je uspořádáno tak, aby podporovalo samostatnost, spolupráci, tvořivost, bezpečí a aktivní zapojení dětí do vzdělávacího procesu.

Škola průběžně doplňuje a obnovuje didaktické pomůcky, vzdělávací materiály, digitální technologie i další vybavení odpovídající současným potřebám vzdělávání. Součástí materiálního zázemí jsou také pomůcky podporující pohybové aktivity, tvořivou práci, badatelskou výuku a rozvoj sociálně-emočních dovedností.

Prostředí školy je vybaveno relaxačními a odpočinkovými koutky, které žákům umožňují přiměřený odpočinek, zklidnění a průběžnou regulaci psychické i tělesné zátěže. K dispozici mají sedací vaky, polštáře, křesla, gauč, sedací prostor pod oknem, koberce a další místa určená k odpočinku. Příjemnou a podnětnou atmosféru školy dotvářejí také zelené rostliny. Při provozu školy usilujeme o šetrné a odpovědné hospodaření se svěřenými prostředky. Vedeme děti k ohleduplnému zacházení s vybavením školy, odpovědnému využívání materiálů, třídění odpadu a respektu k životnímu prostředí. Při plánování činností podporujeme udržitelné způsoby práce, využívání přírodních a recyklovaných materiálů i péči o školní zahradu a okolní prostředí.

Hygienické a bezpečnostní podmínky školy odpovídají platným právním předpisům a příslušným normám. Škola vytváří bezpečné prostředí pro vzdělávání i všechny související činnosti, pravidelně kontroluje prostory a vybavení a seznamuje děti s pravidly bezpečného chování. Organizace provozu školy zároveň podporuje zdravý životní styl, dostatek pohybu, pobyt venku, pitný režim a respektuje základní potřeby dětí.

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Východiska vzniku ŠVP

Školní vzdělávací program vznikl na základě vize Základní školy Meluzína vytvářet bezpečné, respektující a podnětné prostředí, ve kterém děti objevují radost z učení, rozvíjejí svůj potenciál a přebírají odpovědnost za vlastní vzdělávání. Při jeho tvorbě jsme vycházeli z revidovaného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, současných poznatků pedagogiky, psychologie a neurověd, zkušeností pedagogického týmu i z potřeb dětí a rodin naší školy. Významným východiskem jsou principy wellbeingu, individualizace vzdělávání, rozvoje charakteru a ctností, formativního hodnocení, integrovaného vzdělávání, zkušenostního a badatelského učení, pobytu venku a úzkého propojení školy s přírodou, komunitou a reálným životem. Vycházíme zkrátka z přesvědčení, že vzdělávání má rozvíjet dítě jako celek – jeho poznání, charakter, vztahy, zdraví i schopnost aktivně a odpovědně žít ve světě.

Zvolený model ŠVP

Školní vzdělávací program Základní školy Meluzína je zpracován jako integrovaný model ŠVP. Vzdělávací obsah jednotlivých oborů je uspořádán do širších integrovaných vzdělávacích oblastí, které umožňují přirozeně propojovat poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty napříč obory.

Integrované pojetí vzdělávání podporuje vnímání souvislostí, rozvoj kritického myšlení, tvořivosti a schopnosti využívat získané poznatky v reálných životních situacích. Učení vychází z autentických zkušeností dětí, jejich přirozené zvídavosti a aktivního objevování světa.

Jednotlivé vzdělávací obory si zachovávají svou odbornou identitu a jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání rozvíjeny prostřednictvím očekávaných výsledků učení. Jejich propojení v rámci integrovaných oblastí vytváří prostor pro smysluplné plánování výuky, hledání souvislostí a efektivnější rozvoj klíčových kompetencí, základních gramotností i průřezových témat.

Vzdělávání je organizováno tak, aby podporovalo aktivní zapojení žáků, spolupráci, individualizaci, badatelské a projektové učení, pobyt venku i průběžnou reflexi vlastního učení. Integrovaný model zároveň umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby dětí, jejich zájmy i přirozené příležitosti, které přináší každodenní život školy.

Akcenty a specifika ŠVP

Školní vzdělávací program Základní školy Meluzína je založen na přesvědčení, že kvalitní vzdělávání rozvíjí dítě jako celek – jeho znalosti, dovednosti, postoje, hodnoty i schopnost vytvářet zdravé vztahy k sobě, druhým lidem a okolnímu světu. Důraz klademe na wellbeing jako přirozený předpoklad úspěšného učení, bezpečné a respektující prostředí, partnerské vztahy a individuální podporu každého dítěte.

Vzdělávací obsah organizujeme do integrovaných vzdělávacích oblastí, které podporují propojování poznatků napříč obory, hledání souvislostí a využívání získaných zkušeností v reálných životních situacích. Výuka vychází z aktivního zapojení dětí, badatelského a projektového učení, zkušenostního poznávání, pravidelného pobytu venku a propojení školy s okolním prostředím.

Významnou součástí vzdělávání je rozvoj charakteru a ctností, které přirozeně prostupují každodenním životem školy, vzájemnými vztahy i vzdělávacími situacemi. Vedeme děti k odpovědnosti, respektu, spolupráci, samostatnosti, empatii, odvaze a aktivnímu přístupu k vlastnímu učení i životu ve společnosti.

Při vzdělávání uplatňujeme individualizovaný přístup, který respektuje jedinečnost každého dítěte, jeho tempo učení, silné stránky i vzdělávací potřeby. Důležitou součástí pedagogické práce je

formativní hodnocení, průběžná zpětná vazba a podpora sebereflexe, které dětem pomáhají přebírat odpovědnost za vlastní učení a osobní rozvoj.

Školní vzdělávací program vytváří podmínky pro systematický rozvoj klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat prostřednictvím smysluplných vzdělávacích situací. Usilujeme o to, aby děti odcházely ze školy nejen s potřebnými znalostmi a dovednostmi, ale také s vnitřní motivací k celoživotnímu učení, schopností spolupracovat, kriticky přemýšlet a aktivně přispívat k rozvoji společnosti.

Na 1. stupni ZV jsme propojili tyto vzdělávací obory RVP ZV do integrovaných předmětů ŠVP:

Integrovaná vzdělávací oblast (předmět)	Zařazené vzdělávací obory
Jazyk a komunikace	Český jazyk a literatura, Anglický jazyk
Matematika a objevování	Matematika, Informatika, Polytechnická výchova
Já ve světě	Člověk a jeho svět, Osobnostní rozvoj, Tělesná výchova
Umění	Hudební, taneční a dramatická výchova, Výtvarná a filmová výchova

Princip integrace vzdělávacích oborů

Integrace vzdělávacích oborů v Základní škole Meluzína vychází z přesvědčení, že děti poznávají svět jako propojený celek. Vzdělávací obory proto spojujeme do integrovaných vzdělávacích oblastí tam, kde jejich propojení přirozeně podporuje porozumění souvislostem, rozvoj klíčových kompetencí a smysluplné využívání získaných poznatků v reálném životě.

Integrace není založena na slučování obsahu jednotlivých oborů, ale na jejich promyšleném propojování prostřednictvím společných konceptů, badatelských postupů, autentických situací a společných vzdělávacích cílů. Jednotlivé vzdělávací obory si zachovávají svou odbornou identitu a očekávané výsledky učení, které jsou při plánování výuky vzájemně propojeny do smysluplných vzdělávacích celků.

Integračními prvky jsou zejména společné otázky, témata, problémy, přírodní a společenské jevy, badatelské postupy, tvořivé činnosti a životní situace, které umožňují dětem nahlížet skutečnost z různých perspektiv a hledat souvislosti mezi jednotlivými obory. Významnou roli hraje také rozvoj ctností, klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat, které přirozeně prostupují vzděláváním napříč všemi integrovanými oblastmi.

Ve školním učebním plánu i při plánování výuky vytváříme prostor pro dlouhodobější časové bloky, projektovou a badatelskou výuku, venkovní vzdělávání i další formy zkušenostního učení. Integrované vzdělávání umožňuje pružně reagovat na aktuální vzdělávací potřeby dětí, jejich zájmy i příležitosti, které přináší každodenní život školy.

S postupným rozvojem poznávacích schopností žáků dochází na druhém stupni k přirozené diferenciaci některých vzdělávacích oborů. Integrovaný přístup však zůstává zachován tam, kde přináší dětem hlubší porozumění souvislostem a podporuje komplexní rozvoj jejich poznání.

Organizace výuky

Organizace výuky v Základní škole Meluzína vychází z principů integrovaného vzdělávání, respektuje vývojové potřeby dětí a vytváří podmínky pro souvislé, smysluplné a aktivní učení. Uspořádání vzdělávání umožňuje propojování vzdělávacích oborů, individualizaci výuky, spolupráci žáků i dostatek prostoru pro zkušenostní učení a průběžnou reflexi.

Výuka je zpravidla organizována do dvou dopoledních vzdělávacích bloků v délce 90 minut (2 × 45 minut). Delší časové celky umožňují využívat širší spektrum vzdělávacích metod, věnovat dostatek času samostatné i skupinové práci, badatelským aktivitám, projektové výuce, čtenářským a pisatelským dílnám i průběžné reflexi učení. Podle charakteru vzdělávacích činností a potřeb žáků mohou být zařazovány také jednotlivé vyučovací hodiny v délce 45 minut.

Součástí organizace vzdělávání jsou pravidelně zařazované projektové dny, tematické celky, výuka v terénu, expediční dny a další vzdělávací aktivity mimo školní budovu. Tyto formy výuky umožňují dětem získávat zkušenosti v autentických situacích, propojovat poznatky napříč vzdělávacími obory a rozvíjet klíčové kompetence, základní gramotnosti i průřezová témata.

Témata vzdělávání vznikají jak na základě dlouhodobého plánování pedagogického týmu, tak v návaznosti na aktuální vzdělávací potřeby, zájmy dětí a příležitosti, které přináší okolní prostředí nebo život školy. Pedagogové při plánování i reflexi výuky spolupracují a společně vytvářejí vzdělávací situace podporující propojení vzdělávacího obsahu.

Organizace výuky vytváří prostor pro spolupráci žáků různých ročníků, vzájemné učení, respektování individuálního tempa i aktivní zapojení každého dítěte. Součástí vzdělávání jsou pravidelné ranní kruhy, které podporují bezpečné klima, komunikaci, plánování dne i rozvoj vztahů ve školním společenství.

Organizace vyučování respektuje týdenní časovou dotaci jednotlivých ročníků. Část výuky je realizována také v odpoledních hodinách.

Projekty a další formy vzdělávání

Součástí vzdělávání v Základní škole Meluzína jsou vedle běžné výuky také projektové dny, tematické celky, expediční dny, komunitní akce a další vzdělávací formy, které podporují propojování vzdělávacího obsahu s reálným životem, rozvíjejí aktivní učení a umožňují žákům získávat zkušenosti v autentických situacích.

Expediční dny představují pravidelnou součást vzdělávání. Probíhají převážně mimo školní budovu a umožňují žákům poznávat přírodní, společenské i kulturní prostředí prostřednictvím přímé zkušenosti. Jejich prostřednictvím naplňujeme očekávané výsledky učení napříč integrovanými vzdělávacími oblastmi a rozvíjíme klíčové kompetence, spolupráci, samostatnost, odpovědnost i vztah k místu, ve kterém žijeme.

Při plánování výuky cíleně využíváme vzdělávací potenciál Boskovic a jejich okolí. Přirozenou součástí vzdělávání jsou návštěvy knihoven, muzeí, galerií, výstav, kulturních a společenských institucí, místních organizací i významných přírodních lokalit. Škola vnímá své okolí jako přirozené prostředí pro učení a usiluje o to, aby žáci získávali zkušenosti nejen ve třídě, ale také v krajině, komunitě a běžném životě města.

Projektové dny a tematické celky propojují vzdělávací obsah více integrovaných oblastí a vycházejí z aktuálních témat, zájmů žáků, přírodního rytmu roku nebo života školy. Umožňují žákům zkoumat jevy v souvislostech, rozvíjet badatelské dovednosti, tvořivost, kritické myšlení, komunikaci i spolupráci.

Součástí života školy jsou také komunitní akce, slavnosti, workshopy, besedy, exkurze a setkávání s odborníky, které přispívají k rozvoji občanských, sociálních a kulturních kompetencí žáků a posilují jejich vztah ke škole, místní komunitě i regionu.

Konkrétní podoba projektů, expedičních dnů a dalších vzdělávacích aktivit je každoročně plánována pedagogickým týmem s ohledem na potřeby žáků, aktuální podmínky školy a očekávané výsledky učení jednotlivých integrovaných vzdělávacích oblastí. Nedílnou součástí všech těchto forem vzdělávání je společná reflexe a evaluace, jejichž výsledky využíváme při dalším plánování a průběžném zkvalitňování vzdělávání.

Do plánování některých projektů a komunitních akcí se podle jejich možností zapojují také samotní žáci, zákonní zástupci a další partneři školy.

Využití ŠVP pro plánování výuky

Školní vzdělávací program je základním koncepčním dokumentem školy a slouží jako výchozí rámec pro plánování, realizaci a průběžnou reflexi vzdělávání. Pedagogové z něj vycházejí při dlouhodobém, ročním, tematickém i týdenním plánování výuky.

Plánování vzdělávání vychází z očekávaných výsledků učení, školních očekávaných výsledků učení, klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat. Pedagogové společně vytvářejí vzdělávací situace, které propojují vzdělávací obory v rámci integrovaných vzdělávacích oblastí a vedou děti k porozumění souvislostem i využívání získaných poznatků v reálných životních situacích.

Při plánování pedagogové zohledňují vzdělávací potřeby, zájmy a individuální možnosti jednotlivých žáků. Součástí plánování je také průběžná reflexe vzdělávacího procesu, sdílení zkušeností pedagogického týmu a průběžná úprava plánů podle potřeb dětí i aktuálních vzdělávacích příležitostí.

Školní vzdělávací program je živým dokumentem. Pedagogický tým jej pravidelně vyhodnocuje, reflektuje zkušenosti z praxe a podle potřeb školy, žáků i změn v kurikulárních dokumentech jej průběžně aktualizuje.

2.2. Zabezpečení výuky žáků

Organizace přijímacího řízení

Přijímání žáků ke vzdělávání probíhá ve shodě se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zápisem k povinné školní docházce se rozumí podání písemné žádosti zákonného zástupce k přijetí dítěte k povinnému vzdělávání na adresu naší školy a účast zákonného zástupce (nebo zmocněné osoby) a budoucího žáka 1. ročníku při zápisu k povinnému vzdělávání v základní škole. Žádost se zasílá elektronicky na mailovou adresu školy (viz kapitola 1.1), nebo do datové schránky školy (viz kapitola 1.1) v období jednoho měsíce před dnem zápisu.

Období podání přihlášky k zápisu a den zápisu stanovuje ředitel školy ve shodě s platnými právními předpisy (školským zákonem) pro daný rok na webu školy. Formulář žádosti o přijetí žáka k povinné školní docházce i žádosti o odložení začátku povinné školní docházky o jeden rok jsou rovněž na webu školy v části Organizace přijímacího řízení k povinné školní docházce. Tam jsou stanovena i kritéria a podmínky pro přijetí k povinné školní docházce a odvolání proti nepřijetí žáka.

Zápisu se účastní přijímané dítě, zákonný zástupce (nebo zmocněná osoba). K zápisu musí znovu přijít i dítě, kterému byl v předchozím roce povolen odklad povinné školní docházky.

V případě nemoci dítěte postačí podání písemné žádosti k přijetí dítěte k povinnému vzdělávání zákonným zástupcem, nebo jeho zmocněncem v den zápisu.

O přijetí žáka ke vzdělávání na základní škole rozhoduje v souladu se školským zákonem a na základě kritérií uvedených na webu školy ředitel školy. Rozhodnutí o přijetí je v zákonné lhůtě vyvěšeno na webu školy. Rozhodnutí o nepřijetí žáka, včetně postupu pro odvolání proti nepřijetí, je zasláno na adresu zákonného zástupce elektronicky nebo poštou.

Zařazování žáků do tříd nebo skupin

Vzdělávání je organizováno v heterogenních věkově smíšených skupinách, které podporují vzájemné učení, spolupráci, přebírání odpovědnosti a respekt k individuálním možnostem každého dítěte.

Pro některé vzdělávací činnosti mohou být žáci rozdělováni do menších skupin nebo naopak spojováni napříč ročníky podle vzdělávacích potřeb, charakteru činností nebo organizačních možností školy.

Adaptační období

Přechodu dítěte z předškolního do základního vzdělávání věnujeme zvýšenou pozornost. Cílem adaptačního období je vytvořit bezpečné, důvěryhodné a podnětné prostředí, ve kterém dítě postupně navazuje vztahy s učiteli, spolužáky i školním prostředím a získává jistotu v nové životní etapě.

Adaptační proces začíná již před zahájením školní docházky. V průběhu školního roku organizujeme klubíky a další společná setkávání pro budoucí žáky a jejich rodiny, během nichž děti poznávají učitele, školní prostředí i způsob společné práce. Budoucí školáci mají možnost navštěvovat komunitní dny školy a zažít si školu „nanečisto“, zapojit se do společných aktivit a přirozeně se seznámit s prostředím i školním společenstvím.

Součástí přípravy na vstup do školy je také adaptační den, který zpravidla probíhá v přípravném týdnu před zahájením školního roku. Děti se seznamují s prostředím školy, denním režimem, spolužáky i učiteli a prostřednictvím společných aktivit získávají první zkušenost se životem školy.

Ještě před zahájením školní docházky pořádáme informační setkání se zákonnými zástupci budoucích prvňáčků. Cílem setkání je seznámit rodiče s organizací školy, průběhem prvních dnů, vzdělávací filozofií školy i možnostmi vzájemné spolupráce tak, aby dítě vstupovalo do školy v prostředí vzájemné důvěry a partnerské komunikace.

V průběhu prvních týdnů školní docházky vytváříme dostatek prostoru pro postupnou adaptaci na školní prostředí, budování třídního společenství, seznamování s pravidly společného soužití a rozvoj pocitu bezpečí. Součástí každodenního života třídy jsou ranní kruhy, pravidelná reflexe, individuální podpora dětí a úzká spolupráce se zákonnými zástupci.

Adaptační období průběžně sledujeme a podle potřeb jednotlivých dětí přizpůsobujeme poskytovanou podporu tak, aby každé dítě mohlo vstoupit do školního života s pocitem přijetí, bezpečí, důvěry a radosti z učení.

Identifikace potřeb žáků

Předpokladem úspěšného vzdělávání je včasné rozpoznávání a naplňování individuálních potřeb každého žáka. Věnujeme pozornost fyziologickým potřebám (pitný a stravovací režim, dostatek pohybu, odpočinku a pobytu venku), psychickým a sociálním potřebám (bezpečí, přijetí, sounáležitost, respekt, podpora a prožitek úspěchu) i specifickým vzdělávacím potřebám.

Potřeby žáků identifikujeme prostřednictvím každodenního kontaktu s dětmi, pedagogického pozorování, průběžné pedagogické diagnostiky, ranních kruhů, individuálních rozhovorů, pravidelné reflexe a úzké spolupráce se zákonnými zástupci. Vytváříme prostředí založené na důvěře, respektu a podpoře wellbeingu, které umožňuje dětem otevřeně sdílet své potřeby i obtíže.

Pokud zjistíme, že některé potřeby dítěte nejsou dostatečně naplňovány, hledáme ve spolupráci s dítětem, jeho zákonnými zástupci a podle potřeby také se školským poradenským zařízením vhodné způsoby podpory. Přijatá opatření průběžně vyhodnocujeme a přizpůsobujeme aktuálním potřebám dítěte.

2.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

Základní škola Meluzína vytváří podmínky pro společné vzdělávání všech žáků s respektem k jejich individuálním vzdělávacím potřebám. Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečné, má své silné stránky, vlastní tempo učení i specifické vzdělávací potřeby. Cílem školy je vytvářet podmínky, které umožní každému dítěti co nejlépe rozvíjet jeho potenciál a zažívat úspěch při vzdělávání.

Pokud ani při uplatňování individualizace výuky není možné dostatečně naplňovat vzdělávací potřeby žáka nebo naopak jeho vzdělávací potřeby významně přesahují běžné podmínky vzdělávání, poskytuje škola podpůrná opatření v souladu s § 16 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Podpůrná opatření prvního stupně nastavuje škola na základě pedagogické diagnostiky a průběžného sledování vzdělávacího pokroku žáka. Pokud charakter vzdělávacích potřeb vyžaduje koordinovanou spolupráci více pedagogických pracovníků nebo užší spolupráci se zákonnými zástupci, může škola zpracovat Plán pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou poskytována na základě doporučení školského poradenského zařízení. Je-li součástí doporučení individuální vzdělávací plán (IVP), škola jej zpracovává a realizuje v souladu s platnou legislativou a školním vzdělávacím programem.

Veškerá podpůrná opatření jsou průběžně vyhodnocována a podle aktuálních potřeb dítěte upravována. Při jejich realizaci škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními i dalšími odborníky.

2.3.1 Popis systému péče o žáky s podpůrnými opatřeními

Systém podpory je založen na individuálním přístupu, včasné identifikaci vzdělávacích potřeb, úzké spolupráci pedagogického týmu, zákonných zástupců a školských poradenských zařízení. Potřeby žáků průběžně identifikujeme prostřednictvím pedagogického pozorování, pedagogické diagnostiky, pravidelné reflexe vzdělávacího procesu, rozhovorů se žáky a jejich zákonnými zástupci i vzájemné spolupráce pedagogů.

Vzhledem k velikosti školy zajišťuje činnost výchovného poradce ředitelka školy, školní metodičku pak učitelka – průvodykně. Ředitelka koordinuje systém podpory, spolupráci pedagogů, komunikaci se zákonnými zástupci i spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, zejména s Pedagogicko-psychologickou poradnou Boskovice a podle potřeby také se speciálně pedagogickými centry nebo dalšími odbornými pracovišti.

Pedagogové průběžně sledují vzdělávací pokroky žáků, pravidelně vyhodnocují účinnost poskytovaných podpůrných opatření a podle potřeb dítěte upravují vzdělávací postupy. Podpora vychází z hledání silných stránek dítěte, jeho vzdělávacího potenciálu a individuálních potřeb. Cílem není pouze kompenzace obtíží, ale vytváření podmínek, ve kterých může každý žák zažívat úspěch, rozvíjet svou samostatnost, wellbeing a naplno využívat svůj potenciál.

Škola vytváří prostředí založené na respektu, vzájemné podpoře, bezpečí a rovných příležitostech ke vzdělávání pro všechny žáky.

2.3.2 Zodpovědné osoby v systému péče o žáky s PO, jejich role a vzájemná spolupráce

Na systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky nadané a mimořádně nadané se podílejí vedení školy, pedagogický tým, zákonní zástupci, školská poradenská zařízení a podle potřeby také další odborníci. Vzhledem k menšímu počtu žáků umožňuje organizace školy úzkou

spolupráci všech zúčastněných, průběžné sdílení informací a pružnou reakci na individuální vzdělávací potřeby dětí.

Ředitelka školy koordinuje systém podpory žáků, vykonává činnost výchovného poradce i školního metodika prevence, zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, vytváří podmínky pro poskytování podpůrných opatření a podporuje profesní rozvoj pedagogického týmu v oblasti společného vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci průběžně sledují vzdělávací pokroky a potřeby dětí prostřednictvím pedagogické diagnostiky a každodenní práce. Uplatňují individualizaci a diferenciaci výuky, navrhují, realizují a vyhodnocují vhodná podpůrná opatření a spolupracují na zpracování Plánu pedagogické podpory (PLPP), individuálního vzdělávacího plánu (IVP) i dalších podpůrných dokumentů podle potřeb dítěte.

Školská poradenská zařízení poskytují odbornou diagnostiku, doporučují podpůrná opatření, metodicky podporují školu a spolupracují při jejich průběžném vyhodnocování.

Zákonní zástupci jsou rovnocennými partnery školy. Pravidelně spolupracují s pedagogickým týmem, sdílejí informace důležité pro vzdělávání dítěte a společně se školou hledají nejvhodnější způsoby jeho podpory a rozvoje.

Spolupráce všech zúčastněných je založena na otevřené komunikaci, vzájemné důvěře, respektu a společném hledání řešení, která odpovídají individuálním potřebám dítěte.

2.3.3 Spolupráce při podpoře žáků s podpůrnými opatřeními

Spolupráce při podpoře žáků s PO uvnitř školy

Koordinaci činnosti školního poradenského pracoviště zajišťuje ředitelka školy. Iniciuje diagnostiku a podporu žáků s PO, spolupracuje s pedagogickými pracovníky při implementaci PO. Spolupracuje s dalšími aktéry vzdělávání uvnitř i vně školy.

Spolupráce při podpoře žáků s PO vně školy

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných i mimořádně nadaných je založena na úzké spolupráci všech osob, které se podílejí na jejich vzdělávání. Cílem je vytvářet podmínky, které umožní každému dítěti naplno rozvíjet jeho potenciál a zažívat úspěch při vzdělávání.

Ředitelka školy společně s pedagogickým týmem průběžně sdílí informace o vzdělávacích potřebách žáků, plánuje vhodná podpůrná opatření, vyhodnocuje jejich účinnost a podle potřeby upravuje vzdělávací postupy.

Navenek škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou a podle potřeby také se speciálně pedagogickými centry nebo dalšími odbornými pracovišti. V případě potřeby spolupracuje také s dalšími institucemi a odborníky podílejícími se na podpoře dítěte.

Důležitou součástí systému podpory je partnerská spolupráce se zákonnými zástupci. Ti jsou průběžně informováni o vzdělávacím pokroku dítěte, plánovaných podpůrných opatřeních i jejich účinnosti a aktivně se podílejí na hledání nejvhodnějších způsobů podpory. Zvýšenou pozornost věnujeme spolupráci s rodinou zejména při nástupu dítěte do školy, při přestupu z jiné školy nebo při změně vzdělávacích potřeb.

2.3.4 Specifické úpravy vzdělávání podle potřeb žáka

Pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáka a vyplývá to z doporučení školského poradenského zařízení, škola upraví očekávané výsledky učení nebo nahradí vzdělávací obsah. U žáků s lehkým mentálním postižením může podle doporučení ŠPZ využít minimální doporučenou úroveň OVU, a to pouze v oborech, do nichž mají potřeby žáka největší dopad.

Žákům používajícím jiný komunikační systém než mluvenou řeč škola zajistí vzdělávání v systému odpovídajícím jejich potřebám, přednostně v tom, který preferují; to se týká také českého znakového jazyka a alternativní či augmentativní komunikace. Žákům-cizincům a dalším žákům s nedostatečnou znalostí češtiny škola zajistí nebo zprostředkuje jazykovou přípravu podle platných předpisů a Kurikula češtiny jako druhého jazyka. Není-li tato příprava dostupná nebo dostačující, postupuje podle doporučení ŠPZ a individuálních potřeb žáka.

Žákům, jejichž zdravotní stav omezuje účast v pohybovém vzdělávání, škola zajistí odpovídající úpravy, včetně zdravotní a aplikované tělesné výchovy, pokud je stanovena. Je-li žákovi doporučen předmět speciálně pedagogické péče, škola jej zařadí a jeho obsah, organizaci a časovou dotaci rozpracuje v příslušné části ŠVP a učebního plánu.

Pokud ve škole působí asistent pedagoga, spolupracuje s učitelem a pedagogickým týmem při plánování, realizaci a vyhodnocování podpory žáka. Jeho metodické vedení zajišťuje ředitelka školy nebo pověřený pedagogický pracovník; součástí je pravidelné sdílení potřebných informací a zkušeností při zachování ochrany soukromí žáka.

2.3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Podpora nadání je přirozenou součástí vzdělávací filozofie Základní školy Meluzína. Individualizace výuky, respektování vlastního tempa učení, možnost volby a práce s tématy podle zájmu dítěte vytvářejí prostředí, ve kterém mohou nadaní i mimořádně nadaní žáci rozvíjet svůj potenciál.

Podpora nadání je realizována zejména prostřednictvím obohacování a prohlubování vzdělávacího obsahu, zadávání náročnějších badatelských, tvořivých a projektových úloh, umožněním samostatné práce na individuálních tématech a vytvářením prostoru pro hlubší zkoumání oblastí, o které dítě projevuje zvýšený zájem.

Organizace výuky ve věkově smíšených skupinách umožňuje žákům postupovat vlastním tempem a podle jejich vzdělávacích potřeb také pracovat s učivem vyššího ročníku nebo se zapojovat do výuky se staršími žáky. Škola tak vytváří podmínky pro přirozenou diferenciaci vzdělávání bez zbytečných organizačních bariér.

Pokud vzdělávací potřeby nadaného nebo mimořádně nadaného žáka vyžadují další podporu, škola spolupracuje se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením. Na základě jeho doporučení jsou nastavována vhodná podpůrná opatření, která mohou zahrnovat individuální vzdělávací plán, rozšíření nebo obohacení vzdělávacího obsahu, případně akceleraci vzdělávání v souladu s platnou legislativou.

Nadaní žáci mají příležitost sdílet své znalosti a zkušenosti s ostatními, zapojovat se do vrstevnického učení a rozvíjet nejen své poznání, ale také schopnost spolupracovat, vysvětlovat a podporovat druhé.

3 Obsahový rámec

3.1 Učební plán pro 1. stupeň

Učební plán stanovuje týdenní časovou dotaci povinných předmětů a dalších povinných forem vzdělávání v 1.–5. ročníku. Vychází z RVP ZV v aktuálním znění a z integrovaného pojetí vzdělávacího obsahu školy.

Předmět / jiná forma vzdělávání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Jazyk a komunikace	6	6	9	9	9	39
Matematika a objevování	5	5	5	6	6	27
Já ve světě	6	6	7	7	7	33
Umění	2	2	2	2	2	10
Wellbeing	1	1	1	1	1	5
Průřezový projekt	–	1	1	1	1	4
Celková týdenní časová dotace	**20**	**21**	**25**	**26**	**26**	**118**

Rozpis učebního plánu po jednotlivých předmětech

Tabulka pro přehled uvádí hodinovou dotaci jednotlivých vyučovacích předmětů a dalších povinných forem vzdělávání, které jsou v souhrnném učebním plánu zahrnuty do integrovaných předmětů.

Vyučovací předmět / jiná forma vzdělávání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Český jazyk	5	5	5	5	5	25
Anglický jazyk	1	1	4	4	4	14
Matematika	4	4	4	4	4	20
Informatika	–	–	–	1	1	2
Člověk a jeho svět	2	2	3	3	3	13
Polytechnická výchova	1	1	1	1	1	5
Osobnostní rozvoj	2	2	2	2	2	10
Wellbeing	1	1	1	1	1	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Hudební, taneční a dramatická výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná a filmová výchova	1	1	1	1	1	5
Průřezový projekt	–	1	1	1	1	4
Celková týdenní časová dotace	**20**	**21**	**25**	**26**	**26**	**118**

Rozdělení společného základu a disponibilní časové dotace

Předmět / jiná forma vzdělávání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Povinný společný základ	18	18	22	23	23	104
Disponibilní časová dotace	2	3	3	3	3	14
Celkem	**20**	**21**	**25**	**26**	**26**	**118**

Využití disponibilní časové dotace

Předmět / jiná forma vzdělávání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Posílení předmětu Osobnostní rozvoj (komunitní kruh)	1	1	1	1	1	5
Wellbeing	1	1	1	1	1	5
Průřezový projekt	–	1	1	1	1	4
Celkem	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**14**

Poznámky k učebnímu plánu

- **Jazyk a komunikace:** integruje vzdělávací obory Český jazyk a literatura a Anglický jazyk. Výuka anglického jazyka je zařazena od 1. ročníku.
- **Matematika a objevování:** integruje vzdělávací obory Matematika, Informatika a Polytechnická výchova.
- **Já ve světě:** integruje vzdělávací obory Člověk a jeho svět, Osobnostní rozvoj a Tělesná výchova. Tělesná výchova je zastoupena nejméně dvěma hodinami týdně v každém ročníku.
- **Umění:** integruje vzdělávací obory Hudební, taneční a dramatická výchova a Výtvarná a filmová výchova.
- **Wellbeing a Průřezový projekt:** jsou povinnou součástí školního vzdělávacího programu pro všechny žáky a jsou hrazeny z disponibilní časové dotace.

Předmět Já ve světě je v každém ročníku posílen jednou hodinou z disponibilní časové dotace. Celkem je tímto způsobem na 1. stupni využito pět disponibilních hodin. Posílená časová dotace je zaměřena zejména na systematický osobnostní a sociální rozvoj žáků, práci s třídním kolektivem, komunitní ranní kruhy, plánování a vyhodnocování individuálních i společných cílů a podporu bezpečného a respektujícího prostředí školy. Disponibilní hodina je naplňována zejména v rámci ranních komunitních kruhů.

Výuka může být podle charakteru vzdělávacího obsahu organizována také v delších blocích, projektech, tematických dnech nebo mimo školu. Při nerovnoměrném rozvržení se týdenní časová dotace posuzuje jako průměr za stanovené období.
Obsah posílený z disponibilní časové dotace je rozpracován v charakteristikách příslušných předmětů a ve školních očekávaných výsledcích učení. Pokud školské poradenské zařízení doporučí předmět speciálně pedagogické péče, lze využití disponibilní časové dotace konkrétního žáka upravit v souladu s doporučením.

Kontrola časových dotací

Celková časová dotace za 1.–5. ročník činí 118 hodin. Z toho 104 hodin tvoří povinný společný základ a 14 hodin disponibilní časová dotace. Týdenní dotace jednotlivých ročníků (20, 21, 25, 26 a 26 hodin) respektují stanovené rozmezí: v 1.–2. ročníku 18–22 hodin a ve 3.–5. ročníku 22–26 hodin.

3.2 Obsah vzdělávání

3.2.1 Jazyk a komunikace

Charakteristika integrovaného předmětu

Integrovaný předmět **Jazyk a komunikace** propojuje vzdělávací obory **Český jazyk a literatura** a **Anglický jazyk**. Vychází z pojetí jazyka jako prostředku dorozumívání, myšlení, učení, sebevyjádření a poznávání světa. Prostřednictvím jazyka žáci sdílejí své zkušenosti, myšlenky a potřeby, navazují a rozvíjejí vztahy, pracují s informacemi, tvoří a učí se porozumět sobě, druhým lidem i prostředí, ve kterém žijí.

Vzdělávání rozvíjí schopnost žáků **naslouchat, číst s porozuměním, vyjadřovat se ústně i písemně a vstupovat do komunikace s druhými**. Žáci se učí vnímat smysl a účel různých sdělení, přizpůsobovat vlastní vyjadřování komunikační situaci a využívat jazyk při spolupráci, řešení problémů, získávání informací i vlastní tvorbě. Důraz je kladen na porozumění a smysluplné používání jazyka; jazykové prostředky jsou rozvíjeny v souvislosti s jejich funkcí v komunikaci.

Český jazyk a literatura rozvíjí komunikační, čtenářské, pisatelské a jazykové dovednosti žáků. Podporuje jejich schopnost přemýšlet prostřednictvím jazyka, porozumět různým druhům textů, tvořivě se vyjadřovat a vědomě využívat možnosti jazyka v různých situacích. **Přispívá také k vytváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a k uvědomování jeho významu pro komunikaci, poznávání a kulturní identitu.** Anglický jazyk na tyto zkušenosti navazuje a postupně rozvíjí schopnost žáků porozumět jednoduchým mluveným a psaným sdělením a dorozumívat se v běžných situacích v cizím jazyce. Na konci 1. stupně směřuje vzdělávání v anglickém jazyce k dosažení komunikační způsobilosti odpovídající úrovni **A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**.

Propojení obou vzdělávacích oborů vytváří příležitosti k **přenosu zkušeností a strategií mezi jazyky**. Žáci mohou porovnávat jejich zvukovou a grafickou podobu, význam slov a výrazů, způsoby vyjadřování i fungování jazyka v různých komunikačních situacích. Postupně si uvědomují podobnosti a rozdíly mezi jazyky a využívají již osvojené komunikační, čtenářské a učební strategie při práci s dalším jazykem. Tím se rozvíjí také jejich jazykové uvědomování, zvídavost a pozitivní vztah k vícejazyčnosti a jazykové a kulturní rozmanitosti.

Výuka vychází ze **smysluplných, věkově přiměřených a autentických komunikačních situací**. Žáci používají jazyk při rozhovorech, společném čtení a psaní, práci s příběhy a dalšími texty, hrách, tvořivých činnostech, projektech, prezentacích, expedicích i při učení v dalších vzdělávacích oblastech. Vzdělávání vytváří bezpečný prostor pro vlastní vyjádření, experimentování s jazykem, spolupráci a učení se z chyb. **Rozvoj jazykových a komunikačních dovedností zároveň prostupuje učením v dalších vzdělávacích oblastech.**

Český jazyk a literatura a Anglický jazyk si v rámci integrovaného předmětu **zachovávají vlastní oborovou a vývojovou logiku**. Propojují se tam, kde společná práce s jazykem, textem, komunikací nebo konkrétní vzdělávací situací podporuje hlubší porozumění a umožňuje žákům využívat získané dovednosti v nových souvislostech.

3.2.1.1 Český jazyk a literatura

3.2.1.1.1 ŠOVU 1

Školní očekávaný výsledek učení

Komunikuji srozumitelně, otevřeně a s respektem. Aktivně naslouchám druhým, přemýšlím o jejich sdělení a přizpůsobuji svůj projev komunikačnímu záměru, partnerovi i situaci. Využívám komunikaci ke spolupráci, sdílení, řešení situací i budování bezpečných vztahů.

Hodnocení

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky srozumitelně a přiměřeně situaci,
- aktivně naslouchá druhým,
- reaguje na sdělení druhých s porozuměním a respektem,
- vede dialog a spolupracuje při společném hledání řešení,
- přizpůsobuje svůj komunikační projev partnerovi a situaci.

Očekávané výsledky učení (OVU)

Pro tento ŠOVU jsou přiřazeny zejména tyto očekávané výsledky učení Českého jazyka a literatury:

1. **JJK-CJL-001-ZV5-001** – V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

2. **JJK-CJL-001-ZV5-004** – Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

Klíčové kompetence

Pro naplnění tohoto ŠOVU jsou nejvíce relevantní tyto očekávané výsledky učení klíčových kompetencí:

1. **KKK-VYJ-000-ZV5-001 –** Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

2. **KKK-POR-000-ZV5-001 –** Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.

3. **KKK-AKN-000-ZV5-001 –** Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.

4. **KOS-VZT-000-ZV5-001 –** Rozvíjí vztahy s ostatními.

5. **KPP-TYM-000-ZV5-001 –** Podílí se na spolupráci ve skupině.

6. **KRP-RPS-000-ZV5-001 –** Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

Základní gramotnosti

Tento ŠOVU podporuje zejména rozvoj těchto složek základní čtenářské a pisatelské gramotnosti:

1. **ZGC-BPO-000-ZV5-001 –** Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.
2. **ZGC-VZT-000-ZV5-001 –** Čte a píše množství textů různého typu.

Průřezová témata

K tomuto ŠOVU se přirozeně vztahují zejména tato očekávaná výsledky učení průřezových témat:

1. **PTP-000-000-ZV5-001** – Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

2. **PTP-000-000-ZV5-003** – Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

3. **PTS-000-000-ZV5-005** – Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.

Učivo

1. pravidla dialogu a komunikace,
2. aktivní naslouchání,
3. kladení otázek podporujících porozumění,
4. sdělování vlastních myšlenek, pocitů a potřeb,
5. respektující komunikace,
6. verbální a neverbální komunikace,
7. přizpůsobování projevu komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci,
8. vyprávění a sdílení zkušeností,
9. pravidla diskuse a argumentace přiměřené věku,
10. poskytování a přijímání zpětné vazby,
11. prezentace a mluvený projev před skupinou.

Kontinuum rozvoje

1. ročník

Vyjadřuje své myšlenky jednoduchými větami, naslouchá druhým a střídá se v rozhovoru.

2. ročník

Srozumitelně sděluje své myšlenky, reaguje na jednoduché podněty a dodržuje základní pravidla komunikace.

3. ročník

Vede rozhovor, klade otázky, aktivně naslouchá a přizpůsobuje své vyjadřování komunikační situaci.

4. ročník

Volí vhodné jazykové prostředky podle partnera a situace, zdůvodňuje své názory jednoduchými argumenty a poskytuje respektující zpětnou vazbu.

5. ročník

Samostatně komunikuje v různých situacích, přemýšlí o sdělení druhých, reaguje s respektem a využívá komunikaci ke spolupráci i řešení situací.

Kritéria hodnocení

Žák:

1. vyjadřuje své myšlenky srozumitelně a přiměřeně komunikační situaci,
2. aktivně naslouchá druhým a nechává je domluvit,
3. reaguje na sdělení druhých věcně, s porozuměním a respektem,
4. vede dialog, klade otázky a přispívá ke společnému řešení,
5. přizpůsobuje svůj komunikační projev partnerovi a situaci,
6. poskytuje i přijímá zpětnou vazbu s respektem,
7. využívá komunikaci ke spolupráci a budování bezpečných vztahů.

Typické vzdělávací situace v Meluzíně

1. komunitní kruhy a ranní setkání,
2. třídní sněmy a společné rozhodování,
3. rozhovory a diskuse ve dvojicích a skupinách,
4. plánování a realizace společných projektů,
5. sdílení zkušeností a zážitků z expedic,
6. společná reflexe učení a spolupráce,
7. prezentace vlastní práce a poskytování vzájemné zpětné vazby,
8. tripartitní setkání,
9. řešení běžných situací a konfliktů prostřednictvím respektující komunikace.

Metodické principy Meluzíny

1. Komunikace je přirozenou součástí každého dne.
2. Jazyk rozvíjíme v autentických situacích a skutečných vztazích.
3. Každý žák má možnost bezpečně vyjádřit svůj názor.
4. Naslouchání je stejně důležité jako mluvení.
5. Komunikaci rozvíjíme napříč vzdělávacími oblastmi jako prostředek sdílení, spolupráce a společného hledání řešení.
6. Vedeme žáky k respektování různých názorů a k poskytování a přijímání respektující zpětné vazby.

3.2.1.1.2 ŠOVU 2

Školní očekávaný výsledek učení

Čtu s porozuměním různé typy textů, přemýšlím o jejich obsahu, sdílím své čtenářské zážitky a využívám informace z textů při učení i v běžném životě.

Hodnocení

Žák:

- čte přiměřeně náročné texty s porozuměním,
- vyhledává a propojuje důležité informace,
- přemýšlí o obsahu textu a dokáže jej interpretovat,
- sdílí své čtenářské zkušenosti,
- využívá informace z textů při řešení úkolů a v dalších vzdělávacích situacích.

Očekávané výsledky učení (OVU)

Pro tento ŠOVU jsou přiřazeny zejména tyto očekávané výsledky učení Českého jazyka a literatury:

- **JJK-CJL-001-ZV5-005 – Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.**
- **JJK-CJL-001-ZV5-008 – Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.**
- **JJK-CJL-001-ZV5-009 – Tvořivě pracuje s uměleckým textem.**

Klíčové kompetence

Pro naplnění tohoto ŠOVU jsou nejvíce relevantní tyto očekávané výsledky učení klíčových kompetencí:

1. **KKK-POR-000-ZV5-001** - Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.
2. **KKU-USU-000-ZV5-001 –** Monitoruje své procesy učení.
3. **KKU-SMU-000-ZV5-001 -** Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.
4. **KRP-KRP-000-ZV5-001** - Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

Základní gramotnosti

Tento ŠOVU podporuje zejména rozvoj těchto složek základní čtenářské a pisatelské gramotnosti:

1. **ZGC-VZT-000-ZV5-001 – Čte a píše množství textů různého typu.**
2. **ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.**
3. **ZGC-KCP-000-ZV5-001 – Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.**
4. **ZGC-PVL-000-ZV5-001 – S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.**

Průřezová témata

K tomuto ŠOVU se přirozeně vztahují zejména tato očekávaná výsledky učení průřezových témat:

1. **PTS-000-000-ZV5-001 – Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.**

2. **PTS-000-000-ZV5-002 – Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.**

Učivo

1. čtení různých druhů textů,
2. využívání čtenářských strategií při porozumění textu,
3. vyhledávání, propojování a ověřování informací,
4. práce s klíčovými slovy,
5. předvídání, shrnování, interpretace a hodnocení textu,
6. sdílení čtenářských zážitků a doporučení knih,
7. čtení a porovnávání beletristických, naučných i digitálních textů,
8. kritické čtení a posuzování obsahu a záměru sdělení přiměřeně věku,
9. prožívání, sdílení a interpretace literárních textů,
10. tvořivá práce s uměleckým textem.

Kontinuum rozvoje

1. ročník
Čte jednoduché texty, sdílí základní porozumění jejich obsahu a své zážitky z četby nebo poslechu.

2. ročník
Vyhledává jednoduché informace, vyjadřuje své dojmy z četby a tvořivě reaguje na přečtený nebo slyšený text.

3. ročník
Pracuje s různými typy textů, propojuje informace, vysvětluje význam přečteného a sdílí své čtenářské prožitky.

4. ročník
Samostatně využívá strategie čtení s porozuměním, interpretuje text a tvořivě pracuje s literárním textem.

5. ročník
Kriticky přemýšlí o různých typech textů, propojuje informace z různých zdrojů a využívá je při vlastním učení, interpretuje literární texty a vyjadřuje svůj čtenářský prožitek.

Kritéria hodnocení

Žák:

1. čte přiměřeně náročné texty s porozuměním,
2. vyhledává, propojuje a ověřuje důležité informace z různých typů textů,
3. přemýšlí o obsahu textu, vysvětluje jeho význam a interpretuje jej,
4. přiměřeně věku posuzuje obsah a záměr sdělení,
5. propojuje informace z textu s vlastní zkušeností nebo dalšími poznatky,

6. vyjadřuje své prožitky z četby a tvořivě pracuje s uměleckým textem,
7. využívá informace z textů při učení, řešení úkolů a v běžných situacích.

Typické vzdělávací situace v Meluzíně

1. čtenářské dílny,
2. společné čtení a předčítání,
3. čtenářské kruhy a rozhovory o knihách,
4. sdílení čtenářských zážitků a doporučování knih,
5. práce s beletristickými, naučnými i digitálními texty,
6. vyhledávání, propojování a ověřování informací při projektech a expedicích,
7. porovnávání různých textů a zdrojů informací,
8. společné přemýšlení o obsahu a záměru sdělení,
9. práce s čtenářským portfoliem.

Metodické principy Meluzíny

10. Podporujeme radost ze čtení a celoživotní čtenářství.
11. Pracujeme s autentickými texty různého typu.
12. Vedeme žáky k přemýšlení o textu, nikoli pouze k reprodukci informací.
13. Propojujeme četbu s vlastní zkušeností, projekty a expedicemi.
14. Vedeme žáky k vyhledávání, propojování a ověřování informací z různých zdrojů.
15. Rozvíjíme kritické myšlení, využívání čtenářských strategií a sdílení čtenářských zkušeností.

3.2.1.1.3 ŠOVU 3

Školní očekávaný výsledek učení

Píšu srozumitelně, tvořivě a s ohledem na adresáta i účel textu. Využívám psaní k zaznamenávání myšlenek, sdílení informací, vyjadřování vlastních názorů i tvořivé práci s jazykem.

Hodnocení

Žák:

1. vytváří přiměřené písemné texty pro různé komunikační situace,
2. využívá osvojené jazykové prostředky a pravopisná pravidla,
3. přizpůsobuje text jeho účelu a adresátovi,
4. promýšlí obsah i formu svého sdělení,
5. využívá psaní k vyjádření vlastních myšlenek, zkušeností a tvořivých nápadů.

Očekávané výsledky učení (OVU)

Pro tento ŠOVU jsou přiřazeny zejména tyto očekávané výsledky učení Českého jazyka a literatury:

- **JJK-CJL-001-ZV5-003** – Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

Klíčové kompetence

Pro naplnění tohoto ŠOVU jsou nejvíce relevantní tyto očekávané výsledky učení klíčových kompetencí:

1. **KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.**
2. **KKU-USU-000-ZV5-001 - Monitoruje své procesy učení.**
3. **KKU-SMU-000-ZV5-001 - Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.**
4. **KPP-NAP-000-ZV5-001 - Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.**

Základní gramotnosti

Tento ŠOVU podporuje zejména rozvoj těchto složek základní čtenářské a pisatelské gramotnosti:

1. **ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.**
2. **ZGC-KCP-000-ZV5-001 – Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.**
3. **ZGC-PVL-000-ZV5-001 – S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.**
4. **ZGC-VZT-000-ZV5-001 – Čte a píše množství textů různého typu.**

Průřezová témata

K tomuto ŠOVU se přirozeně vztahují zejména tato očekávaná výsledky učení průřezových témat:

1. **Bez přiřazených průřezových témat.**

Učivo

1. vedení záznamů o učení, reflexních zápisů a osobních textů,
2. písemné vyjadřování pro různé komunikační situace,
3. vyprávění, popis, dopis, zpráva, pozvánka, jednoduchý článek,
4. tvorba vlastních příběhů, básní a dalších autorských textů,
5. plánování, tvorba, úprava a dokončování textu,
6. práce se slovní zásobou,
7. pravopis a mluvnické jevy v kontextu vlastního psaní,
8. sdílení a reflexe vlastních textů,
9. psaní v papírové i digitální podobě (ve 4. a 5. ročníku).

Kontinuum rozvoje

1. ročník

Zapisuje jednoduché věty a krátká sdělení podle svých možností.

2. ročník

Píše krátké texty podle známého vzoru a sděluje vlastní zkušenosti.

3. ročník

Samostatně vytváří jednoduché texty pro různé účely a přiměřeně je upravuje.

4. ročník

Plánuje, píše a upravuje text podle adresáta a účelu, využívá zpětnou vazbu.

5. ročník

Samostatně vytváří různé typy textů, promýšlí jejich obsah, strukturu i jazykové prostředky a využívá psaní jako prostředek učení i sebevyjádření.

Kritéria hodnocení

Žák:

- využívá psaní k vyjádření vlastních myšlenek, zkušeností a tvořivých nápadů,
- vytváří srozumitelné a smysluplné písemné texty,
- přizpůsobuje text jeho účelu, adresátovi a komunikační situaci,
- využívá vhodnou slovní zásobu a jazykové prostředky,
- uplatňuje osvojená pravopisná a mluvnická pravidla v kontextu vlastního psaní,
- plánuje, upravuje a dokončuje své texty,
- přijímá a využívá zpětnou vazbu ke zlepšování svého psaní.

Typické vzdělávací situace v Meluzíně

- záznamy o učení, reflexní zápisy a další písemné výstupy z expedic a projektů,
- psaní vlastních příběhů, básní a dalších autorských textů,
- tvorba dopisů, pozvánek, zpráv a dalších textů pro skutečné adresáty,
- psaní textů pro prezentace vlastní práce,
- sdílení vlastních textů ve dvojicích a skupinách a poskytování vzájemné zpětné vazby,
- digitální psaní a úprava textů ve 4. a 5. ročníku.

Metodické principy Meluzíny

1. Psaní chápeme jako prostředek myšlení, komunikace i tvořivosti.
2. Žáci píší smysluplné texty pro skutečné adresáty a v autentických situacích.
3. Pravopis a jazykové prostředky rozvíjíme v kontextu vlastního psaní.
4. Důležitou součástí procesu psaní je plánování, tvorba, úprava a reflexe textu.
5. Podporujeme radost z psaní, tvořivost a hledání vlastního autorského hlasu.

3.2.1.1.4 ŠOVU 4

Školní očekávaný výsledek učení

Objevuji, jak jazyk funguje. Přemýšlím o významu slov, souvislostech mezi jazyky i způsobech dorozumívání. Využívám poznatky o jazyce při čtení, psaní i mluvené komunikaci a rozvíjím pozitivní vztah k mateřskému i dalším jazykům.

Hodnocení

Žák:

1. využívá poznatky o slovní zásobě, jejím významu a rozšiřování při komunikaci a práci s textem,
2. všímá si souvislostí mezi jazyky,
3. rozpoznává manipulativní sdělení přiměřeně svému věku a dokáže na ně reagovat,
4. experimentuje s jazykem a objevuje jeho možnosti,
5. využívá poznatky o jazyce při čtení, psaní i mluveném projevu.

Očekávané výsledky učení (OVU)

Pro tento ŠOVU jsou přiřazeny zejména tyto očekávané výsledky učení Českého jazyka a literatury:

1. **JJK-CJL-001-ZV5-002** – Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.

2. **JJK-CJL-001-ZV5-006** – Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku.

3. **JJK-CJL-001-ZV5-007** – Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.

Klíčové kompetence

Pro naplnění tohoto ŠOVU jsou nejvíce relevantní tyto očekávané výsledky učení klíčových kompetencí:

1. **KKK-POR-000-ZV5-001 – Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.**
2. **KKK-VJZ-000-ZV5-001 – Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur.**
3. **KRP-KRP-000-ZV5-001 – Uvědomuje si důležitost ověřování informací.**

Základní gramotnosti

Tento ŠOVU podporuje zejména rozvoj těchto složek základní čtenářské a pisatelské gramotnosti:

1. **ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.**
2. **ZGC-KCP-000-ZV5-001 – Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.**

Průřezová témata

K tomuto ŠOVU se přirozeně vztahují zejména tato očekávaná výsledky učení průřezových témat:

1. **PTS-000-000-ZV5-001 – Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.**

2. **PTS-000-000-ZV5-002 – Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.**

3. **PTS-000-000-ZV5-003 – Na základě vlastní zkušenosti uvede příklady, jak může konzumace médií ovlivnit jeho postoje nebo postoj jeho vrstevníků k určitému tématu.**

Učivo

6. slovní zásoba a význam slov,
7. vztahy mezi slovy, synonyma, významové souvislosti,
8. tvoření a proměny slov,
9. jazyk jako prostředek dorozumívání,
10. podobnosti a rozdíly mezi jazyky,
11. jazyková rozmanitost a vícejazyčnost,
12. základní mluvnické jevy v kontextu čtení, psaní a komunikace,
13. práce s různými zdroji informací a ověřování informací,
14. kritické posuzování sdělení,
15. rozpoznávání záměru sdělení a manipulativních prvků přiměřeně věku,
16. experimentování s jazykem.

Kontinuum rozvoje

1. ročník

Všímá si významu slov, hraje si s jazykem a objevuje zajímavosti českého jazyka.

2. ročník

Rozšiřuje slovní zásobu, hledá souvislosti mezi slovy a využívá nová slova v komunikaci.

3. ročník

Objevuje vztahy mezi slovy a základní zákonitosti jazyka a využívá jazykové poznatky při čtení a psaní.

4. ročník

Přemýšlí o významu sdělení, porovnává různé způsoby vyjadřování a všímá si podobností a rozdílů mezi jazyky.

5. ročník

Využívá poznatky o jazyce při komunikaci, kriticky přemýšlí o sděleních, rozpoznává manipulativní prvky přiměřeně svému věku a rozvíjí pozitivní vztah k jazykům.

Kritéria hodnocení

Žák:

1. využívá poznatky o slovní zásobě, jejím významu a rozšiřování při komunikaci a práci s textem,
2. přemýšlí o významu slov, sdělení a jejich souvislostech,
3. objevuje vztahy mezi slovy a využívá jazykové poznatky při čtení, psaní i mluvení,
4. všímá si podobností a rozdílů mezi jazyky,
5. rozpoznává manipulativní prvky v komunikaci a sděleních a přiměřeně na ně reaguje,
6. přemýšlí o obsahu, záměru a působení mediálních sdělení a na konkrétních příkladech si všímá jejich vlivu na postoje lidí.
7. experimentuje s jazykem, objevuje jeho možnosti a rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému i dalším jazykům.

Typické vzdělávací situace v Meluzíně

8. jazykové hry a experimentování se slovy a jazykem,
9. objevování významů, původu a proměn slov,
10. práce se slovníky a dalšími zdroji informací,
11. porovnávání češtiny s dalšími jazyky,
12. práce s různými typy textů a jejich jazykovými prostředky,
13. zkoumání různých způsobů vyjádření a jejich působení na příjemce,
14. práce s reklamními a dalšími mediálními sděleními a rozpoznávání jejich záměru a manipulativních prvků,
15. využívání různých jazyků při expedicích, projektech a setkávání s jinými kulturami.

Metodické principy Meluzíny

16. Jazyk objevujeme prostřednictvím zkoumání, porovnávání a hledání souvislostí.
17. Mluvnici chápeme jako nástroj porozumění jazyku, nikoli jako cíl sám o sobě.
18. Podporujeme zvídavost a experimentování s jazykem.
19. Rozvíjíme kritické myšlení při práci s informacemi a mediálními sděleními.
20. Budujeme pozitivní vztah k mateřskému i dalším jazykům a vnímáme jazykovou rozmanitost jako přirozenou součást světa.

3.2.1.2 Anglický jazyk

Výuka anglického jazyka na 1. stupni směřuje k tomu, aby žáci postupně získávali schopnost využívat angličtinu jako prostředek jednoduchého porozumění a komunikace. Rozvíjí **receptivní, produktivní a interakční jazykové činnosti** ve vzájemném propojení a vede žáky k postupnému

využívání osvojených jazykových prostředků k porozumění sdělení, vlastnímu vyjádření a komunikaci s druhými. Důraz je kladen na srozumitelnost a funkčnost komunikace, postupné rozšiřování jazykového repertoáru a rostoucí samostatnost žáka.

Rozvoj jednotlivých jazykových činností respektuje jejich **vývojovou přiměřenost**. Nemusí proto být ve všech ročnících rozvíjeny ve stejné míře ani stejným způsobem. Pokud dosažení očekávaného výkonu vyžaduje nejprve vytvoření potřebných předpokladů, mohou školní očekávané výsledky učení (ŠOVU) v počátečních ročnících vyjadřovat přípravný výkon. Od okamžiku, kdy se daná jazyková činnost stává vlastním cílem učení, ŠOVU postupně směřují k výkonu vyjádřenému v příslušném očekávaném výsledku učení (OVU).

V počátečních ročnících má významné postavení **mluvený jazyk a porozumění jeho významu**. Žáci si prostřednictvím opakovaného kontaktu s mluvenou angličtinou a jejího používání v komunikačních situacích vytvářejí významovou a zvukovou reprezentaci známých jazykových prostředků. Vlastní mluvený projev a jednoduchá interakce se rozvíjejí postupně v návaznosti na receptivní zkušenost a rostoucí jazykový repertoár.

Grafická podoba angličtiny je zaváděna postupně s ohledem na věk žáků, jejich zkušenost se čtením a psaním v českém jazyce a připravenost pro práci s psanou angličtinou. Systematický rozvoj čtení a psaní proto navazuje na jazykové prostředky, jejichž významovou a zvukovou podobu již žáci znají.

Na konci 1. stupně žák využívá anglický jazyk v situacích odpovídajících úrovni **A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**. Rozumí krátkým a jednoduchým mluveným a psaným sdělením, sděluje jednoduché informace a vlastní obsah, zapojuje se do jednoduchých rozhovorů a vytváří krátká písemná sdělení. Při porozumění a vyjadřování využívá přiměřené strategie a dostupné opory; podstatná je srozumitelnost a funkčnost sdělení, nikoli jeho úplná bezchybnost.

Organizace výuky

Organizace výuky anglického jazyka navazuje na obecné principy organizace vzdělávání v Základní škole Meluzína. Výuka je uspořádána tak, aby žáci měli **pravidelný kontakt s angličtinou a dostatek příležitostí jazyk aktivně používat v různých komunikačních situacích**.

Učební situace vytvářejí prostor pro porozumění i vlastní používání angličtiny a pro skutečné sdílení informací, zkušeností, názorů a nápadů. Angličtina je podle jazykových možností žáků využívána nejen jako předmět učení, ale postupně také jako **prostředek komunikace, spolupráce a poznávání**.

Učitel podle aktuální jazykové úrovně a vzdělávacích potřeb žáků **diferencuje náročnost úloh, míru podpory a způsob zapojení** a vytváří podmínky pro postupný rozvoj jejich samostatnosti při porozumění a používání jazyka.

Vzdělávací strategie

Vzdělávací strategie konkretizují, jak výuka anglického jazyka přispívá k rozvoji klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat a jak se propojuje s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Strategie k propojování se souvisejícími vzdělávacími oblastmi

Výuka anglického jazyka navazuje na související očekávané výsledky učení **Českého jazyka a literatury** a současně vytváří další mezioborová propojení odpovídající integrovanému pojetí

vzdělávání školy. Angličtina může být podle jazykových možností žáků využívána také jako prostředek komunikace, činnosti a poznávání.

Pedagogové:

- navazují na dovednosti rozvíjené v **Českém jazyce a literatuře**, zejména porozumění sdělení, přiměřenou reakci v komunikační situaci, tvorbu vlastního sdělení a všímání si fungování jazyka; podporují přenos čtenářských, komunikačních a učebních strategií mezi češtinou a angličtinou;
- propojují angličtinu s **matematickými činnostmi**, například při počítání, porovnávání, práci s čísly, množstvím, časem, jednoduchém měření a řešení přiměřených praktických úloh;
- využívají angličtinu v **hudebních, pohybových a výtvarných činnostech**, například při zpěvu a rytmizaci, pohybových hrách, reakcích na pokyny nebo tvorbě podle jednoduchých anglických instrukcí;
- zařazují přiměřené prvky **CLIL**, zejména při práci s tématy vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět**, kdy žáci prostřednictvím angličtiny poznávají, třídí a propojují informace a komunikují o tématech blízkých jejich zkušenosti;
- využívají příležitosti k mezioborovému propojování také v **projektové, expediční a venkovní výuce**, pokud použití angličtiny přirozeně podporuje vzdělávací cíl dané situace.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení – monitorování vlastního učení
KKU-USU-000-ZV5-001

Učitel vytváří příležitosti, v nichž žáci zkoušejí a reflektují různé způsoby, které jim pomáhají učit se a používat angličtinu. Vede je k postupnému uvědomování, které strategie a opory jim při učení pomáhají, a k jejich stále samostatnějšímu využívání. Postupně je vede také ke sledování vlastního pokroku a rozpoznávání toho, co již zvládají a na čem potřebují dále pracovat.

Kompetence k řešení problémů – ověřování informací
KRP-KRP-000-ZV5-001

Učitel zařazuje věkově a jazykově přiměřené situace, v nichž žáci posuzují, které informace potřebují k řešení konkrétního problému nebo úkolu a zda mají pro své rozhodnutí dostatek spolehlivých informací. V přiměřených případech je vede k jejich porovnávání a ověřování.

Digitální kompetence – vyhledávání informací v digitálních zdrojích
KDI-DAT-000-ZV5-001

Učitel zařazuje věkově a jazykově přiměřené úlohy, při nichž žáci vyhledávají potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích a získávají je z různých formátů, například z textu, obrazu, audia nebo videa. Vede je k účelnému využívání digitálních zdrojů vzhledem k řešenému úkolu.

Digitální kompetence – tvorba digitálního obsahu
KDI-TDO-000-ZV5-001

Učitel vytváří příležitosti, v nichž žáci využívají přiměřené digitální nástroje k tvorbě a sdílení jednoduchého jazykového obsahu, například krátkého textu, obrazového sdělení, prezentace nebo zvukové nahrávky. Digitální prostředky využívají s ohledem na účel sdělení a vzdělávací cíl.

Osobnostní a sociální kompetence – poznávání vlastní osobnosti
KOS-SEB-000-ZV5-001

Učitel vytváří bezpečné a podporující příležitosti, v nichž žáci prostřednictvím angličtiny vyjadřují jednoduché informace o sobě, svých zájmech, preferencích, schopnostech, zkušenostech a pocitech. Poskytuje prostor pro vlastní volbu a sebevyjádření.

Osobnostní a sociální kompetence – rozvíjení vztahů s ostatními
KOS-VZT-000-ZV5-001

Učitel vytváří komunikační situace, v nichž žáci sdílejí jednoduché informace o sobě, poznávají druhé a vzájemně na sebe reagují. Vede je ke spolupráci, vzájemnému naslouchání a respektování komunikačního partnera.

Strategie pro rozvoj základních gramotností

Čtenářská a pisatelská gramotnost – vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství
ZGC-VZT-000-ZV3-001 → ZGC-VZT-000-ZV5-001

Učitel vytváří příležitosti, v nichž se žáci setkávají s různými typy krátkých a jazykově přiměřených textů a čtou a píší za konkrétním účelem, například pro získání informace, prožitek, komunikaci nebo vlastní sebevyjádření. Nabízí jim přiměřenou možnost volby textu, tématu nebo obsahu sdělení a podporuje jejich zájem a ochotu číst a psát v angličtině. S rostoucí jazykovou zkušeností rozšiřuje škálu textů a komunikačních situací odpovídajících jejich jazykové úrovni.

Čtenářská a pisatelská gramotnost – budování porozumění v četbě a v procesu psaní
ZGC-BPO-000-ZV3-001 → ZGC-BPO-000-ZV5-001

Učitel zařazuje věkově a jazykově přiměřené texty a úlohy, v nichž žáci čtou za konkrétním účelem, vyhledávají přímo vyjádřené informace a rozpoznávají informace důležité pro porozumění a splnění úkolu. Vede je k účelnému využívání obrazové, grafické a další kontextové opory a k propojování informací z textu s vlastní zkušeností a známým kontextem. Při psaní vytváří příležitosti k zaznamenávání a předávání informací, zkušeností, zážitků a jednoduchých myšlenek s ohledem na účel sdělení.

Čtenářská a pisatelská gramotnost – kritické čtení a psaní
ZGC-KCP-000-ZV3-001 → ZGC-KCP-000-ZV5-001

Učitel vytváří příležitosti, v nichž žáci při práci s jednoduchými texty uvažují o vztahu mezi autorem, sdělením a adresátem. Všímají si, komu je text určen, k jakému účelu slouží a jak jeho forma působí na příjemce. Při vlastním psaní volí s podporou učitele přiměřené jazykové, vizuální a organizační prostředky s ohledem na adresáta, komunikační záměr a typ sdělení.

Čtenářská a pisatelská gramotnost – porozumění vlastnímu čtení, čtenářství, psaní a pisatelství
ZGC-PVL-000-ZV3-001 → ZGC-PVL-000-ZV5-001

Učitel vede žáky k postupnému osvojování a samostatnějšímu využívání jednoduchých čtenářských a pisatelských strategií, například práce s kontextem a vizuální oporou, opakovaného čtení, vyhledávání klíčových informací nebo přípravy obsahu před psaním. Vytváří příležitosti k reflexi toho, které postupy jim při porozumění nebo tvorbě sdělení pomáhají a které mohou využít příště.

Strategie pro rozvoj průřezových témat

Průřezová témata jsou v anglickém jazyce rozvíjena **výběrově a v přirozené vazbě na charakter předmětu**. Některá se uplatňují průběžně v běžných komunikačních a učebních situacích, další především v mezioborové, projektové, expediční a venkovní výuce.

Pravidelně v běžné výuce

Péče o sebe a druhé
PTP-000-000-ZV5-001 – Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

Učitel vytváří příležitosti, v nichž žáci vyjadřují své komunikační potřeby, žádají o pomoc, nabízejí pomoc druhým a respektují rozdílné potřeby spolužáků.

Společnost pro všechny – rozmanitost a propojenost světa
PTS-000-000-ZV5-001 – Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

Učitel využívá cizí jazyk jako příležitost k setkávání s různými lidmi, jazyky, místy, kulturami a způsoby života. Prostřednictvím přiměřených textů, příběhů a dalších materiálů žáci hledají podobnosti a rozdíly a poznávají různé perspektivy. Angličtinu poznávají také jako prostředek dorozumění mezi lidmi s různými mateřskými jazyky.

Společnost pro všechny – kritická práce s mediálními sděleními
PTS-000-000-ZV5-002 – Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.

Učitel podle jazykových možností žáků zařazuje jednoduchá mediální a multimodální sdělení, při jejichž zkoumání si žáci všímají jejich původu, adresáta, obsahu a účelu a na konkrétních příkladech působení slov a obrazu.

Společnost pro všechny – demokratická kultura
PTS-000-000-ZV5-005 – Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.

Učitel vytváří přiměřené příležitosti, v nichž žáci vyjadřují preference a návrhy, naslouchají druhým, hledají dohodu a respektují společné rozhodnutí. Podle svých jazykových možností k tomu využívají angličtinu.

Především projektově, integrovaně a v terénu

Péče o sebe a druhé – společný wellbeing
PTP-000-000-ZV5-003 – Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

Angličtina může být součástí integrovaných činností zaměřených na potřeby školní komunity, například při zjišťování názorů, formulování jednoduchých návrhů, tvorbě informačních materiálů nebo prezentaci společné činnosti.

Udržitelné prostředí – budoucnost místa
PTU-000-000-ZV5-001 – Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.

V projektové, expediční a venkovní výuce může angličtina sloužit k jednoduchému zaznamenávání a sdílení zjištění a k formulování představ a návrhů vztahujících se k prostředí, které žáci poznávají.

Udržitelné prostředí – od návrhu k jednání
PTU-000-000-ZV5-002 – Naplánuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině.

V mezioborových projektech může angličtina podle jazykových možností žáků sloužit k získávání a zaznamenávání informací, jednoduché komunikaci návrhů, dokumentaci nebo prezentaci výsledků.

Jazyková náročnost činností spojených s průřezovými tématy odpovídá možnostem žáků a učitel poskytuje potřebnou jazykovou, vizuální a situační oporu.

Způsob rozvoje	Vybrané OVU
Pravidelně v běžné výuce	PTP-001, PTS-001, PTS-002, PTS-005

Především projektově, integrovaně a v terénu PTP-003, PTU-001, PTU-002

Časová dotace

Výuka anglického jazyka je na 1. stupni zařazena ve všech ročnících. V **1. a 2. ročníku** má anglický jazyk časovou dotaci **1 vyučovací hodinu týdně**, od **3. do 5. ročníku 4 vyučovací hodiny týdně**.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Anglický jazyk	1	1	4	4	4

Hodnocení v anglickém jazyce

Hodnocení se zaměřuje na **dosaženou úroveň a pokrok žáka vzhledem k očekávaným výsledkům učení a jeho předchozímu výkonu**. Zohledňuje jeho výchozí úroveň, tempo učení a vzdělávací potřeby a neslouží primárně ke srovnávání žáků mezi sebou.

Průběžné hodnocení a zpětná vazba

Hodnocení probíhá průběžně v situacích, v nichž žáci angličtině naslouchají, čtou, reagují na ni a sami ji používají. Učitel vychází z různých **důkazů o učení**, zejména z pozorování žáka při běžných učebních a komunikačních situacích, z výstupů uchovávaných v portfoliu a podle potřeby z krátkých ověřování.

Zpětná vazba je převážně slovní a zaměřuje se na konkrétní projevy učení a další pokrok. **Způsob práce s chybou odpovídá cíli činnosti.** Při komunikaci učitel neopravuje každou odchylku, pokud nebrání porozumění; při cíleném procvičování věnuje pozornost sledovanému jazykovému prostředku. Chyba je vnímána jako přirozená součást učení.

Při ověřování slovní zásoby učitel rozlišuje mezi **receptivní znalostí**, kdy žák slovu nebo výrazu rozumí, a **produktivní znalostí**, kdy jej dokáže samostatně vybavit a vhodně použít. Hodnocení respektuje skutečnost, že receptivní a produktivní zvládnutí jazyka se mohou rozvíjet rozdílným tempem.

Jednotlivý výkon není chápán jako definitivní výsledek. Žák má v průběhu dalšího učení opakovaně příležitost prokázat, co již zvládá. Zjištění z hodnocení učitel využívá také při plánování další výuky, úpravě míry podpory a vytváření dalších příležitostí k procvičení a zvládnutí.

Zapojení žáka do hodnocení

Žáci jsou postupně vedeni k porozumění tomu, **co se učí a podle čeho mohou poznat, že se jim to daří**. U vybraných aktivit učitel pracuje s jednoduchými, věkově a jazykově přiměřenými kritérii úspěchu, která mohou být vyjádřena jednoduchým jazykem, příkladem, modelem nebo vizuální oporou.

Žáci jsou postupně zapojováni do jednoduché sebereflexe a učí se rozpoznávat, co již zvládají, v čem se zlepšili a na čem potřebují dále pracovat. K zachycování a dokládání jejich učení slouží zejména **portfolio**.

Pololetní a závěrečné hodnocení

Pololetní a závěrečné hodnocení má podobu **slovního hodnocení**. Vychází z očekávaných výsledků učení a z více průběžně získávaných důkazů o učení. Zohledňuje dosaženou úroveň, individuální pokrok a silné stránky žáka a neopírá se o jediný výkon nebo jednorázové ověření.

Portfolio může sloužit jako jeden z podkladů pro slovní hodnocení a tripartitní setkání a poskytovat konkrétní doklady o učení pro společný rozhovor žáka, rodiče a učitele.

RECEPCE: POSLECH

3.2.1.2.1 ŠOVU 1

Školní očekávaný výsledek učení

Rozumí krátkým a jednoduchým mluveným sdělením souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li pronášena pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností. Zachytí konkrétní informace obsažené ve sdělení.

Charakteristika ŠOVU

Recepce zahrnuje porozumění mluvenému a psanému jazyku. Na 1. stupni se obě receptivní jazykové činnosti rozvíjejí ve vzájemné návaznosti, nikoli však od počátku stejným způsobem ani stejnou měrou. V počátečním období má významné postavení porozumění mluvenému jazyku, zatímco systematický rozvoj čtení s porozuměním navazuje na postupně vytvářenou významovou a fonologickou připravenost.

Žáci se s angličtinou opakovaně setkávají v konkrétních a významově srozumitelných situacích a postupně se učí propojovat známé jazykové prostředky s jejich významem, zachycovat význam sdělení a získávat z něj potřebné informace. Porozumění může být zejména v počátečních ročnících prokazováno neverbální reakcí, například pohybem, gestem, výběrem obrázku nebo předmětu či splněním jednoduchého úkolu. Verbální reakce a samostatnější jazyková produkce se rozvíjejí postupně na základě dostatečné receptivní zkušenosti.

V poslechu i čtení jsou žáci postupně vedeni k porozumění za konkrétním účelem. Učí se například reagovat na sdělení, orientovat se v jeho významu, zachytit nebo vyhledat konkrétní informaci a získané informace využít ke splnění jednoduchého komunikačního, praktického, rozhodovacího nebo problémového úkolu. Porozumění přitom neznamená nutnost porozumět každému jednotlivému slovu.

Vizuální, situační a kontextová opora je přirozenou součástí rozvoje receptivních jazykových činností. Její podoba a rozsah odpovídají věku žáků, charakteru sdělení, komunikační situaci a potřebám žáka. Cílem není oporu mechanicky odstraňovat, ale vést žáky k jejímu účelnému využívání jako jednoho ze zdrojů porozumění.

S rostoucí zkušeností si žáci osvojují jednoduché strategie porozumění. Učí se využívat situační a vizuální kontext, zaměřovat pozornost na známé a pro daný úkol důležité jazykové prostředky, pokračovat v poslechu nebo čtení i při výskytu jednotlivého neznámého slova, vyhledávat požadované informace a ověřovat vlastní porozumění jejich využitím v další činnosti. Strategie nejsou cílem samy o sobě, ale prostředkem k rozvoji porozumění mluveným a psaným sdělením odpovídajícím jazykové úrovni žáků.

Metodické poznámky k rozvoji poslechu

Poslech jako prostředek porozumění

Cílem poslechu není reprodukce slyšeného textu, ale **porozumění mluvenému sdělení v rozsahu potřebném pro danou komunikační situaci nebo úkol**. V rámci tohoto OVU jsou žáci postupně vedeni především k tomu, aby v jednoduchých mluvených sděleních zachytili požadované konkrétní informace a využili je k reakci nebo splnění úkolu.

Tempo, zřetelnost a opakovaný poslech

Pomalé tempo, zřetelná a pečlivá výslovnost a přiměřená délka mluveného sdělení jsou součástí podmínek výkonu odpovídajících úrovni A1. Nejde tedy pouze o didaktické usnadnění, ale o podmínky odpovídající očekávané úrovni jazykové způsobilosti.

Podle charakteru sdělení a účelu poslechu může být vhodný **opakovaný poslech**. Při prvním poslechu se žák může orientovat v situaci a základním významu sdělení, při dalším se zaměřit na požadovanou konkrétní informaci nebo si ji ověřit. Počet poslechů není pevně stanoveným parametrem výkonu; volí se s ohledem na věk žáků, náročnost sdělení a účel úkolu.

Poslech bez přirozeného situačního kontextu

Při práci s audionahrávkou nejsou žákovi dostupné některé přirozené zdroje porozumění, například mimika, gesta nebo bezprostřední situační kontext mluvčího. V takovém případě může být přiměřená vizuální nebo kontextová opora zvláště důležitá. Její využití odpovídá charakteru sdělení a účelu poslechu.

Konkrétní informace na úrovni A1

Referenční deskriptory SERRJ ukazují, že zachycení konkrétních informací na úrovni A1 může zahrnovat například **údaje o čase, místě, číslech nebo cenách** ve známých každodenních komunikačních situacích. Tyto příklady ilustrují očekávanou úroveň výkonu a mohou sloužit jako inspirace pro tvorbu učebních situací a úloh; **nepředstavují samostatné očekávané výsledky učení ani závazný seznam učiva**.

Hodnocení

Při hodnocení poslechu je rozhodující, zda žák porozumí mluvenému sdělení v rozsahu potřebném pro danou komunikační situaci nebo úkol a zachytí požadovanou konkrétní informaci. Porozumění může prokázat například odpovídající reakcí, výběrem, přiřazením, zaznamenáním informace nebo jejím využitím při další činnosti; není požadována doslovná reprodukce sdělení.

Podmínky poslechu odpovídají ročníku, jazykové zkušenosti žáka a charakteru úkolu. Zohledňuje se přiměřené tempo a zřetelnost sdělení, možnost opakování a dostupná vizuální, situační nebo kontextová opora. Opora pomáhá porozumění, neměla by však nahrazovat zachycení požadované informace z mluveného sdělení.

4. Přiřazené OVU

Jazyk a jazyková komunikace / Anglický jazyk

OVU: JJK-AJA-001-ZV5-001: Rozumí konkrétním informacím v jednoduchých, pomalu a zřetelně pronášených textech.

Související očekávané výsledky učení – vzdělávací oblasti

JJK-CJL-001-ZV5-007 Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.

5. Klíčové kompetence

- KKU-USU-000-ZV5-001 Monitoruje své procesy učení.
- KRP-KRP-000-ZV5-001 Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

6. Základní gramotnosti

K tomuto OVU není v závazných vazbách RVP přiřazen související očekávaný výsledek učení v oblasti základních gramotností.

7. Průřezová témata

Průřezová témata se rozvíjejí v návaznosti na obsah konkrétních učebních situací, integrovaných činností a projektů. Jejich výběr a způsob rozvoje jsou popsány v kapitole 1.4.4 Strategie pro rozvoj průřezových témat.

8. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Vývojová mapa výkonu (1.–5. ročník)

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Hlavní vývojové zaměření	budování porozumění známému mluvenému jazyku v konkrétních situacích	rozvoj porozumění jednoduchým mluveným sdělením a zachycení jedné konkrétní informace	cílené zachycení konkrétní informace v krátkém mluveném sdělení	rozvoj porozumění krátkým mluveným sdělením a zachycení jedné nebo více konkrétních informací	dosažení cílového výkonu OVU
Rozsah mluveného sdělení	jednotlivá známá slova, slovní spojení a ustálené pokyny	krátké věty a jednoduchá sdělení	krátká jednoduchá sdělení	krátká jednoduchá souvislá sdělení	krátké a jednoduché mluvené texty
Zachycení konkrétní informace	rozpozná význam známého slova, slovního spojení nebo pokynu a odpovídajícím způsobem reaguje	zachytí jednu snadno rozpoznatelnou konkrétní informaci v jednoduchém sdělení	cíleně zachytí jednu konkrétní informaci v krátkém sdělení	zachytí jednu nebo více konkrétních informací v krátkém sdělení	rozumí konkrétním informacím obsaženým v krátkých a jednoduchých mluvených textech
Účel a způsob poslechu	naslouchá, aby porozuměl známému výrazu nebo pokynu a mohl podle něj jednat	naslouchá s jednoduchým konkrétním úkolem a zaměřuje pozornost na požadovanou informaci	poslouchá za konkrétním účelem a cíleně vyhledává požadovanou informaci	podle účelu poslechu zaměřuje pozornost na jednu nebo více požadovaných informací	účelně získává konkrétní informace potřebné pro danou komunikační situaci nebo úkol
Vizuální a situační opora	velmi výrazná; význam podporuje situace, demonstrace, gesto, mimika, předmět nebo obrázek	výrazná vizuální a situační opora	vizuální nebo situační opora odpovídající charakteru sdělení	podle charakteru sdělení a komunikační situace	přiměřená typu sdělení a komunikační situaci

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Samostatnost	reaguje s výraznou podporou učitele a situačního kontextu	pracuje s podporou učitele	postupně samostatně zachycuje požadovanou informaci ve známých situacích	převážně samostatně	účelně využívá osvojené strategie porozumění v situacích odpovídajících cílovému výkonu

Vývojová posloupnost ŠOVU (1.–5. ročník)

1. ročník

Rozumí známým slovům, slovním spojením a jednoduchým ustáleným pokynům pronášeným pomalu a zřetelně v konkrétních a významově srozumitelných situacích. Porozumění prokazuje především neverbální reakcí, například pohybem, gestem, výběrem obrázku nebo manipulací s předmětem.

Příklady typických učebních situací – 1. ročník

- každodenní komunikační rutiny a rituály s opakujícími se známými výrazy a pokyny, např. *Good morning, Sit down, Stand up*,
- pohybové a TPR aktivity, při nichž žák reaguje na známá slova, slovní spojení a jednoduché pokyny, např. *Simon Says*,
- poslechové aktivity s obrázky nebo předměty, při nichž žák podle slyšeného pokynu ukazuje, vybírá nebo manipuluje, např. *Point to…, Show me…*,
- písně, říkadla a rytmické aktivity doprovázené pohybem, gesty nebo další neverbální reakcí,
- učitelem vedené hry založené na porozumění známým slovům a pokynům, např. výběr správného předmětu, obrázku, barvy nebo provedení požadované činnosti,
- naslouchání krátkým úsekům jednoduchých obrázkových příběhů nebo učitelovu předčítání s výraznou vizuální a situační oporou a s jednoduchou neverbální reakcí na slyšené.

Příklady důkazů o učení – 1. ročník

Žák například:

- provede odpovídající pohyb nebo činnost podle slyšeného známého pokynu,
- ukáže na správný obrázek, předmět nebo osobu podle slyšeného známého slova nebo slovního spojení,
- vybere správný obrázek nebo předmět podle slyšeného sdělení,
- reaguje odpovídajícím pohybem nebo gestem při pohybové hře, písni nebo říkadle,
- manipuluje s předmětem podle jednoduchého slyšeného pokynu,
- při naslouchání krátkému obrázkovému příběhu nebo učitelovu předčítání ukáže správnou postavu, předmět nebo obrázek podle slyšeného sdělení.

2. ročník

Rozumí krátkým větám a jednoduchým mluveným sdělením vztahujícím se ke známým nebo osvojovaným tématům, pokud jsou pronášena pomalu a zřetelně. Zachytí v nich jednu snadno rozpoznatelnou konkrétní informaci s využitím výrazné vizuální nebo situační opory.

Příklady typických učebních situací – 2. ročník

- poslech krátkého jednoduchého popisu obrázku a zachycení jedné konkrétní informace,
- hry a poslechové aktivity typu *Listen and point, Listen and choose, Listen and circle, Listen and colour, Listen and draw* zaměřené na zachycení jedné konkrétní informace,
- výběr správného obrázku, předmětu nebo osoby podle krátkého slyšeného sdělení,
- poslech krátkých jednoduchých dialogů doprovázených ilustracemi a zachycení jedné konkrétní informace,
- učitelem řízené jednoduché komunikační situace, při nichž žák poslouchá krátké odpovědi učitele nebo spolužáků a zachytí jednu konkrétní informaci,
- poslech krátkých jednoduchých sdělení vztahujících se ke známým nebo osvojovaným tématům a plnění jednoduchého úkolu na základě jedné zachycené informace.

Příklady důkazů o učení – 2. ročník

Žák například:

- vybere správný obrázek, předmět nebo osobu podle krátkého slyšeného sdělení,
- označí správnou možnost na základě jedné konkrétní informace zachycené v poslechu,
- propojí krátké slyšené sdělení s odpovídajícím obrázkem nebo ilustrací,
- ukáže nebo jiným neverbálním způsobem označí požadovanou konkrétní informaci podle slyšeného sdělení,
- správně vybarví určenou část obrázku podle jedné konkrétní informace zachycené v poslechu,
- doplní jednoduchý obrázek nebo kresbu podle jedné konkrétní informace zachycené v poslechu,
- splní jednoduchý úkol na základě jedné konkrétní informace zachycené v krátkém slyšeném sdělení.

3. ročník

Rozumí krátkým jednoduchým mluveným sdělením vztahujícím se ke známým tématům, pokud jsou pronášena pomalu a zřetelně. Cíleně v nich zachytí jednu konkrétní informaci s využitím vizuální nebo situační opory odpovídající charakteru sdělení.

Příklady typických učebních situací – 3. ročník

- poslech krátkého jednoduchého příběhu s obrázky a cílené zachycení jedné konkrétní informace,
- poslech krátkého dialogu a vyhledání jedné předem určené konkrétní informace, např. jména, věku, času, místa, oblíbené činnosti nebo číselného údaje,
- poslech krátkého jednoduchého sdělení a výběr, označení nebo doplnění požadované informace v obrázku, tabulce nebo jednoduchém záznamu,
- plnění jednoduchého úkolu na základě konkrétní informace zachycené v poslechu, např. dokreslení, vybarvení, označení místa nebo výběr správné možnosti,

- jednoduché učitelem řízené nebo párové komunikační situace s využitím známých a nacvičených jazykových prostředků, při nichž žák cíleně poslouchá krátké sdělení druhého a zachytí jednu požadovanou informaci,
- poslechové hry a digitální poslechové aktivity, při nichž žák předem ví, jakou konkrétní informaci má ve sdělení zachytit.

Příklady důkazů o učení – 3. ročník

Žák například:

- vyhledá a označí jednu požadovanou konkrétní informaci v krátkém slyšeném sdělení,
- doplní do jednoduchého záznamu jednu konkrétní informaci zachycenou v poslechu,
- vybere nebo přiřadí správný obrázek podle konkrétní informace zachycené v krátkém dialogu nebo sdělení,
- označí požadovaný údaj v jednoduché tabulce, obrázku nebo jiné vizuální opoře na základě poslechu,
- splní jednoduchý úkol na základě jedné konkrétní informace zachycené v krátkém příběhu nebo jiném slyšeném sdělení,
- při opakovaném poslechu vyhledá nebo ověří požadovanou konkrétní informaci.

4. ročník

Rozumí krátkým jednoduchým mluveným sdělením vztahujícím se ke známým tématům, pokud jsou pronášena pomalu a zřetelně. Převážně samostatně v nich zachytí jednu nebo více konkrétních informací s využitím vizuální nebo situační opory odpovídající charakteru sdělení.

Příklady typických učebních situací – 4. ročník

- poslech krátkých jednoduchých rozhovorů a zachycení jedné nebo více konkrétních informací,
- poslech krátkých jednoduchých nahrávek vztahujících se ke známým tématům a zaznamenání požadovaných informací do obrázku, tabulky, formuláře nebo jiného jednoduchého záznamu,
- cílené vyhledávání jedné nebo více konkrétních informací v krátkém mluveném sdělení, např. času, místa, ceny, počtu, jména nebo plánované činnosti,
- poslech krátkých sdělení z běžných komunikačních situací, např. jednoduchého rozhovoru, pozvánky, programu, oznámení nebo instrukce, a využití zachycených informací ke splnění úkolu,
- jednoduché učitelem řízené nebo párové komunikační situace, při nichž žák poslouchá sdělení druhého a zaznamenává nebo vybírá požadované informace,
- jednoduché problémové nebo rozhodovací úkoly, při nichž žák využije konkrétní informace získané poslechem, např. vybere vhodnou možnost, určí správné místo nebo rozhodne podle zadaných podmínek,
- jednoduché projektové aktivity, v nichž poslech slouží jako jeden ze zdrojů informací potřebných ke splnění úkolu.

Příklady důkazů o učení – 4. ročník

Žák například:

- zaznamená jednu nebo více požadovaných konkrétních informací zachycených v krátkém slyšeném sdělení,
- vybere nebo označí správné možnosti na základě konkrétních informací získaných poslechem,
- doplní požadované informace do jednoduché tabulky, formuláře, obrázku nebo jiného záznamu,
- uspořádá obrázky nebo možnosti podle konkrétních informací zachycených ve slyšeném sdělení,
- splní jednoduchý praktický nebo rozhodovací úkol na základě jedné nebo více konkrétních informací získaných poslechem,
- při jednoduché projektové aktivitě vybere nebo zaznamená konkrétní informace získané poslechem, které jsou potřebné ke splnění úkolu.

5. ročník

Rozumí krátkým a jednoduchým mluveným sdělením souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li pronášena pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností. Zachytí konkrétní informace obsažené ve sdělení.

Příklady typických učebních situací – 5. ročník

- poslech krátkých jednoduchých dialogů a dalších mluvených sdělení z běžných komunikačních situací a zachycení konkrétních informací,
- práce s krátkými jednoduchými audio- a videonahrávkami odpovídajícími jazykové úrovni žáků a cílovému výkonu,
- poslech krátkých sdělení za konkrétním účelem, např. získání údajů o osobě, místě, čase, ceně, programu, plánu nebo činnosti,
- jednoduché informační úkoly typu *information gap*, při nichž žák získává prostřednictvím poslechu informace potřebné ke splnění úkolu,
- jednoduché praktické, rozhodovací nebo problémové úkoly, při nichž žák využívá konkrétní informace získané poslechem,
- jednoduché badatelské úkoly, při nichž poslech představuje jeden ze zdrojů informací potřebných k zodpovězení otázky nebo vyřešení úkolu,
- projektové aktivity, v nichž žák získává a využívá konkrétní informace z krátkých mluvených sdělení.

Příklady důkazů o učení – 5. ročník

Žák například:

- zachytí a označí požadované konkrétní informace v krátkém dialogu nebo jiném mluveném sdělení,
- doplní konkrétní informace získané poslechem do jednoduché tabulky, schématu, formuláře nebo jiného záznamu,
- při práci s krátkou videonahrávkou zachytí požadované konkrétní informace z mluveného sdělení,
- splní jednoduchý informační úkol na základě konkrétních informací získaných poslechem,
- využije konkrétní informace získané poslechem při řešení jednoduchého praktického, problémového nebo badatelského úkolu,

- propojí konkrétní informace získané poslechem s další činností, např. podle nich vytvoří nebo doplní jednoduchý plán, mapu, program či plakát.

9. Kritéria hodnocení

Konkrétní úroveň naplnění kritérií v jednotlivých ročnících vyjadřuje vývojová mapa výkonu. Příklady důkazů o učení ukazují, na jakých činnostech a výstupech lze tuto úroveň rozpoznat.

Při hodnocení se sleduje, zda žák v rozsahu odpovídajícím ročníku a za přiměřených podmínek poslechu:

- zachytí požadovanou konkrétní informaci v krátkém jednoduchém mluveném sdělení vztahujícím se ke známému nebo osvojovanému tématu;
- prokáže porozumění odpovídající reakcí nebo splněním jednoduchého úkolu;
- využije přiměřenou vizuální, situační nebo kontextovou oporu, aniž by tato opora nahrazovala porozumění mluvenému sdělení;
- pracuje s mírou opakování a podpory odpovídající ročníku, charakteru sdělení a vývojové mapě výkonu.

RECEPCE: ČTENÍ

3.2.1.2.2 ŠOVU 2

Školní očekávaný výsledek učení

Rozumí krátkým a jednoduchým psaným textům souvisejícím s osvojovanými tématy. Rozpozná hlavní sdělení textu a vyhledá konkrétní informace obsažené v textu.

2. Charakteristika ŠOVU

Fonologická připravenost a přechod ke čtení angličtiny

Rozvoj čtení v angličtině navazuje na jazykové prostředky, jejichž významovou a fonologickou (zvukovou) podobu si žáci již osvojili prostřednictvím mluveného jazyka. V 1. a 2. ročníku proto systematické čtení anglických textů ani samostatné dekódování neznámých anglických slov není cílem. Žáci si upevňují významovou a zvukovou podobu známých slov, všímají si vybraných zvuků angličtiny a s vedením učitele se příležitostně setkávají s grafickou podobou již známých slov.

Ve 3. ročníku dochází k cílenému propojování významové, fonologické a grafické podoby známých jazykových prostředků a k přechodu ke čtení s porozuměním. Psaný jazyk se postupně stává samostatným zdrojem významu. Ve 4. a 5. ročníku se rozšiřuje rozsah a rozmanitost krátkých jednoduchých textů a roste samostatnost žáka při jejich porozumění.

Vybrané symboly IPA mohou být v počátečních ročnících využívány jako vizuální značky známých zvuků. Nejsou samostatným učivem ani prostředkem systematického nácviku fonetické transkripce.

Metodické poznámky k rozvoji čtení

Čtení jako prostředek porozumění

Cílem čtení není samotné správné hlasité přečtení textu, ale **porozumění jeho významu v rozsahu potřebném pro danou komunikační situaci nebo úkol**. Hlasité čtení může být podpůrnou učební činností, zejména při propojování grafické a zvukové podoby jazyka, upevňování výslovnosti a postupném rozvoji plynulosti čtení, samo o sobě však není důkazem porozumění.

Žák může text přečíst nahlas, aniž by jeho obsahu dostatečně porozuměl, stejně jako může textu porozumět, i když jeho hlasité čtení není zcela plynulé nebo bezchybné. Důkazy o porozumění proto

vycházejí především z toho, zda žák rozpozná, o čem text pojednává nebo jaké je jeho hlavní sdělení, vyhledá požadované informace nebo je využije ke splnění jednoduchého úkolu.

V 1. a 2. ročníku není systematické hlasité čtení anglických textů cílem. Od 3. ročníku může být postupně využíváno při práci se známými slovy, jednoduchými větami a velmi krátkými texty, nemělo by však nahrazovat čtení za účelem porozumění.

Porozumění neznamená porozumění každému slovu

Při čtení se mohou žáci setkat s jednotlivými neznámými jazykovými prostředky, pokud nebrání porozumění hlavnímu sdělení nebo vyhledání požadované informace. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se u neznámého slova automaticky nezastavili, ale podle účelu čtení posoudili, zda je jeho porozumění pro splnění úkolu potřebné.

Vizuální a grafická opora

Při čtení mohou být přirozeným zdrojem porozumění obrázky, fotografie, ilustrace, symboly, nadpisy, grafické uspořádání textu a další prvky typické pro daný druh textu. Žák se učí tyto prvky účelně využívat například k předvídání obsahu, rozpoznání tématu textu nebo vyhledání konkrétní informace.

Vizuální a grafická opora nemusí být s rostoucím věkem žáka mechanicky odstraňována. Její rozsah a podoba odpovídají typu textu, komunikační situaci a účelu čtení; neměla by však nahrazovat porozumění psanému textu.

Strategie porozumění při čtení

Strategie porozumění jsou rozvíjeny postupně v souvislosti s konkrétní čtenářskou situací. Podle věku, typu textu a účelu čtení se žák učí například:

- využít obrázek, nadpis, vizuální uspořádání textu a situační kontext k předvídání jeho obsahu,
- zaměřit pozornost na známá a pro daný úkol důležitá slova a slovní spojení,
- podle účelu čtení rozpoznat, o čem text pojednává nebo jaké je jeho hlavní sdělení, anebo se zaměřit na konkrétní informaci,
- vyhledat požadovaný údaj nebo informaci, aniž by musel porozumět každému slovu,
- pokračovat ve čtení při výskytu jednotlivého neznámého slova, pokud jeho význam není pro splnění úkolu podstatný,
- využít kontext a vizuální oporu k odhadu významu jednotlivého neznámého slova, pokud je jeho význam pro porozumění potřebný,
- vrátit se k příslušné části textu a ověřit si nalezenou informaci,
- propojit informace z textu s obrázkem, tabulkou, programem nebo jinou dostupnou oporou,
- ověřit vlastní porozumění tím, že získanou informaci použije ke splnění jednoduchého úkolu nebo rozhodnutí.

S rozvojem čtenářské zkušenosti se postupně zvyšuje samostatnost žáka při využívání těchto strategií. Cílem na konci 1. stupně není jednotlivé strategie vědomě pojmenovávat, ale **účelně je využívat při porozumění krátkým a jednoduchým psaným textům**.

3. Hodnocení

Při hodnocení čtení je rozhodující, zda žák porozumí krátkému jednoduchému textu v rozsahu potřebném pro danou komunikační situaci nebo úkol, rozpozná jeho hlavní sdělení a vyhledá požadovanou konkrétní informaci. Porozumění může prokázat odpovědí, výběrem, přiřazením, zaznamenáním informace nebo jejím využitím ke splnění jednoduchého úkolu.

Samotné hlasité přečtení textu není důkazem porozumění a jeho plynulost nebo bezchybnost není hlavním kritériem. Žák může využívat přiměřenou vizuální, grafickou a kontextovou oporu; její rozsah odpovídá ročníku, typu textu a cíli úkolu.

4. Přiřazené OVU

Jazyk a jazyková komunikace / Anglický jazyk

OVU: JJK-AJA-001-ZV5-002: Rozumí jednoduchým krátkým psaným textům.

Související očekávané výsledky učení – vzdělávací oblasti

JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

5. Klíčové kompetence

- KDI-DAT-000-ZV5-001 Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.
- KRP-KRP-000-ZV5-001 Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

6. Základní gramotnosti

- ZGC-VZT-000-ZV5-001 Čte a píše množství textů různého typu.

7. Průřezová témata

Průřezová témata se rozvíjejí v návaznosti na obsah konkrétních učebních situací, integrovaných činností a projektů. Jejich výběr a způsob rozvoje jsou popsány v kapitole 1.4.4 Strategie pro rozvoj průřezových témat.

8. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Vývojová mapa výkonu (1.–5. ročník)

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Hlavní vývojové zaměření	budování fonologické připravenosti ke čtení	upevňování fonologické připravenosti v rámci rozšiřující se slovní zásoby a vytváření předpokladů pro pozdější propojení zvukové a grafické podoby jazyka	systematické propojování známé zvukové a grafické podoby a přechod ke čtení s porozuměním	rozvoj porozumění krátkým textům	dosažení cílového výkonu OVU
Fonologická (zvuková) a významová reprezentace	vytváří si stabilní významovou a zvukovou podobu známých slov; všímá si vybraných zvuků angličtiny	upevňuje významovou a fonologickou (zvukovou) reprezentaci známých slov a rozvíjí ji v rámci rozšiřující se slovní zásoby; všímá si vybraných zvuků angličtiny	využívá osvojenou významovou a zvukovou podobu známých slov při jejich čtení	využívá propojení zvukové a grafické podoby známých slov při porozumění textu	využívá osvojené vztahy mezi významovou, zvukovou a grafickou podobou slov při porozumění textu

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Práce s grafickou podobou jazyka	grafická podoba není primárním zdrojem osvojování nových slov; může se příležitostně objevovat u již dobře známých slov	setkává se s grafickou podobou již známých slov v učitelem řízených situacích; grafická podoba zatím není samostatným zdrojem významu	vědomě propojuje grafickou podobu známých slov s jejich významem a výslovností; začíná číst známá slova, jednoduché věty a velmi krátké texty	čte krátké jednoduché texty	čte krátké a jednoduché psané texty různých přiměřených typů
Rozsah psaného sdělení	grafická podoba jednotlivých známých slov pouze jako příležitostný podpůrný prvek	grafická podoba známých slov se objevuje pouze jako podpůrný prvek, nikoli jako předmět systematickéh o čtení	známá slova, jednoduché věty a velmi krátké texty	krátké jednoduché texty	krátké a jednoduché psané texty
Porozumění hlavnímu sdělení textu	není samostatným cílem	není samostatným cílem; žák ještě systematicky nepracuje s textem jako zdrojem významu	rozpozná, o čem velmi krátký jednoduchý text pojednává	rozpozná hlavní sdělení krátkého jednoduchého textu	rozpozná hlavní sdělení krátkého a jednoduchého textu
Vyhledání konkrétní informace	není samostatným cílem čtení	není samostatným cílem čtení	vyhledá jednu snadno rozpoznatelnou konkrétní informaci	vyhledá jednu nebo více konkrétních informací	vyhledá konkrétní informace obsažené v textu
Vizuální a kontextová opora	velmi výrazná; význam je nesen především situací, obrazem a mluveným jazykem	výrazná; porozumění je stále založeno především na mluveném jazyce, situaci a vizuální opoře	běžná vizuální opora podporující první čtení s porozuměním	podle charakteru textu	přiměřená typu textu a komunikační situaci

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Samostatnost	s grafickou podobou se setkává pouze s vedením učitele	s grafickou podobou se setkává v učitelem řízených situacích; samostatné čtení není požadovaným výkonem	postupně samostatně pracuje se známými slovy a velmi krátkými známými typy textů	převážně samostatně	samostatně v situacích odpovídajících cílovému výkonu

Vývojová posloupnost ŠOVU (1.–5. ročník)

1. ročník

Vytváří si významovou a fonologickou (zvukovou) reprezentaci známých anglických slov. Všímá si vybraných zvuků angličtiny a s vedením učitele se seznamuje s grafickou podobou již známých slov.

Příklady typických učebních situací – 1. ročník

- písně, říkadla a rytmické hry se známou slovní zásobou,
- TPR a pohybové aktivity propojující zvuk a význam,
- jednoduché komunikační rutiny se známými slovy,
- sluchové rozlišování vybraných zvuků angličtiny,
- hledání stejného zvuku ve známých slovech, např. /æ/ v *black, cat, bag*,
- práce s vybraným symbolem IPA jako vizuální značkou známého zvuku,
- příležitostné učitelem řízené setkání s grafickou podobou již dobře známého slova bez požadavku na jeho samostatné přečtení.

Příklady důkazů o učení – 1. ročník

Žák například:

- ukáže na správný obrázek, předmět nebo barvu podle slyšeného známého slova nebo slovního spojení,
- provede odpovídající pohyb, gesto nebo činnost podle slyšeného známého slova nebo slovního spojení,
- sluchem rozpozná vybraný zvuk ve známém slově,
- sluchem rozliší vybrané zvuky angličtiny ve známých slovech,
- určí, ve kterých známých slovech slyší stejný vybraný zvuk,
- přiřadí vybraný symbol IPA ke známému zvuku nebo ke známým slovům, ve kterých tento zvuk slyší.

2. ročník

Upevňuje si významovou a fonologickou (zvukovou) reprezentaci známých anglických slov a rozvíjí ji v rámci rozšiřující se slovní zásoby. Všímá si vybraných zvuků angličtiny a s vedením učitele se nadále seznamuje s grafickou podobou již známých slov.

Příklady typických učebních situací – 2. ročník

- písně, říkadla, rytmické a pohybové hry upevňující významovou a zvukovou podobu známých slov,
- komunikační rutiny a jednoduché hry upevňující významovou a zvukovou podobu osvojované slovní zásoby,
- poslechové hry zaměřené na rozpoznávání známých slov,
- sluchové rozlišování a třídění známých slov podle vybraných zvuků angličtiny,
- hledání stejného zvuku v různých známých slovech, např. /æ/ v *black, cat, bag, happy*,
- práce s vybranými symboly IPA jako vizuálními značkami známých zvuků,
- příležitostné učitelem řízené setkávání s grafickou podobou již dobře známých slov v přirozeném kontextu bez požadavku na jejich samostatné přečtení.

Příklady důkazů o učení – 2. ročník

Žák například:

- ukáže na správný obrázek nebo předmět podle slyšeného známého slova nebo slovního spojení,
- rozpozná známé slovo mezi několika slyšenými slovy,
- sluchem rozpozná vybraný zvuk ve známých slovech,
- určí, ve kterých známých slovech slyší stejný vybraný zvuk,
- roztřídí slyšená známá slova podle vybraného zvuku,
- přiřadí vybraný symbol IPA ke známému zvuku nebo ke skupině známých slov, ve kterých tento zvuk slyší.

3. ročník

Rozumí jednoduchým větám a velmi krátkým psaným textům složeným převážně z již známých slov a vztahujícím se ke známým tématům. Rozpozná, o čem text pojednává, a vyhledá jednu snadno rozpoznatelnou konkrétní informaci s využitím běžné vizuální opory.

Příklady typických učebních situací – 3. ročník

- přiřazování grafické podoby již známých slov k odpovídajícím obrázkům,
- propojování slyšené a grafické podoby již známých slov,
- čtení jednoduchých vět doplněných obrázky nebo jinou vizuální oporou,
- čtení velmi krátkých textů složených převážně z již známých slov, např. jednoduchých popisů, dialogů, komiksů nebo obrázkových příběhů,
- určování, o čem velmi krátký text pojednává,
- vyhledávání jedné konkrétní informace ve velmi krátkém textu,
- plnění jednoduchého úkolu na základě přečteného textu,
- společné a postupně samostatnější čtení známých typů velmi krátkých textů s vizuální oporou.

Příklady důkazů o učení – 3. ročník

Žák například:

- přiřadí grafickou podobu již známého slova ke správnému obrázku,
- podle slyšeného známého slova vybere jeho správnou grafickou podobu,
- přiřadí jednoduchou přečtenou větu nebo velmi krátký text ke správnému obrázku,
- určí, o čem velmi krátký text pojednává,
- vyhledá ve velmi krátkém textu jednu konkrétní informaci,
- odpoví na jednoduchou otázku vztahující se k jedné konkrétní informaci v textu,
- splní jednoduchý úkol podle přečteného textu.

4. ročník

Rozumí krátkým jednoduchým psaným textům vztahujícím se ke známým tématům. Rozpozná hlavní sdělení textu a převážně samostatně v něm vyhledá jednu nebo více konkrétních informací.

Příklady typických učebních situací – 4. ročník

- čtení krátkých jednoduchých textů vztahujících se ke známým tématům, např. popisů, zpráv, krátkých e-mailů, dialogů, komiksů nebo jednoduchých příběhů,
- čtení jednoduchých textů z běžného života, např. pozvánek, plakátů, jídelních lístků, programů, rozvrhů nebo jednoduchých informačních tabulek,
- určování hlavního sdělení krátkého textu,
- vyhledávání jedné nebo více konkrétních informací,
- porovnávání informací získaných z různých částí krátkého textu,
- plnění jednoduchého praktického úkolu na základě přečtených informací,
- převážně samostatná práce s krátkým známým typem textu s vizuální oporou podle jeho charakteru.

Příklady důkazů o učení – 4. ročník

Žák například:

- přiřadí krátký jednoduchý text k odpovídajícímu obrázku, nadpisu nebo situaci,
- určí hlavní sdělení krátkého jednoduchého textu,
- vyhledá v textu jednu nebo více konkrétních informací,
- odpoví na jednoduché otázky vztahující se k hlavnímu sdělení a konkrétním informacím,
- rozhodne, zda jednoduchá tvrzení odpovídají informacím uvedeným v textu,
- propojí nebo porovná konkrétní informace z různých částí krátkého textu,
- splní jednoduchý praktický úkol na základě přečtených informací.

5. ročník

Rozumí krátkým a jednoduchým psaným textům souvisejícím s osvojovanými tématy. Rozpozná hlavní sdělení textu a vyhledá konkrétní informace obsažené v textu.

Příklady typických učebních situací – 5. ročník

- čtení krátkých a jednoduchých textů vztahujících se k osvojovaným tématům, např. krátkých zpráv, e-mailů, popisů, dialogů, komiksů nebo jednoduchých příběhů,

- čtení krátkých autentických nebo didakticky upravených textů z běžného života, např. pozvánek, plakátů, jídelních lístků, programů, rozvrhů, jednoduchých informačních tabulek nebo krátkých oznámení,
- určování hlavního sdělení krátkého textu,
- vyhledávání konkrétních informací potřebných ke splnění jednoduchého komunikačního nebo praktického úkolu,
- práce s krátkými zprávami, e-maily, pohlednicemi nebo jednoduchou online komunikací,
- porovnávání konkrétních informací z krátkých textů nebo jejich částí za účelem jednoduchého rozhodnutí,
- plnění praktického úkolu na základě přečtených informací,
- samostatná práce s různými přiměřenými typy krátkých a jednoduchých textů.

Příklady důkazů o učení – 5. ročník

Žák například:

- přiřadí krátký a jednoduchý text k odpovídajícímu obrázku, nadpisu nebo situaci,
- určí hlavní sdělení krátkého a jednoduchého textu,
- vyhledá konkrétní informace potřebné ke splnění zadaného úkolu,
- odpoví na jednoduché otázky vztahující se k hlavnímu sdělení a konkrétním informacím,
- rozhodne, zda tvrzení odpovídají informacím uvedeným v textu,
- identifikuje v krátké zprávě, e-mailu, pozvánce nebo jiném jednoduchém sdělení jeho účel a podstatné informace,
- porovná konkrétní informace z krátkých textů nebo jejich částí a na jejich základě vybere vhodnou možnost,
- splní jednoduchý praktický nebo komunikační úkol s využitím informací získaných z přečteného textu.

9. Kritéria hodnocení

Konkrétní úroveň naplnění kritérií v jednotlivých ročnících vyjadřuje vývojová mapa výkonu. Příklady důkazů o učení ukazují, na jakých činnostech a výstupech lze tuto úroveň rozpoznat.

Při hodnocení se sleduje, zda žák v rozsahu odpovídajícím ročníku a s přiměřenou oporou:

- rozpozná hlavní sdělení krátkého jednoduchého textu vztahujícího se ke známému nebo osvojovanému tématu;
- vyhledá v textu jednu nebo více požadovaných konkrétních informací;
- využije získanou informaci k odpovědi, rozhodnutí nebo splnění jednoduchého úkolu;
- prokáže porozumění významu textu, nikoli pouze schopnost text hlasitě přečíst;
- využívá vizuální, grafickou a kontextovou oporu a pracuje s mírou samostatnosti odpovídající ročníku a vývojové mapě výkonu.

PRODUKCE A INTERAKCE: MLUVENÍ A MLUVENÁ INTERAKCE

3.2.1.2.3 ŠOVU 3

Školní očekávaný výsledek učení

Mluví v jednoduchých větách o osvojovaných tématech a zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se osvojovaných témat. Sděluje jednoduché informace, klade jednoduché otázky, odpovídá na ně a reaguje na komunikačního partnera. Vyjadřuje se natolik srozumitelně, aby mu komunikační partner porozuměl.

2. Charakteristika ŠOVU

Metodické poznámky k rozvoji mluvení a mluvené interakce

Od nápodoby k vlastnímu mluvenému sdělení. Opakování, nápodoba, společné říkání a práce se známým jazykovým modelem jsou důležitými učebními činnostmi, zejména v počátečních ročnících. Samy o sobě však ještě nejsou důkazem samostatného komunikačního výkonu. S rostoucí jazykovou zkušeností se zvyšuje míra vlastní volby žáka – od použití osvojeného výrazu v odpovídající situaci k výběru a kombinování osvojených jazykových prostředků pro vlastní jednoduché sdělení.

Podmínky mluvené interakce. V interakci může žák potřebovat, aby komunikační partner mluvil pomalu a zřetelně, poskytl mu dostatek času na reakci a podle potřeby jednoduché sdělení zopakoval nebo přeformuloval. Pauzy, váhání a hledání vhodného výrazu jsou přirozenou součástí rozvíjejícího se projevu.

Interakce jako skutečná výměna. Interakce neznamená pouze reprodukci předem nacvičeného dialogu. Známý dialog nebo jazykový model může být prostředkem nácviku; důkazem rozvíjející se interakční schopnosti je však situace, v níž žák reaguje na konkrétního komunikačního partnera a alespoň v omezené míře přizpůsobuje svou reakci tomu, co mu partner skutečně sdělil.

3. Hodnocení

Při hodnocení produktivního a interakčního výkonu je podstatné, zda žák dokáže využít osvojené jazykové prostředky k zamýšlenému jednoduchému komunikačnímu účelu a zda je jeho sdělení pro komunikačního partnera nebo posluchače srozumitelné. Přiměřenou součástí rozvíjejícího se projevu mohou být chyby, váhání, hledání vhodného výrazu nebo potřeba podpory. Důraz je proto kladen na srozumitelnost a funkčnost sdělení, nikoli na bezchybnost nebo zcela samostatný a plynulý výkon.

4. Přiřazené OVU

Jazyk a jazyková komunikace / Anglický jazyk

JJK-AJA-002-ZV5-003: Mluví v jednoduchých větách o osvojovaných tématech.

JJK-AJA-003-ZV5-005: Zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se osvojených témat.

Související očekávané výsledky učení – vzdělávací oblasti (k OVU JJK-AJA-002-ZV5-003)

JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

Související očekávané výsledky učení – vzdělávací oblasti (k OVU JJK-AJA-003-ZV5-005)

JJK-CJL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.

JJK-CJL-001-ZV5-003 Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

5. Klíčové kompetence

Vazby k OVU JJK-AJA-002-ZV5-003

- KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.
- KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními.

Vazby k OVU JJK-AJA-003-ZV5-005

- KKK-AKN-000-ZV5-001 Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.
- KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

6. Základní gramotnosti

K těmto OVU není v závazných vazbách RVP přiřazen související očekávaný výsledek učení v oblasti základních gramotností.

7. Průřezová témata

Průřezová témata se rozvíjejí v návaznosti na obsah konkrétních učebních situací, integrovaných činností a projektů. Jejich výběr a způsob rozvoje jsou popsány v kapitole 1.4.4 Strategie pro rozvoj průřezových témat.

8. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Vývojová mapa výkonu – mluvená produkce a interakce (1.–5. ročník)

Dimenze rozvoje	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Rozsah mluvené produkce	jednotlivá známá slova a krátké ustálené výrazy	známá slova, slovní spojení a krátké ustálené fráze	krátké jednoduché výpovědi; postupně jednoduché věty	jednoduché věty a několik krátkých výpovědí k témuž tématu	několik jednoduchých vět a výpovědí k osvojovanému tématu
Míra vlastní tvorby	používá převážně osvojené výrazy jako celek; vlastní tvorba je zatím minimální	vybírá a používá vhodné známé výrazy a fráze	začíná vytvářet vlastní jednoduché výpovědi ze známého repertoáru	samostatněji kombinuje osvojené jazykové prostředky k vyjádření jednoduchého významu	využívá osvojené jazykové prostředky k vlastnímu jednoduchému a srozumitelném u sdělení
Komunikační funkce	pojmenuje, pozdraví, poděkuje, vyjádří jednoduchou volbu nebo preferenci	pojmenuje, jednoduše charakterizuje a známým jazykovým prostředkem vyjádří základní osobní význam nebo bezprostřední informaci	krátce sdělí informace o sobě a známých skutečnostech a jednoduše je popíše	sdělí několik souvisejících informací a jednoduše popíše osobu, věc, místo nebo činnost	v jednoduchých větách sděluje informace a vyjadřuje jednoduchý osobní obsah k osvojovaným tématům

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Zapojení do interakce	reaguje slovem, krátkým výrazem nebo známou ustálenou frází v silně předvídatelné výměně	odpovídá na velmi jednoduché známé otázky slovem, slovním spojením nebo osvojenou krátkou frází	odpovídá na jednoduché známé otázky a sám používá některé známé otázky ke zjištění konkrétní informace	zapojuje se do krátké předvídatelné komunikační výměny a střídá se s partnerem v kladení jednoduchých otázek a odpovídání na ně	zapojuje se do jednoduchého rozhovoru; klade jednoduché otázky, odpovídá na ně a reaguje na sdělení partnera
Výměna informací	sdělí nebo potvrdí základní známou informaci	získá nebo sdělí jednu jednoduchou informaci ve velmi známé situaci	pomocí jednoduchých otázek a odpovědí získává a předává základní informace	vyměňuje několik jednoduchých informací potřebných ke splnění známého úkolu	získává a předává jednoduché informace a využívá je k jednoduchému komunikačním u cíli
Míra opory	výrazná podpora učitele, model, gesto, obrázek, předmět a situační kontext	výrazná jazyková, vizuální a situační opora	běžná vizuální, situační nebo jazyková opora; známé modely	přiměřená opora podle charakteru úkolu, např. obrázek, klíčová slova, tabulka či osnova	přiměřená obsahová, vizuální nebo situační opora podle charakteru komunikačního úkolu
Samostatnost	používá jazyk především s vedením učitele a nápodobou	volí z omezeného repertoáru známých prostředků s podporou	ve známých situacích vytváří jednoduché výpovědi s přiměřenou podporou	ve známých situacích komunikuje převážně samostatně s možností opory	využívá osvojený repertoár k vlastnímu jednoduchému sdělení a komunikační výměně; podle charakteru úkolu může využívat přiměřenou oporu

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Srozumitelnost a plynulost	používaná známá slova a krátké výrazy jsou v dané situaci zpravidla rozpoznatelné	známé výrazy a krátké výpovědi jsou při přiměřené podpoře zpravidla srozumitelné	jednoduché výpovědi jsou zpravidla srozumitelné; žák může váhat a potřebovat čas	vyjadřuje se srozumitelně; pauzy, váhání a hledání výrazů jsou přirozenou součástí projevu	vyjadřuje se natolik srozumitelně, aby bylo možné jeho sdělení porozumět; pauzy, hledání výrazů a čas na formulaci jsou přijatelné

Vývojová posloupnost ŠOVU (1.–5. ročník)

1. ročník

Používá jednotlivá známá slova a osvojené krátké výrazy v jednoduchých, opakovaně zažívaných komunikačních situacích. Na některé velmi jednoduché známé otázky nebo podněty reaguje slovem nebo osvojeným krátkým výrazem.

Příklady typických učebních situací – 1. ročník

- každodenní třídní rituály, při nichž žáci používají známé pozdravy, rozloučení, poděkování nebo jiné krátké společenské výrazy,
- jednoduché situace volby, při nichž žák známým slovem nebo výrazem vyjádří, co chce, vybírá nebo má rád,
- práce s obrázky, hračkami a reálnými předměty, při níž žák pojmenuje známou osobu, zvíře, předmět, barvu nebo činnost,
- jednoduché otázky učitele v opakovaně zažívaných situacích, na něž může žák reagovat známým slovem nebo krátkým osvojeným výrazem,
- pohybové a jazykové hry, při nichž žák ve vhodném okamžiku použije známé slovo nebo výraz,
- písně, říkadla a rytmické aktivity s následným použitím známých výrazů v jednoduché situaci,
- velmi krátké modelované komunikační výměny, například pozdrav a rozloučení nebo jednoduchá volba mezi dvěma možnostmi.

Příklady důkazů o učení – 1. ročník

Žák například:

- použije známé slovo nebo krátký osvojený výraz v odpovídající známé situaci,
- pojmenuje známý obrázek, předmět, osobu, zvíře, barvu nebo činnost,
- na některou velmi jednoduchou známou otázku reaguje slovem nebo krátkým osvojeným výrazem,
- známým slovem nebo výrazem vyjádří jednoduchou volbu nebo preferenci,
- použije známý společenský výraz v odpovídající situaci, například při pozdravu, rozloučení nebo poděkování,
- doplní známé slovo nebo krátký výraz v opakovaně používaném jazykovém modelu,
- použije známý výraz k jednoduchému komunikačnímu účelu, například aby něco pojmenoval, vybral nebo odmítl.

2. ročník

Vybírá a používá známá slova, slovní spojení a osvojené krátké fráze podle jednoduché komunikační situace a toho, co chce sdělit. Na velmi jednoduché známé otázky odpovídá slovem, slovním spojením nebo osvojenou krátkou frází.

Příklady typických učebních situací – 2. ročník

- každodenní třídní rituály a opakující se komunikační situace, například pozdrav, rozloučení, poděkování, vyjádření nálady nebo jednoduché volby,
- krátké řízené otázky učitele ke známému tématu, na které žáci reagují slovem, slovním spojením nebo známou krátkou frází,
- práce s obrázky, kartičkami a předměty, při níž žák pojmenuje, vybere nebo jednoduše charakterizuje známou osobu, zvíře, předmět, barvu či činnost,
- jednoduché hry s volbou a preferencí, při nichž žák známým jazykovým prostředkem vyjádří, co má rád, co chce nebo co si vybírá,
- pohybové, rytmické a jazykové hry, v nichž žáci doplňují nebo používají známá slova a krátké fráze v opakujícím se kontextu,
- krátké řízené komunikační výměny s učitelem nebo spolužákem založené na dobře známém jazykovém modelu,
- práce s vlastní fotografií, obrázkem nebo předmětem, při níž žák použije jedno nebo několik známých slov, slovních spojení či osvojených frází vztahujících se k tomu, co ukazuje.

Příklady důkazů o učení – 2. ročník

Žák například:

- použije známé slovo, slovní spojení nebo osvojenou krátkou frázi v odpovídající komunikační situaci,
- pojmenuje nebo jednoduše charakterizuje známý obrázek, osobu, předmět, zvíře nebo činnost,
- na velmi jednoduchou známou otázku odpoví slovem, slovním spojením nebo osvojenou krátkou frází,
- známým jazykovým prostředkem vyjádří jednoduchou volbu, preferenci, náladu nebo jinou bezprostřední informaci,
- použije osvojený společenský výraz v odpovídající situaci, například při pozdravu, rozloučení nebo poděkování,
- v krátké řízené komunikační výměně přiměřeně reaguje na známou otázku nebo sdělení učitele či spolužáka,
- využije známé slovo, slovní spojení nebo krátkou frázi k jednoduchému komunikačnímu účelu, například aby něco vybral, označil nebo sdělil.

3. ročník

Používá známá slova, slovní spojení a jednoduché věty ke krátkému sdělení o sobě a známých tématech. Odpovídá na jednoduché známé otázky a sám používá některé známé otázky ke zjištění konkrétní informace.

Příklady typických učebních situací – 3. ročník

- krátké sdělení o sobě nebo známé osobě s využitím obrázku, fotografie, předmětu nebo jednoduché vizuální opory,

- jednoduchý popis obrázku nebo předmětu pomocí známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět,
- aktivity typu *Ask and answer* s několika známými otázkami a krátkými odpověďmi,
- práce ve dvojici s obrázky nebo kartičkami, při níž se žáci ptají na jednu nebo několik jednoduchých informací a odpovídají na otázky spolužáka,
- jednoduché informační hry, při nichž žák pomocí známé otázky zjistí chybějící informaci, například barvu, číslo, jméno, oblíbenou věc nebo schopnost,
- jednoduché třídní ankety řízené učitelem, při nichž žáci opakovaně používají známou otázku nebo několik dobře osvojených otázek a zaznamenávají jednoduché odpovědi spolužáků.
- krátké situační výměny založené na známých jazykových modelech, například představení, otázky na věk, oblíbené věci, domácí zvíře nebo schopnosti.

Příklady důkazů o učení – 3. ročník

Žák například:

- sdělí pomocí známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět několik základních informací o sobě nebo známé skutečnosti,
- jednoduše popíše známý obrázek, osobu nebo předmět s využitím osvojených jazykových prostředků,
- odpoví na jednoduchou známou otázku učitele nebo spolužáka,
- použije známou jednoduchou otázku, aby od spolužáka získal konkrétní informaci,
- při práci ve dvojici se zeptá na chybějící informaci a porozumí jednoduché odpovědi potřebné ke splnění úkolu,
- při jednoduché třídní anketě položí známou otázku spolužákům a zaznamená jejich odpovědi,
- využije získanou jednoduchou informaci k dokončení úkolu, například doplní jméno, údaj nebo obrázek.

4. ročník

Mluví v jednoduchých větách o známých tématech a zapojuje se do krátkých předvídatelných komunikačních výměn. Sděluje jednoduché informace, odpovídá na jednoduché otázky a sám se na jednoduché informace ptá.

Příklady typických učebních situací – 4. ročník

- krátký popis obrázku, osoby, místa, předmětu nebo známé situace s využitím obrázku, fotografie nebo několika klíčových slov,
- krátké sdělení o sobě, rodině, zájmech, volném čase nebo dalších známých tématech, při němž žák tvoří jednoduché věty,
- aktivity typu *Ask and answer*, při nichž si žáci ve dvojici pokládají jednoduché otázky a odpovídají na ně,
- jednoduché informační úkoly typu *information gap*, při nichž žák pomocí známých otázek zjišťuje od spolužáka chybějící informaci a sám požadovanou informaci sděluje,
- aktivity typu *Find someone who...* s omezeným počtem známých otázek, při nichž žák zjišťuje jednoduché informace od spolužáků,
- krátké situační výměny v předvídatelném kontextu, například seznamování, rozhovor o zálibách, schopnostech, oblíbených věcech nebo každodenních činnostech,

- práce ve dvojici s rozdílnými obrázky nebo informačními kartami, při níž žáci pomocí jednoduchých otázek a odpovědí zjišťují vybrané rozdíly nebo chybějící údaje.

Příklady důkazů o učení – 4. ročník

Žák například:

- sdělí v jednoduchých větách několik informací o sobě, jiné osobě, známém místě, předmětu nebo činnosti,
- jednoduše popíše obrázek, osobu, předmět nebo známou situaci,
- odpoví na jednoduché otázky spolužáka nebo učitele ke známému tématu,
- ptá se spolužáka na jednoduché informace potřebné ke splnění úkolu,
- při informačním úkolu získá a sdělí jednoduché informace pomocí známých otázek a odpovědí,
- v krátké předvídatelné komunikační výměně se střídá se spolužákem v kladení otázek a odpovídání na ně,
- využije získanou informaci ke splnění jednoduchého úkolu, například doplní údaj do tabulky, vybere odpovídající obrázek nebo najde spolužáka podle zadání.

5. ročník

Mluví v jednoduchých větách o osvojovaných tématech a zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se osvojovaných témat. Sděluje jednoduché informace, klade jednoduché otázky, odpovídá na ně a reaguje na komunikačního partnera. Vyjadřuje se natolik srozumitelně, aby mu komunikační partner porozuměl.

Příklady typických učebních situací – 5. ročník

- krátké představení sebe, jiné osoby, známého místa, zájmu nebo vlastní práce s využitím obrázku, fotografie, plakátu nebo jednoduché osnovy;
- informační úkoly typu *information gap*, při nichž mají žáci rozdílné informace a pomocí jednoduchých otázek a odpovědí doplňují chybějící údaje;
- aktivity typu *Find someone who...*, při nichž žáci zjišťují jednoduché informace od spolužáků a zaznamenávají je;
- jednoduché situační rozhovory, například seznamování na mezinárodním táboře, rozhovor o zájmech, rodině, škole, volném čase nebo oblíbených věcech;
- porovnávání obrázků nebo informačních karet, při němž žáci prostřednictvím otázek a odpovědí hledají rozdíly nebo společné informace;
- jednoduchý společný rozhodovací úkol, při němž si žáci vymění několik známých informací a na jejich základě něco vyberou nebo naplánují;
- krátké představení výsledku skupinové nebo projektové práce, po němž žák reaguje na jednoduchou otázku spolužáka nebo učitele.

Příklady důkazů o učení – 5. ročník

Žák například:

- sdělí v jednoduchých větách několik informací o sobě, jiné osobě, známém místě, činnosti nebo zájmu,
- jednoduše popíše obrázek, osobu, předmět nebo známou situaci,

- položí spolužákovi jednoduché otázky a odpoví na jeho otázky k osvojovanému tématu,
- reaguje na odpověď nebo sdělení partnera a pokračuje v krátké komunikační výměně,
- získá prostřednictvím jednoduchého rozhovoru potřebné informace a využije je ke splnění úkolu,
- předá spolužákovi jednoduchou informaci potřebnou pro společný úkol,
- krátce představí vlastní nebo skupinovou práci a reaguje na jednoduchou otázku k jejímu obsahu.

9. Kritéria hodnocení

Konkrétní úroveň naplnění kritérií v jednotlivých ročnících vyjadřuje vývojová mapa výkonu. Příklady důkazů o učení ukazují, na jakých činnostech a výstupech lze tuto úroveň rozpoznat.

Při hodnocení se sleduje, zda žák v rozsahu odpovídajícím ročníku a s přiměřenou oporou:

- sdělí jednoduché informace vztahující se k osvojovanému tématu a naplní zamýšlený komunikační účel;
- využije osvojená slova, slovní spojení a jednoduché věty s rostoucí mírou vlastní volby;
- vyjadřuje se natolik srozumitelně, aby komunikační partner nebo posluchač porozuměl zamýšlenému sdělení, i když se v projevu objevují chyby, váhání nebo potřeba podpory;
- v interakci reaguje na konkrétního komunikačního partnera, odpovídá na jednoduché otázky a podle dosažené úrovně také otázky pokládá;
- podílí se na krátké komunikační výměně a využívá míru podpory odpovídající ročníku a vývojové mapě výkonu.

PRODUKCE A INTERAKCE: PSANÍ A PÍSEMNÁ INTERAKCE

3.2.1.2.4 ŠOVU 4

Školní očekávaný výsledek učení

Napíše krátký text o osvojovaném tématu s použitím jednoduchých vět a slovních spojení. Napíše krátkou jednoduchou zprávu, ve které něco sdělí nebo se na něco zeptá. Píše natolik srozumitelně, aby čtenář porozuměl zamýšlenému sdělení.

2. Charakteristika ŠOVU

Metodické poznámky k rozvoji psaní a písemné interakce

Postupný přechod k psanému jazyku

Cílený rozvoj psaní v angličtině navazuje na jazykové prostředky, jejichž významovou a zvukovou podobu žáci již znají, a na postupné propojování jejich zvukové a grafické podoby. V 1. a 2. ročníku proto písemná produkce ani písemná interakce nejsou samostatným cílem. Žáci se mohou s grafickou podobou známých slov příležitostně setkávat, systematický rozvoj vlastního psaní však nastupuje později.

Od 3. ročníku se žáci postupně učí známé jazykové prostředky zapisovat, pracovat s jejich grafickou podobou a využívat je k prvnímu velmi jednoduchému vlastnímu písemnému sdělení. Ve 4. a 5. ročníku roste rozsah, samostatnost a komunikační účel písemného projevu.

Od opisu a vzoru k vlastnímu písemnému sdělení

Při psaní může žák využívat přiměřenou obsahovou, vizuální nebo jazykovou oporu, například obrázek, informační kartu, klíčová slova, nabídku známých slov a slovních spojení, jednoduchou osnovu, tabulku nebo známý jazykový model. Opora pomáhá žákovi vlastní sdělení vytvořit, neměla by však jeho vlastní písemný výkon nahrazovat.

Opis, doplňování, přepisování známých slov a práce podle jazykového modelu jsou zejména při počátečním rozvoji psaní legitimními učebními činnostmi a mohou poskytovat dílčí důkazy o rozvoji psaní. Samy o sobě však ještě neprokazují dosažení výkonu, jehož podstatou je vlastní písemné sdělení.

S rostoucí zkušeností se postupně zvyšuje míra vlastní volby žáka. Žák nejprve zapisuje a obměňuje známé jazykové prostředky s výraznější oporou, později je vybírá a kombinuje podle toho, co, komu a za jakým účelem chce sdělit. Jazykový model tak postupně přechází z předlohy určené k reprodukci v oporu pro vlastní sdělení.

Psaní jako prostředek komunikace

Cílem psaní není pouze správně zapsat známá slova a věty, ale postupně využívat psaný jazyk k jednoduchému vlastnímu sdělení. Písemné úkoly proto podle možností vytvářejí situace, v nichž má žák důvod něco napsat konkrétnímu nebo předpokládanému čtenáři – například něco sdělit, popsat, odpovědět, zeptat se nebo předat informaci potřebnou ke splnění dalšího úkolu.

Krátký text může tvořit několik jednoduchých výpovědí vztahujících se ke společnému tématu. Neočekává se rozsáhlý ani stylisticky rozvinutý souvislý text. Rozsah písemného projevu odpovídá věku žáka, jeho jazykové zkušenosti a cílovému výkonu daného ročníku.

Písemná interakce

Písemná interakce předpokládá, že žák píše v reakci na konkrétní sdělení nebo s očekáváním reakce druhého. Postupně se učí prostřednictvím velmi krátkých a jednoduchých písemných sdělení odpovídat, něco sdělovat, klást jednoduché otázky a získávat nebo předávat informace.

Důkazem písemné interakce proto není samotné vyplnění předem připraveného dialogu nebo mechanické opsání modelové zprávy. Žák by měl alespoň v omezeném rozsahu přizpůsobit své sdělení tomu, co mu druhý napsal nebo jakou informaci od něj potřebuje získat.

3. Hodnocení

Srozumitelnost a jazyková správnost

Při hodnocení písemného projevu je rozhodující, zda je zamýšlené jednoduché sdělení pro čtenáře srozumitelné a funkční. Chyby v pravopisu, gramatice nebo dalších jazykových prostředcích jsou přirozenou součástí rozvíjejícího se písemného projevu, pokud zásadně nebrání porozumění.

Žák může mít přiměřený čas na formulaci, kontrolu a případnou úpravu svého sdělení a může využívat odpovídající obsahovou, vizuální nebo jazykovou oporu. Cílem není bezchybná reprodukce předlohy, ale postupný rozvoj schopnosti využít osvojené jazykové prostředky k vlastnímu srozumitelnému písemnému sdělení.

4. Přiřazené OVU

Jazyk a jazyková komunikace / Anglický jazyk

JJK-AJA-002-ZV5-004 – *Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení z okruhu osvojených témat.*

JJK-AJA-003-ZV5-006 – *Napíše krátkou zprávu.*

5. Klíčové kompetence

Vazby k OVU JJK-AJA-002-ZV5-004

- KDI-TDO-000-ZV5-001 Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.
- KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

Vazby k OVU JJK-AJA-003-ZV5-006

- KDI-ZAP-000-ZV5-001 Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.
- KKT-SVJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.

6. Základní gramotnosti

Vazby k OVU JJK-AJA-002-ZV5-004

- ZGC-VZT-000-ZV5-001 Čte a píše množství textů různého typu.

Vazby k OVU JJK-AJA-003-ZV5-006

- ZGC-KCP-000-ZV5-001 Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.

7. Průřezová témata

Průřezová témata se rozvíjejí v návaznosti na obsah konkrétních učebních situací, integrovaných činností a projektů. Jejich výběr a způsob rozvoje jsou popsány v kapitole 1.4.4 Strategie pro rozvoj průřezových témat.

8. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Vývojová mapa výkonu (1.–5. ročník)

Dimenze rozvoje	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Hlavní vývojové zaměření	Písemná produkce a písemná interakce nejsou samostatným cílem. Systematický rozvoj psaní není požadován.	Písemná produkce a písemná interakce nejsou samostatným cílem. Žák se může v učitelem řízených situacích setkávat s grafickou podobou jazykových prostředků, které již zná z mluveného jazyka.	Začíná cílený rozvoj psaní. Žák propojuje významovou, zvukovou a grafickou podobu známých jazykových prostředků a přechází od zápisu a práce podle vzoru k prvnímu velmi jednoduchému vlastnímu písemnému sdělení.	Rozvíjí vlastní jednoduché písemné sdělení a začíná cíleně využívat psaní také v jednoduché písemné interakci.	Dosahuje cílového výkonu OVU: vytváří krátký text a krátkou jednoduchou zprávu s konkrétním komunikačním účelem.

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Vztah významové, zvukové a grafické podoby	Vytváří si stabilní významovou a zvukovou podobu známých slov a slovních spojení.	Upevňuje významovou a zvukovou podobu známých jazykových prostředků v rámci rozšiřující se slovní zásoby.	Cíleně propojuje významovou, zvukovou a grafickou podobu známých slov a krátkých slovních spojení.	Využívá toto propojení při vytváření vlastních jednoduchých písemných výpovědí.	Využívá osvojenou grafickou podobu jazykových prostředků při vytváření krátkého vlastního písemného sdělení.
Práce s grafickou podobou jazyka	Grafická podoba není primárním prostředkem osvojování nových jazykových prostředků; může se příležitostně objevovat u již dobře známých jazykových prostředků.	S grafickou podobou již známých jazykových prostředků se může setkávat v učitelem řízených situacích; systematické psaní není požadovaným výkonem.	Začíná cíleně zapisovat a opisovat známá slova a krátká slovní spojení, doplňovat známé jazykové prostředky a pracovat podle jednoduchého písemného modelu.	Používá známá slova, slovní spojení a jednoduché věty k vytváření několika vlastních písemných výpovědí.	Používá osvojené jazykové prostředky k vytvoření krátkého textu a krátké jednoduché zprávy.
Rozsah vlastního písemného výkonu	Vlastní písemný výkon není samostatným cílem.	Vlastní písemný výkon není samostatným cílem.	Známá slova a krátká slovní spojení; doplnění, obměna známého modelu a první velmi jednoduché vlastní písemné sdělení s výraznou oporou.	Několik vlastních písemných výpovědí o známém tématu; velmi krátké jednoduché sdělení známému adresátovi.	Krátký text tvořený několika jednoduchými výpověďmi ke společnému tématu; krátká jednoduchá zpráva.

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Míra vlastní obsahové a jazykové volby	Není cílem písemného výkonu.	Není cílem písemného výkonu.	Začíná vybírat z nabídnutých známých jazykových prostředků, doplňuje vlastní informaci a jednoduše obměňuje známý model.	V omezeném rozsahu samostatně volí obsah a známé jazykové prostředky podle toho, co chce písemně sdělit.	Samostatně v rámci osvojeného repertoáru volí jednoduché jazykové prostředky odpovídající tomu, co a komu chce sdělit.
Písemná interakce	Není samostatným cílem.	Není samostatným cílem.	Může se příležitostně objevovat v silně podporovaných situacích, není však samostatným cílem ŠOVU.	Napíše velmi krátké jednoduché sdělení známému adresátovi, ve kterém něco sdělí, odpoví nebo se na něco zeptá.	Napíše krátkou jednoduchou zprávu, ve které něco sdělí nebo se na něco zeptá.
Komunikační účel psaní	Není samostatným cílem. Význam je vyjadřován především prostřednictví m mluveného jazyka.	Není samostatným cílem.	Psaní začíná sloužit k jednoduchému zaznamenání nebo předání známého významu.	Psaní využívá k jednoduchému sdělení informace konkrétnímu čtenáři a k první písemné výměně.	Píše s konkrétním komunikačním účelem: něco popíše nebo sdělí, předá informaci, odpoví nebo se písemně zeptá.
Opora	Případný kontakt s grafickou podobou probíhá s výrazným vedením učitele.	Kontakt s grafickou podobou probíhá v učitelem řízených situacích.	Výrazná opora: obrázek, nabídka slov, předloha, nedokončená věta, informační karta nebo známý jazykový model.	Konkrétní vizuální a jazyková opora je stále běžná, ale žák ji využívá k vytvoření vlastního sdělení.	Přiměřená obsahová, vizuální nebo jazyková opora může být využita, nesmí však nahrazovat vlastní písemný výkon.

Dimenze rozvoje	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Samostatnost	Samostatné psaní v angličtině není požadovaným výkonem.	Samostatné psaní v angličtině není požadovaným výkonem.	Od řízeného zápisu, opisu a doplňování postupuje k první vlastní volbě a velmi jednoduchému vlastnímu sdělení.	S podporou vytváří několik vlastních výpovědí a velmi krátké sdělení adresátovi.	V situacích odpovídajících cílovému výkonu vytváří vlastní krátké písemné sdělení; může využívat přiměřenou oporu.

Metodická poznámka k tabulce

V 1. a 2. ročníku je společným východiskem pro pozdější rozvoj čtení a psaní vytváření a upevňování významové a zvukové podoby známých jazykových prostředků. Ve 3. ročníku se k nim cíleně připojuje také grafická podoba. Při čtení se žák postupně učí z grafické podoby získávat význam a porozumět psanému sdělení; při psaní využívá osvojenou grafickou podobu k zápisu a vytváření vlastního jednoduchého písemného sdělení.

Vývojová posloupnost ŠOVU (1.–5. ročník)

1. ročník

Písemná produkce a písemná interakce nejsou v 1. ročníku samostatným cílem.

Příklady typických učebních situací – 1. ročník

Samostatné učební situace zaměřené na písemnou produkci a písemnou interakci nejsou v 1. ročníku požadovány.

Příklady důkazů o učení – 1. ročník

Protože písemná produkce a písemná interakce nejsou v 1. ročníku samostatným cílem, nejsou požadovány samostatné důkazy písemného výkonu.

2. ročník

Písemná produkce a písemná interakce nejsou ve 2. ročníku samostatným cílem. Žák se v učitelem řízených situacích může setkávat s grafickou podobou jazykových prostředků, které již zná z mluveného jazyka.

Příklady typických učebních situací – 2. ročník

- práce s dobře známými slovy a slovními spojeními v mluvených komunikačních situacích, při níž žák upevňuje jejich významovou a zvukovou podobu; grafická podoba se může příležitostně objevit jako doprovodný prvek,
- učitelem řízené setkání s grafickou podobou dobře známých slov, například při práci s obrázkem, kartičkou, plakátem nebo třídní rutinou; cílem není samostatné čtení ani psaní.

Příklady důkazů o učení – 2. ročník

Protože písemná produkce a písemná interakce nejsou ve 2. ročníku samostatným cílem, nejsou požadovány samostatné důkazy písemného výkonu.

V průběhu učení lze například pozorovat, že žák:

- v učitelem řízených situacích věnuje pozornost grafické podobě slov a slovních spojení, která již zná z mluveného jazyka,

- postupně si vytváří zkušenost s tím, že známá slova a slovní spojení mají vedle významové a zvukové podoby také podobu grafickou.

3. ročník

Zapisuje známá slova a krátká slovní spojení a s využitím výrazné opory doplní nebo vytvoří velmi jednoduché písemné sdělení o známé skutečnosti.

Příklady typických učebních situací – 3. ročník

- opis známých slov a krátkých slovních spojení ve významově srozumitelné situaci, například k obrázku, předmětu, osobě nebo tématu, které žák zná z mluveného jazyka,
- přiřazování a zapisování známých slov k obrázkům nebo kategoriím, při němž žák propojuje význam, zvukovou a grafickou podobu,
- doplňování známého slova nebo krátkého slovního spojení do velmi jednoduchého sdělení podle obrázku, situace nebo vlastní skutečnosti,
- zápis jednoduchých osobních informací, například jména, věku, oblíbené barvy, zvířete nebo činnosti,
- obměna známého písemného modelu, například *I like cats. → I like dogs.* nebo *I've got a sister. → I've got a brother.*,
- dokončení velmi jednoduché věty o sobě nebo známé skutečnosti, například *My favourite colour is …*, *I can …*, *I've got …*,
- vytvoření jednoduchého popisku nebo informační kartičky k obrázku, vlastní kresbě, fotografii nebo třídnímu projektu,
- první velmi jednoduché písemné sdělení s výraznou oporou, při němž žák z nabídnutých a známých jazykových prostředků vybírá ty, které odpovídají tomu, co chce skutečně sdělit.

Příklady důkazů o učení – 3. ročník

Žák například:

- opíše známé slovo nebo krátké slovní spojení a propojí je s odpovídajícím významem,
- zapíše známé slovo nebo krátké slovní spojení k odpovídajícímu obrázku, předmětu nebo informaci,
- doplní do velmi jednoduchého sdělení známé slovo nebo informaci odpovídající obrázku, situaci nebo skutečnosti,
- zapíše několik základních známých údajů o sobě,
- podle známého modelu vytvoří jednoduchou obměnu odpovídající tomu, co chce sdělit,
- dokončí velmi jednoduchou větu známým jazykovým prostředkem podle vlastního významu,
- vytvoří jednoduchý popisek nebo informační kartičku s využitím známých slov a krátkých slovních spojení,
- s výraznou oporou vytvoří velmi jednoduché vlastní písemné sdělení, v němž alespoň v omezené míře sám volí obsah nebo známý jazykový prostředek.

4. ročník

Používá známá slova, slovní spojení a jednoduché věty k vytvoření několika písemných výpovědí o známém tématu. Napíše velmi krátké jednoduché sdělení známému adresátovi, ve kterém něco sdělí, odpoví nebo se na něco zeptá.

Příklady typických učebních situací – 4. ročník

- několik jednoduchých písemných výpovědí o sobě, jiné osobě, zvířeti, zájmu, předmětu nebo známém místě s využitím obrázku, tabulky, klíčových slov nebo jednoduchého vzoru,
- jednoduchý písemný popis obrázku, osoby nebo předmětu, při němž žák vybírá vhodná známá slova, slovní spojení a jednoduché věty,
- krátký profil sebe, kamaráda nebo smyšlené postavy, například podle jednoduché informační karty,
- velmi krátký vzkaz nebo zpráva známému adresátovi, v níž žák předá jednu nebo několik jednoduchých informací,
- jednoduchá písemná odpověď na zprávu nebo otázku spolužáka, například o oblíbené věci, zájmu, domácím zvířeti nebo schopnosti,
- jednoduchá písemná otázka spolužákovi, jejímž prostřednictvím žák získá konkrétní informaci potřebnou pro další činnost,
- podporovaný písemný *information gap*, při němž žáci pomocí velmi krátkých písemných sdělení získávají nebo předávají chybějící informace,
- jednoduché praktické sdělení, například velmi krátký vzkaz, pozvánka, popisek nebo informace k obrázku, plakátu či společnému projektu.

Příklady důkazů o učení – 4. ročník

Žák například:

- napíše pomocí známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět několik vlastních informací o sobě, jiné osobě, zvířeti, místě nebo známé činnosti,
- jednoduše písemně popíše známý obrázek, osobu nebo předmět,
- podle informační karty, obrázku nebo několika klíčových slov vytvoří několik vlastních jednoduchých písemných výpovědí,
- napíše známému adresátovi velmi krátké jednoduché sdělení a předá mu požadovanou informaci,
- písemně odpoví na jednoduchou otázku nebo velmi krátkou zprávu,
- položí písemně jednoduchou otázku, aby získal konkrétní informaci,
- při podporovaném informačním úkolu písemně získá nebo předá jednoduchou informaci,
- využije vlastní písemné sdělení ke splnění jednoduchého úkolu, například k doplnění společného přehledu, vytvoření profilu, plakátu nebo krátké informační karty.

5. ročník

Napíše krátký text o osvojovaném tématu s použitím jednoduchých vět a slovních spojení. Napíše krátkou jednoduchou zprávu, ve které něco sdělí nebo se na něco zeptá. Píše natolik srozumitelně, aby čtenář porozuměl zamýšlenému sdělení.

Příklady typických učebních situací – 5. ročník

- krátký text o sobě, jiné osobě, zvířeti, známém místě, zájmu, každodenní činnosti nebo jiném osvojovaném tématu, případně s využitím obrázku, fotografie, tabulky, klíčových slov nebo jednoduché osnovy,
- jednoduchý popis obrázku, osoby, místa, předmětu nebo známé situace, při němž žák vybírá a používá osvojená slovní spojení a jednoduché věty,

- krátký profil nebo medailonek, například představení sebe, kamaráda nebo smyšlené postavy pro třídní plakát, společný projekt nebo jednoduché digitální prostředí,
- krátká zpráva známému adresátovi, například spolužákovi, kamarádovi nebo členu skupiny, v níž žák něco jednoduchého sdělí nebo se na něco zeptá,
- jednoduchá písemná výměna mezi žáky, při níž si prostřednictvím krátkých zpráv sdělují nebo zjišťují informace potřebné ke splnění společného úkolu,
- písemný informační úkol typu *information gap*, při němž mají žáci rozdílné informace a pomocí krátkých písemných sdělení nebo otázek získávají chybějící údaje,
- krátké praktické sdělení, například pozvánka, vzkaz, pohlednice, jednoduchý program, informace o místě nebo činnosti, vytvořené pro konkrétního čtenáře a účel,
- jednoduchý rozhodovací nebo plánovací úkol, při němž žák písemně sdělí své preference nebo potřebné informace a využije písemná sdělení ostatních při společném rozhodování,
- písemná část projektové práce, například krátký text k plakátu, obrázku, fotografii, třídnímu průvodci nebo společné prezentaci, v níž žák předává několik jednoduchých informací čtenáři.

Příklady důkazů o učení – 5. ročník

Žák například:

- napíše několik jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, jiné osobě, zvířeti, známém místě, zájmu, činnosti nebo jiném osvojovaném tématu,
- jednoduše písemně popíše obrázek, osobu, místo, předmět nebo známou situaci,
- vytvoří krátký profil nebo medailonek sebe, jiné osoby nebo smyšlené postavy s využitím několika jednoduchých informací,
- napíše krátkou jednoduchou zprávu, ve které adresátovi něco sdělí, například kde je, co dělá, co má rád nebo co plánuje,
- v krátké zprávě položí jednoduchou otázku, aby od adresáta získal potřebnou informaci,
- jednoduše písemně odpoví na krátkou zprávu nebo otázku a předá požadovanou informaci,
- při písemném informačním úkolu získá nebo předá chybějící informaci pomocí krátkých jednoduchých sdělení nebo otázek,
- vytvoří krátké praktické sdělení pro konkrétní účel a čtenáře, například jednoduchý vzkaz, pozvánku, pohlednici nebo informaci k třídnímu či projektovému úkolu,
- využije vlastní krátké písemné sdělení při řešení jednoduchého společného úkolu, například při plánování, rozhodování nebo tvorbě plakátu či projektu.

9. Kritéria hodnocení

Konkrétní úroveň naplnění kritérií v jednotlivých ročnících vyjadřuje vývojová mapa výkonu. Příklady důkazů o učení ukazují, na jakých činnostech a výstupech lze tuto úroveň rozpoznat.

Při hodnocení se sleduje, zda žák v rozsahu odpovídajícím ročníku a s přiměřenou oporou:

- vytvoří krátké písemné sdělení odpovídající zadanému komunikačnímu účelu a uvede požadovanou informaci;
- využije osvojená slova, slovní spojení a jednoduché věty s rostoucí mírou vlastní obsahové a jazykové volby;
- píše natolik srozumitelně, aby čtenář porozuměl zamýšlenému sdělení, i když se v textu objevují pravopisné, gramatické nebo jiné jazykové chyby;

- v písemné interakci reaguje na konkrétní sdělení nebo položí jednoduchou otázku odpovídající komunikační situaci;
- vytváří vlastní sdělení, nikoli pouze mechanickou reprodukci předlohy, a využívá míru podpory odpovídající ročníku a vývojové mapě výkonu.

3.2.2 Matematika a objevování

Charakteristika integrovaného předmětu

Matematika a objevování je integrovaný předmět, který propojuje vzdělávací obory **Matematika**, **Informatika** a **Polytechnická výchova a praktické činnosti**. Vychází z přesvědčení, že matematické, informatické i technické myšlení se nejlépe rozvíjí prostřednictvím aktivního objevování, experimentování, hledání souvislostí a řešení smysluplných situací. Do této vzdělávací oblasti patří také Člověk a jeho svět – oblast Člověk a finance.

Výuka podporuje rozvoj logického, tvořivého a kritického myšlení, schopnost plánovat, ověřovat a hledat různá řešení problémů. Žáci objevují matematické vztahy vlastní činností, porovnávají různé strategie řešení, diskutují o nich a učí se své postupy zdůvodňovat. Pracují s daty, informacemi a digitálními technologiemi, navrhují vlastní postupy, tvoří jednoduché modely a konstrukce a získávají zkušenosti s praktickou činností i technickou tvořivostí.

Výuka je založena na aktivním objevování, badatelském přístupu, experimentování a řešení otevřených úloh. Vycházíme z principů Hejného metodiky, která podporuje budování porozumění, hledání různých cest k řešení, spolupráci, argumentaci a práci s chybou jako přirozenou součástí učení. Žáci pracují individuálně, ve dvojicích i ve skupinách, reflektují své postupy a učí se přebírat odpovědnost za vlastní učení.

Vzhledem k integrovanému pojetí předmětu jsou matematické, informatické a polytechnické činnosti přirozeně propojovány. Žáci využívají matematické poznatky při praktických činnostech, digitální technologie při řešení úloh i dokumentaci své práce a technickou tvořivost při navrhování, konstruování a ověřování vlastních řešení. Výuka vytváří prostor pro propojování s dalšími vzdělávacími oblastmi i s reálnými situacemi každodenního života.

Významnou součástí výuky je projektová a tematická práce. Žáci plánují pracovní postup, spolupracují, ověřují svá řešení, hodnotí vlastní práci a hledají možnosti zlepšení. Projekty vycházejí z praktických potřeb, zájmů žáků i aktuálních témat školy a okolního prostředí.

Výuka probíhá podle časové dotace stanovené učebním plánem. Využíváme běžnou třídu, venkovní prostředí, dílnu, kuchyňku i digitální technologie. Organizace výuky zohledňuje věkově smíšené prostředí školy a individuální možnosti žáků. Důraz klademe na proces objevování, spolupráci, praktické využití získaných poznatků a radost z poznávání.

Vzdělávání v předmětu **Matematika a objevování** přirozeně propojujeme s dalšími vzdělávacími oblastmi. Významně jej propojujeme zejména s oblastí **Jazyk a komunikace**, při porozumění zadání, formulování myšlenkových postupů, argumentaci, diskusi a prezentaci řešení.

Přirozené propojení vytváří také s oblastí **Já ve světě**, zejména při badatelských činnostech, práci s daty, měřením, pozorováním, orientaci v prostoru, řešení praktických situací a využívání digitálních technologií. S oblastí **Umění** se propojuje při konstrukčních, tvůrčích a designových činnostech, při práci s tvary, prostorem, symetrií, vzory a estetickou stránkou technických řešení.

Předmět je úzce propojen také s každodenním životem školy. Žáci využívají matematické, informatické i polytechnické dovednosti při plánování a realizaci projektů, při praktických činnostech, při řešení reálných problémů i při péči o školní prostředí.

Vzdělávací strategie

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Klíčová kompetence k učení

- vytváříme situace, ve kterých žáci samostatně objevují matematické vztahy a zákonitosti,
- vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení a k ověřování jejich správnosti,
- podporujeme reflexi vlastních postupů a využívání chyby jako příležitosti k učení.

Klíčová kompetence komunikační

- vedeme žáky k vysvětlování, zdůvodňování a obhajobě vlastních postupů,
- vytváříme prostor pro sdílení různých strategií řešení a matematickou diskusi.

Klíčová kompetence k řešení problémů

- zařazujeme problémové, badatelské a otevřené úlohy s více možnými řešeními,

- podporujeme plánování postupu, ověřování výsledků a hledání souvislostí mezi získanými poznatky,
- propojujeme matematické poznávání s informatickým myšlením, konstrukčními činnostmi a řešením praktických situací tak, aby žáci vnímali jejich vzájemné souvislosti a využití v každodenním životě.

Klíčová kompetence digitální

- využíváme digitální technologie jako nástroj pro získávání, zpracování, ověřování a prezentaci informací,
- vedeme žáky k bezpečnému a smysluplnému využívání digitálních nástrojů při řešení praktických úloh.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

- vytváříme příležitosti k navrhování, plánování a realizaci praktických řešení,
- podporujeme tvořivost, vytrvalost, odpovědnost a spolupráci při konstrukčních a polytechnických činnostech.

Strategie pro rozvoj základních gramotností

Logicko-matematická gramotnost

- vedeme žáky k objevování matematických vztahů, pravidelností a zákonitostí,
- podporujeme hledání různých strategií řešení, jejich porovnávání a zdůvodňování,
- zařazujeme úlohy propojující matematiku s běžným životem, daty, modelováním a praktickými situacemi,
- vytváříme příležitosti k formulaci hypotéz, jejich ověřování a argumentaci.

Čtenářská a pisatelská gramotnost

- vedeme žáky k porozumění zadání, vyhledávání podstatných informací a jejich interpretaci,
- podporujeme přesné vyjadřování matematických postupů ústní i písemnou formou.

3.2.2.1 ŠOVU 1

Školní očekávaný výsledek učení

Hledá různé způsoby řešení problémových situací, ověřuje je a své postupy vysvětluje.

Hodnocení

Hledá řešení problémových situací.

1. Přiřazené OVU

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit
Monitoruje své procesy učení.

KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání
Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřování
Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

KKK-POR-000-ZV5-001 – Porozumění
Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.

KRP-RPS-000-ZV5-001 – Řešení běžných problematických situací
Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení
Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

KRP-BAD-000-ZV5-001 – Badatelství
Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

KRP-VED-000-ZV5-001 – Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání
Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.

KPP-NAP-000-ZV5-001 – Nápady, příležitosti a výzvy
Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.

KPP-REA-000-ZV5-001 – Realizace akcí, aktivit, projektů
Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.

KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data
Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

KDI-VIN-000-ZV5-001

Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.

Logicko-matematická gramotnost

ZGM-MRF-000-ZV3-001 – Matematická reflexe
Popisuje kroky řešení matematických situací s oporou o matematické modely.

ZGM-MUV-000-ZV3-001 – Matematické uvažování
Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

ZGM-MRF-000-ZV5-001 – Matematická reflexe
Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.

ZGM-MUV-000-ZV5-001 – Matematické uvažování
Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-001
Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

PTS-000-000-ZV5-002
Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.

Matematika

MAT-MAT-004-ZV5-011

Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

MAT-MAT-005-ZV5-012
Rozpozná, zdůvodní, doplní a tvoří pravidelnosti a řady čísel.

MAT-MAT-005-ZV5-013
Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti.

Informatika

INF-INF-001-ZV5-001
Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat.

INF-INF-001-ZV5-002
Znázorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.

INF-INF-002-ZV5-006

V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy.

INF-INF-002-ZV5-007

Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

Pro toto ŠOVU nejsou přiřazeny žádné očekávané výsledky učení.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Hledá jednoduchá řešení problémových situací pomocí manipulace, pokusu a vlastní zkušenosti.
2.	Porovnává různé způsoby řešení a vysvětluje svůj postup.
3.	Navrhuje více možností řešení a ověřuje jejich správnost.
4.	Vybírá vhodné strategie řešení, zdůvodňuje je a spolupracuje při řešení problémů.
5.	Samostatně řeší problémové situace, ověřuje výsledky a obhajuje své postupy.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

1. ročník

- manipulace s předměty,
- matematická prostředí,
- porovnávání,
- hledání řešení metodou pokusu a ověřování,
- objevování jednoduchých pravidelností,
- diskuse o postupu.

2. ročník

- řešitelské strategie,
- číselné řady a pravidelnosti,
- slovní úlohy,
- tabulky a jednoduchá schémata,
- ověřování výsledků.

3. ročník

- vícekrokové úlohy,
- hledání různých řešení,
- logické a kombinatorické úlohy,
- argumentace,
- práce ve dvojicích.

4. ročník

- badatelské úlohy,
- nestandardní úlohy,
- plánování postupu,
- kontrola a ověřování řešení.

5. ročník

- komplexní problémové úlohy,
- matematické modelování,
- porovnávání různých strategií,
- obhajoba řešení,
- reflexe strategií.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- hledá různé možnosti řešení,
- volí přiměřenou strategii,
- ověřuje správnost výsledků,
- zdůvodňuje správnost svého řešení,
- vysvětluje svůj postup,
- naslouchá postupům druhých a porovnává je,
- vytrvá při řešení problému.

3.2.2.2 ŠOVU 2

Školní očekávaný výsledek učení

> **Objevuje vztahy mezi čísly, veličinami a matematickými zákonitostmi a využívá je při řešení situací každodenního života.**

Hodnocení

Objevuje matematické vztahy a využívá je při řešení praktických situací.

1. Přiřazené OVU

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit

Monitoruje své procesy učení.

KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání

Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení

Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data

Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Logicko-matematická gramotnost

ZGM-MRF-000-ZV3-001 – Matematická reflexe
Popisuje kroky řešení matematických situací s oporou o matematické modely.

ZGM-POM-000-ZV3-001 – Použití matematiky
Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích.

ZGM-MUV-000-ZV3-001 – Matematické uvažování
Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

ZGM-MRF-000-ZV5-001 – Matematická reflexe

Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.

ZGM-POM-000-ZV5-001 – Použití matematiky

Kontroluje použité matematické modely.

ZGM-MUV-000-ZV5-001 – Matematické uvažování

Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-001

Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

PTS-000-000-ZV5-002

Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.

Matematika

MAT-MAT-001-ZV5-001

Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací.

MAT-MAT-001-ZV5-002

Modeluje a používá zlomky v praktických situacích.

MAT-MAT-001-ZV5-003

Modeluje kladná desetinná čísla pomocí reálných situací.

MAT-MAT-001-ZV5-004

Modeluje celá záporná čísla pomocí reálných situací.

Člověk a jeho svět – Lidé a svět financí

CJS-CJS-006-ZV5-033

Používá peníze v běžných modelových situacích.

CJS-CJS-006-ZV5-034

Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.

CJS-CJS-006-ZV5-035

Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.

Informatika

Bez přiřazených očekávaných výsledků učení.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

Bez přiřazených očekávaných výsledků učení.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Objevuje čísla a jednoduché matematické vztahy při manipulaci a hrách.
2.	Rozpoznává pravidelnosti, porovnává množství a řeší jednoduché početní situace.
3.	Využívá vztahy mezi čísly při řešení slovních úloh a praktických situací.
4.	Propojuje matematické poznatky, hledá zákonitosti a zdůvodňuje své postupy.
5.	Samostatně využívá matematické vztahy při řešení problémů každodenního života včetně jednoduchých finančních situací.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

1. ročník

- přirozená čísla do 20,
- porovnávání množství a čísel,
- orientace na číselné řadě,
- rozklad čísel,
- sčítání a odčítání v různých prostředích,
- hledání pravidelností,
- práce s mincemi a jednoduché nákupy,
- řešení praktických situací.

2. ročník

- přirozená čísla do 100,

- násobení a dělení jako opakované sčítání a rozdělování,
- objevování vztahů mezi početními operacemi,
- pravidelnosti a číselné řady,
- práce s penězi, odhad ceny a vrácení peněz,
- slovní úlohy z běžného života,
- hledání různých způsobů řešení.

3. ročník

- přirozená čísla do 1 000,
- násobilkové vztahy,
- zlomky jako část celku,
- první desetinná čísla v praktických situacích,
- řešení složitějších slovních úloh,
- odhad výsledků a kontrola řešení,
- hospodaření s penězi,
- hledání a vysvětlování matematických zákonitostí.

4. ročník

- vztahy mezi čísly a početními operacemi,
- desetinná čísla,
- dělitelnost a číselné vztahy,
- odhad a kontrola výsledků,
- řešení problémových úloh více způsoby,
- plánování jednoduchých výdajů,
- využití matematiky při práci s časem, délkou, hmotností a cenou.

5. ročník

- využití přirozených čísel, zlomků, desetinných i záporných čísel v běžných situacích,
- násobení a dělení vícecifferných čísel,
- porovnávání různých způsobů výpočtu a volba efektivního postupu,
- finanční gramotnost (příjmy, výdaje, úspory, jednoduchý osobní rozpočet),
- řešení složitějších slovních úloh z reálného života,
- odhad, kontrola a zdůvodnění výsledků,
- hledání matematických vztahů a jejich využití při řešení praktických problémů.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- rozpoznává matematické vztahy, pravidelnosti a souvislosti,
- využívá objevené vztahy při řešení praktických situací,
- hledá více způsobů řešení a volí vhodný postup,
- zdůvodňuje své matematické úvahy a obhajuje své řešení,
- ověřuje správnost svých výsledků různými způsoby,
- používá peníze v modelových situacích,
- orientuje se v jednoduchém osobním rozpočtu a chápe vztah mezi příjmy a výdaji.

3.2.2.3 ŠOVU 3

Školní očekávaný výsledek učení

> **Zkoumá, porovnává a ověřuje matematické souvislosti, hledá zákonitosti, využívá je při řešení problémových situací a své postupy zdůvodňuje.**

Hodnocení

Objevuje matematické souvislosti a využívá je při řešení problémů.

1. Přiřazené OVU

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit

Monitoruje své procesy učení.

KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání

Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení

Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

KRP-BAD-000-ZV5-001 – Badatelství

Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data

Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Logicko-matematická gramotnost

ZGM-MRF-000-ZV3-001 – Matematická reflexe
Popisuje kroky řešení matematických situací s oporou o matematické modely.

ZGM-MUV-000-ZV3-001 – Matematické uvažování
Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

ZGM-MRF-000-ZV5-001 – Matematická reflexe

Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.

ZGM-MUV-000-ZV5-001 – Matematické uvažování

Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

Průřezová témata

PTU-000-000-ZV5-001

Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.

Matematika

MAT-MAT-002-ZV5-005

Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem.

MAT-MAT-003-ZV5-007

Orientuje se v rovině a v prostoru.

MAT-MAT-004-ZV5-009

Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje.

MAT-MAT-004-ZV5-010

Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.

Informatika

INF-INF-001-ZV5-003

Odvodí informace z daného modelu.

INF-INF-002-ZV5-004

Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.

INF-INF-002-ZV5-005

Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

ČSP-PTP-001-ZV5-001

Navrhne výrobek nebo pracovní postup podle zadání a při jeho tvorbě účelně využívá vhodné materiály, nástroje a pomůcky.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Pozoruje tvary, porovnává, odhaduje a hledá jednoduché zákonitosti.
2.	Orientuje se v prostoru, používá jednoduché modely a ověřuje své odhady.
3.	Zkoumá geometrické vztahy, vytváří jednoduché modely, hledá různá řešení a své postupy porovnává s ostatními.
4.	Plánuje postup řešení, využívá měření, konstrukce a informatické modelování.
5.	Samostatně zkoumá matematické souvislosti, vytváří modely, ověřuje hypotézy a své postupy zdůvodňuje.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

1. ročník

- porovnávání délek a velikostí,
- orientace v rovině a prostoru,
- jednoduché geometrické tvary,
- stavby podle předlohy i vlastní stavby,
- práce s jednoduchými modely,
- odhadování a ověřování.

2. ročník

- měření a porovnávání délek,
- odhadování a ověřování výsledků,
- rovinné útvary,
- orientace ve čtvercové síti,
- jednoduché algoritmy,
- hledání více způsobů řešení,
- modelování jednoduchých situací.

3. ročník

- prostorové stavby z krychlí
- orientace v síti a prostoru
- práce se čtvercovou sítí
- konstrukce pomocí pravítka
- modelování reálných situací
- hledání více způsobů řešení
- řešení úloh metodou pokusu, omylu a ověřování hypotéz
- využívání různých způsobů znázornění matematických situací
- objevování zákonitostí v číselných řadách, tabulkách a schématech,

4. ročník

- využívání vlastností početních operací při řešení úloh,
- odhadování, zaokrouhlování a ověřování výsledků výpočtů,
- měření, odhad a porovnávání délek, obsahů a objemů,
- práce se čtvercovou sítí při určování obsahu obrazců,
- konstrukce geometrických útvarů pomocí pravítka a kružítka,
- konstrukce rovnoběžek a kolmic
- objevování vlastností geometrických útvarů prostřednictvím manipulace a konstrukce,
- využívání vlastností geometrických útvarů při řešení úloh,
- práce s tabulkami, diagramy a grafy,
- sběr, třídění a interpretace dat,
- hledání zákonitostí v datech a geometrických vztazích,
- plánování, algoritmizace a ověřování postupu řešení,
- porovnávání různých strategií řešení.

5. ročník

- řešení konstrukčních úloh pomocí pravítka a kružítka,
- řešení badatelských a problémových úloh,
- modelování reálných situací pomocí matematických prostředků,
- práce s tabulkami, diagramy a grafy,
- vytváření, ověřování a využívání matematických modelů,
- plánování a algoritmizace postupu řešení,
- programování a ověřování funkčnosti navrženého řešení,
- porovnávání, zdůvodňování a obhajoba různých strategií řešení,
- ověřování správnosti výsledků a hodnocení zvoleného postupu.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- používá měření a odhad při řešení praktických situací,
- orientuje se v rovině i prostoru,
- vytváří a využívá matematické modely,
- hledá, porovnává a ověřuje různé způsoby řešení,
- využívá algoritmické a informatické postupy při řešení problémů,
- pracuje badatelským způsobem,
- vysvětluje a obhajuje svůj postup,
- naslouchá různým způsobům řešení a porovnává je se svým,
- používá matematický jazyk při vysvětlování svých úvah.

3.2.2.4 ŠOVU 4

Školní očekávaný výsledek učení

> **Sbírá, zaznamenává, třídí a interpretuje data, hledá v nich vztahy a zákonitosti, vytváří modely a využívá je při řešení problémových situací.**

Hodnocení

Pracuje s daty a vytváří matematické modely při řešení problémů.

1. Přiřazené OVU

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit

Monitoruje své procesy učení.

KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání

Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení

Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

KRP-BAD-000-ZV5-001 – Badatelství

Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.

KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data

Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Logicko-matematická gramotnost

ZGM-POM-000-ZV3-001 – Použití matematiky
Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích.

ZGM-MOD-000-ZV3-001 – Modelování matematického problému
Odhaluje fungování matematických modelů.

ZGM-POM-000-ZV5-001 – Použití matematiky

Kontroluje použité matematické modely.

ZGM-MOD-000-ZV5-001 – Modelování matematického problému

Využívá obecné matematické modely v kontextu.

Průřezová témata

PTU-000-000-ZV5-001

Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.

Matematika

MAT-MAT-004-ZV5-009

Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje.

MAT-MAT-004-ZV5-010

Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.

MAT-MAT-004-ZV5-011

Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.

Informatika

INF-INF-003-ZV5-006

Rozezná, s jakými daty pracuje vybraný informační systém a jaký je jeho účel.

INF-INF-003-ZV5-007

Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

ČSP-PTP-001-ZV5-001

Navrhne výrobek nebo pracovní postup podle zadání a při jeho tvorbě účelně využívá vhodné materiály, nástroje a pomůcky.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Sbírá jednoduchá data a zaznamenává je pomocí obrázků nebo značek.
2.	Porovnává údaje, vytváří jednoduché tabulky a grafy.
3.	Třídí data podle zadaných kritérií a vyvozuje jednoduché závěry.
4.	Vytváří přehledy, interpretuje grafy a využívá data při řešení problémů.
5.	Samostatně získává, zpracovává a interpretuje data, vytváří matematické modely a využívá je při rozhodování.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

1. ročník

- sběr a zaznamenávání jednoduchých údajů,
- třídění předmětů podle zvolených kritérií,
- vytváření jednoduchých tabulek a obrázkových grafů,
- porovnávání množství a četnosti.

2. ročník

- zaznamenávání a porovnávání údajů,
- práce s jednoduchými tabulkami a grafy,
- třídění dat podle různých kritérií,
- vyvozování jednoduchých závěrů z dat.

3. ročník

- evidence a třídění dat podle zadaných kritérií,
- zaznamenávání četnosti a výsledků pozorování,
- orientace v tabulkách, schématech a grafech,
- hledání souvislostí a jednoduchých zákonitostí v datech.

4. ročník

- interpretace a propojování údajů z tabulek, diagramů a grafů,
- využívání dat při řešení reálných problémových situací,
- zkoumání náhodných jevů prostřednictvím pokusů a zaznamenávání jejich výsledků
- hledání, ověřování a zdůvodňování zákonitostí v datech,
- vytváření jednoduchých matematických modelů na základě získaných dat,
- vyhledávání, třídění a kritické posuzování informací z různých zdrojů.

5. ročník

- získávání, třídění a interpretace dat,
- práce s tabulkami, grafy a diagramy a jejich interpretace
- hledání vztahů a zákonitostí v datech,
- využívání aritmetického průměru při práci s daty,
- tvorba, ověřování a využívání matematických modelů reálných situací,
- převádění informací mezi různými matematickými reprezentacemi,
- doformulování a ověřování závěrů na základě získaných dat,
- zdůvodňování postupů, argumentace a reflexe vlastního řešení.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- získává, třídí a zaznamenává data,
- zpracovává data pomocí tabulek, grafů a diagramů,
- interpretuje získané údaje a vyvozuje z nich závěry,
- převádí informace mezi různými matematickými reprezentacemi,
- využívá data při řešení praktických problémů,
- vytváří a využívá jednoduché matematické modely,
- hledá vztahy a zákonitosti, ověřuje jejich platnost,
- volí vhodné strategie řešení a zdůvodňuje svůj postup,
- argumentuje, obhajuje a reflektuje své řešení.

3.2.2.5 ŠOVU 5

Školní očekávaný výsledek učení

> **Navrhuje, vytváří, ověřuje a zdůvodňuje vlastní řešení praktických problémů s využitím digitálních technologií, matematického modelování a tvořivého konstruování.**

Hodnocení

Navrhuje a realizuje vlastní řešení praktických problémů.

1. Přiřazené OVU

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit

Monitoruje své procesy učení.

KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl učení, celoživotní učení

Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.

KPP-NAP-000-ZV5-001 – Nápady, příležitosti a výzvy

Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.

KPP-REA-000-ZV5-001 – Realizace akcí, aktivit, projektů

Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.

KPP-ZDR-000-ZV5-001 - Mobilizování zdrojů

Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data

Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

KDI-VIN-000-ZV5-001- Digitální vývoj a inovace

Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.

Logicko-matematická gramotnost

ZGM-POM-000-ZV5-001 – Použití matematiky

Kontroluje použité matematické modely.

ZGM-MOD-000-ZV5-001 – Modelování matematického problému

Využívá obecné matematické modely v kontextu.

ZGM-MRF-000-ZV5-001 – Matematická argumentace a dokazování

Vysvětluje a obhajuje své matematické postupy a řešení.

ZGM-MUV-000-ZV5-001 – Matematické uvažování

Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

Průřezová témata

PTU-000-000-ZV5-001

Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.

PTU-000-000-ZV5-002

Naplánuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti.

Informatika

INF-INF-001-ZV5-002 – Data, informace a modelování

Znázorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.

INF-INF-002-ZV5-004 – Algoritmizace a programování

Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.

INF-INF-004-ZV5-008 - Digitální technologie

Vybírá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému.

INF-INF-004-ZV5-012 – Digitální technologie

Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

ČSP-PTP-001-ZV5-001

Navrhne výrobek nebo pracovní postup podle zadání a při jeho tvorbě účelně využívá vhodné materiály, nástroje a pomůcky.

ČSP-PTP-001-ZV5-002

Vyrobí podle návrhu výrobek nebo zhotoví praktický výstup, průběžně hodnotí kvalitu své práce a podle potřeby ji upravuje.

ČSP-PTP-001-ZV5-003

Dodržuje zásady bezpečné práce, šetrně zachází s materiály, nástroji a vybavením a udržuje pořádek na pracovním místě.

Matematika

MAT-MAT-005-ZV5-013

Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti.

MAT-MAT-003-ZV5-006

Modeluje a rozpozná geometrické útvary.

MAT-MAT-003-ZV5-008

Konstruuje geometrické útvary podle zadaných parametrů.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Vytváří jednoduché výrobky podle návodu a seznamuje se s digitálními technologiemi.
2.	Navrhuje jednoduchá řešení praktických úkolů a používá základní digitální nástroje.
3.	Plánuje pracovní postup, využívá digitální technologie a hodnotí výsledek své práce.
4.	Samostatně navrhuje výrobky a postupy, využívá digitální technologie při řešení praktických úkolů.
5.	Navrhuje, realizuje a vyhodnocuje vlastní praktická řešení s využitím digitálních technologií, matematického modelování a tvořivé práce.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

1. ročník

- řešení jednoduchých praktických problémů a úloh z běžného života,
- práce s různými modely a znázorněními (obrázek, schéma, manipulativní pomůcky),
- jednoduché konstrukční činnosti a práce s materiálem,
- bezpečné používání základních pomůcek a digitálních nástrojů.

2. ročník

- návrh a realizace jednoduchého výrobku nebo praktického úkolu,
- plánování jednotlivých kroků práce,
- práce s tabulkami, schématy a jednoduchými záznamy dat,
- využívání digitálních nástrojů k dokumentaci a prezentaci výsledků.

3. ročník

- řešení problémových úloh různými postupy,
- tvorba jednoduchých matematických modelů reálných situací,
- práce s tabulkami, diagramy a grafickým znázorněním dat,
- konstrukční činnosti, práce s plánem a návodem,
- využití digitálních aplikací při řešení úloh a prezentaci práce.

4. ročník

- výběr vhodných materiálů a pracovních postupů,
- spolupráce při tvorbě výrobku nebo praktického výstupu,
- využívání digitálních nástrojů při záznamu, zpracování a prezentaci výsledků,
- plánování postupu řešení matematického problému,
- sběr, třídění a interpretace dat,
- tvorba tabulek, diagramů a jednoduchých matematických modelů,
- geometrické konstrukce podle zadaných parametrů,
- práce s geometrickými útvary, jejich vlastnostmi a vzájemnými vztahy,
- ověřování správnosti řešení a hledání různých strategií.

5. ročník

- realizace vlastního projektu nebo praktického řešení,
- plánování a vyhodnocování jednotlivých kroků práce,
- využití digitálních technologií při řešení, záznamu a prezentaci výsledků,
- bezpečnost v digitálním prostředí,
- práce s daty – sběr, třídění, zpracování a interpretace údajů,
- tvorba a využití matematických modelů při řešení praktických situací,
- využívání různých strategií řešení a ověřování správnosti výsledků,
- zdůvodňování a prezentace vlastního postupu řešení,
- reflexe pracovního postupu a návrhy na jeho zlepšení.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- navrhuje vlastní řešení praktických problémů,
- plánuje postup práce,
- využívá matematické postupy, modely a znázornění při řešení problémů,
- hledá různé strategie řešení a ověřuje správnost výsledků,
- pracuje s daty, tabulkami, diagramy a jednoduchými matematickými modely,
- vysvětluje a zdůvodňuje svůj postup řešení,
- bezpečně používá nástroje a digitální technologie,
- vybírá vhodné digitální aplikace a data,
- vytváří funkční výrobky nebo praktické výstupy,
- průběžně hodnotí svou práci a upravuje ji podle potřeby,
- spolupracuje při realizaci společných projektů.

Základní gramotnost logicko-matematická

Matematické uvažování

3. ročník / ZGM-MUV-000-ZV3-001
Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.
5. ročník / ZGM-MUV-000-ZV5-001
Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.

Modelování matematického problému

3. ročník / ZGM-MOD-000-ZV3-001
Odhaluje fungování matematických modelů.
5. ročník / ZGM-MOD-000-ZV5-001
Využívá obecné matematické modely v kontextu.

Použití matematiky

3. ročník / ZGM-POM-000-ZV3-001
Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích.
5. ročník / ZGM-POM-000-ZV5-001
Kontroluje použité matematické modely.

Čtenářská a pisatelská gramotnost

Budování porozumění v četbě a v procesu psaní

3. ročník / ZGC-BPO-000-ZV3-001
Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.
5. ročník / ZGC-BPO-000-ZV5-001
Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.

Logicko-matematická gramotnost

1. vytváříme situace, ve kterých žáci objevují zákonitosti, hledají souvislosti a ověřují svá řešení,

2. vedeme žáky k plánování, porovnávání různých strategií řešení a zdůvodňování vlastních postupů,
3. podporujeme využívání matematických modelů při řešení praktických situací.

Čtenářská a pisatelská gramotnost

1. vedeme žáky k porozumění zadání, práci s informacemi a formulování vlastních myšlenkových postupů,
2. vytváříme příležitosti k vysvětlování, argumentaci, diskusi a reflexi při řešení problémových úloh.

3.2.3 Já ve světě

Charakteristika integrovaného předmětu

Vzdělávací oblast **Já ve světě** propojuje vzdělávací obsahy vzdělávacích oblastí **Člověk a jeho svět**, **Osobnostní a sociální výchova** a **Tělesná výchova**.

Vzdělávání vychází z přesvědčení, že děti nejlépe poznávají svět prostřednictvím vlastní zkušenosti, objevování, spolupráce a aktivního zapojení. Žáci poznávají sebe, druhé lidi, přírodu i společnost ve vzájemných souvislostech, učí se pečovat o své zdraví a wellbeing, budovat kvalitní vztahy, orientovat se ve svém okolí a přebírat odpovědnost za své jednání i prostředí, ve kterém žijí.

Stěžejní organizační formou výuky jsou expediční dny, během nichž dochází k přirozenému propojení vzdělávacích obsahů, badatelské výuky, místně zakotveného učení, komunitních projektů i praktických činností. Součástí expedičních dnů jsou také pohybové aktivity, jejichž prostřednictvím žáci naplňují očekávané výsledky učení tělesné výchovy. Využívají k tomu zejména turistiku, bruslení, lezení, plavání, pohybové hry a další aktivity realizované v přírodním i komunitním prostředí.

Výuka probíhá převážně v integrovaných tematických celcích a využívá školní i venkovní prostředí, okolní krajinu, kulturní a přírodní instituce i místní komunitu jako přirozený prostor pro učení. Žáci pozorují, experimentují, bádají, plánují, spolupracují, diskutují, reflektují své zkušenosti a prezentují výsledky své práce.

Vzdělávací oblast podporuje rozvoj zvídavosti, samostatnosti, kritického myšlení, spolupráce, občanské odpovědnosti, zdravého životního stylu a respektu k přírodě i kulturnímu dědictví. Směřuje k tomu, aby žáci dokázali získané poznatky a dovednosti využívat při řešení skutečných životních situací a stávali se aktivními, odpovědnými a vnímavými členy společnosti.

Časová dotace: Časová dotace vzdělávací oblasti vychází ze školního učebního plánu a je realizována v souladu s organizací výuky školy.

Propojení s dalšími vzdělávacími oblastmi

Vzdělávací oblast **Já ve světě** přirozeně propojuje poznávání přírody, společnosti i sebe sama s ostatními vzdělávacími oblastmi.

S **Matematikou a objevováním** je propojena při měření, orientaci v prostoru a čase, práci s daty, řešení praktických problémů, plánování tras, badatelských činnostech a využívání matematických poznatků v reálných situacích.

S **Uměním a kulturou** se propojuje při poznávání kulturního dědictví, místních tradic, krajiny, rozvíjení tvořivosti, estetického vnímání a při společné prezentaci zkušeností z projektů a expedičních dnů.

Vzdělávací oblast využívá především autentické situace, projektovou výuku a expediční dny, během nichž dochází k přirozenému propojení poznávání, pohybových aktivit, spolupráce, badatelské výuky i péče o zdraví a prostředí.

Vzdělávací strategie

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vytváříme příležitosti k učení prostřednictvím vlastního prožitku, objevování, experimentování a badatelských činností,
- vedeme žáky k pozorování, kladení otázek, formulování hypotéz, ověřování vlastních zjištění a hledání souvislostí,
- podporujeme reflexi zkušeností a využívání získaných poznatků v nových situacích,

- využíváme reálné prostředí školy, obce i krajiny jako přirozený prostor pro poznávání.

Kompetence komunikační

- vytváříme bezpečné prostředí pro otevřenou komunikaci, aktivní naslouchání a respektující vyjadřování vlastních myšlenek a potřeb,
- vedeme žáky k vedení dialogu, argumentaci, společnému hledání řešení a poskytování konstruktivní zpětné vazby,
- podporujeme prezentaci vlastních zkušeností, výsledků bádání i společných projektů.

Kompetence osobnostní a sociální

- podporujeme rozvoj sebepoznání, sebereflexe a schopnosti pečovat o vlastní wellbeing,
- vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci, respektu k odlišnostem a převzetí odpovědnosti za společnou práci,
- vytváříme příležitosti k řešení konfliktů nenásilným způsobem, rozvíjíme empatii a schopnost budovat zdravé vztahy.

Kompetence občanské a k udržitelnosti

- vedeme žáky k odpovědnému vztahu k přírodě, místní komunitě i kulturnímu dědictví,
- zapojujeme žáky do aktivit podporujících udržitelnost, péči o společné prostředí a aktivní občanství,
- vytváříme příležitosti k poznávání fungování společnosti prostřednictvím autentických situací a místně zakotveného učení.

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme otevřené problémové a badatelské úlohy vycházející z reálných situací,
- podporujeme plánování, ověřování různých postupů, kritické posuzování informací a hledání vlastních řešení,
- vedeme žáky k využívání získaných zkušeností při řešení nových situací.

Digitální kompetence

- vedeme žáky k bezpečnému, smysluplnému a odpovědnému využívání digitálních technologií při poznávání světa,
- podporujeme využívání digitálních nástrojů při dokumentaci, sdílení výsledků práce, orientaci v terénu i vyhledávání a ověřování informací.

Strategie pro rozvoj základních gramotností

Čtenářská a pisatelská gramotnost

- pracujeme s různými typy textů, map, plánů, návodů, informačních tabulí i digitálních zdrojů,
- vedeme žáky k zaznamenávání pozorování, formulování závěrů, vedení badatelských záznamů a sdílení vlastních zkušeností ústní i písemnou formou,
- podporujeme kritické posuzování informací a jejich využívání při řešení praktických situací.

Logicko-matematická gramotnost

- zařazujeme činnosti zaměřené na měření, porovnávání, třídění, orientaci v prostoru a čase a práci s daty,
- vedeme žáky k hledání souvislostí, vyhodnocování získaných informací a využívání matematických poznatků při řešení reálných problémů,
- podporujeme plánování, odhadování, argumentaci a ověřování vlastních řešení.

Strategie pro rozvoj průřezových témat

- vytváříme příležitosti k péči o vlastní wellbeing, zdraví a bezpečí i wellbeing druhých,

- podporujeme respektující vztahy, spolupráci, vzájemnou pomoc a bezpečné klima školní komunity,
- vedeme žáky k odpovědnému vztahu k přírodě, místu, kde žijí, i k udržitelnému způsobu života,
- využíváme expediční dny, projektovou a badatelskou výuku jako přirozený prostor pro propojení vzdělávacích obsahů, rozvoj občanské odpovědnosti a aktivního zapojení do života komunity,
- podporujeme reflexi vlastních zkušeností a uvědomování si dopadu vlastního jednání na sebe, druhé i okolní svět.

Významnou součástí vzdělávacích strategií jsou expediční dny, při nichž žáci propojují poznávání přírody, společnosti i sebe sama s pohybem, badatelskou výukou, spoluprací a řešením reálných situací.

3.2.3.1 ŠOVU 1 – Pečuji o sebe a své zdraví

Školní očekávaný výsledek učení

Žák pečuje o své zdraví, bezpečí a osobní pohodu. Rozpoznává své potřeby, emoce a možnosti, vytváří zdravé návyky, jedná bezpečně v běžných i mimořádných situacích a přebírá přiměřenou odpovědnost za své fyzické i duševní zdraví.

Smysl

Žák poznává sám sebe, učí se rozumět svému tělu, emocím i potřebám a postupně přebírá odpovědnost za své zdraví, bezpečí a osobní pohodu. Osvojuje si návyky podporující zdravý životní styl, učí se zvládat běžné náročné situace, pečovat o své fyzické i duševní zdraví a bezpečně jednat v každodenním životě. Vnímá wellbeing jako součást kvalitního života a učí se vyhledat pomoc sobě i druhým.

Hodnocení

Hodnocení podporuje rozvoj zdravých návyků, sebereflexe a osobní odpovědnosti. Žák průběžně sleduje vlastní pokrok, stanovuje si dosažitelné cíle a reflektuje, co mu pomáhá cítit se dobře, učit se a bezpečně fungovat v každodenním životě. Součástí hodnocení je sebehodnocení, vrstevnická zpětná vazba i učitelská podpora zaměřená na další rozvoj.

1. Přiřazené OVU

Člověk a jeho svět

CJS-CJS-005-ZV5-022
Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

CJS-CJS-005-ZV5-023
Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.

CJS-CJS-005-ZV5-024
Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

CJS-CJS-005-ZV5-025
Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.

CJS-CJS-005-ZV5-026
Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.

CJS-CJS-005-ZV5-027
Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.

CJS-CJS-005-ZV5-028
Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.

CJS-CJS-005-ZV5-029
V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.

CJS-CJS-005-ZV5-030
Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.

CJS-CJS-005-ZV5-031
Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.

CJS-CJS-005-ZV5-032
Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení.

Tělesná výchova

CZB-TEV-001-ZV5-001
Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

CZB-TEV-001-ZV5-002
Tvoří podle zadání, své fantazie, hudebního či rytmického doprovodu varianty jednoduchých pohybových dovedností.

CZB-TEV-001-ZV5-003
Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.

CZB-TEV-001-ZV5-004
Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci.

CZB-TEV-001-ZV5-005
Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.

Osobnostní a sociální výchova

CSP-OSV-001-ZV5-001
Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.

CSP-OSV-001-ZV5-002
Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.

Klíčové kompetence

KOS-WEL-000-ZV5-001 – Vlastní wellbeing
Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).

KOS-ODO-000-ZV5-001 – Resilience: odolávání obtížným situacím
Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.

KOS-SEB-000-ZV5-001 – Identita
Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

KDI-BZK-000-ZV5-001 – Bezpečnost v digitálním prostředí
Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.

KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřování *(podpůrně)*
Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

Základní gramotnosti

ZGC-VZT-000-ZV5-001 – Vztah ke čtenářství a čtení, psaní a pisatelství
Čte a píše množství textů různého typu.

ZGC-PVL-000-ZV5-001 – Porozumění vlastnímu čtení, čtenářství, psaní a pisatelství
S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.

Průřezová témata

PTP-000-000-ZV5-002 – Péče o sebe a druhé
Navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.

PTU-000-000-ZV5-003 – Udržitelné prostředí
Vyhodnotí, jaké dopady má jeho chování na udržitelný život, a navrhne, v jakých oblastech by mohl dosáhnout zlepšení situace.

Kontinuum rozvoje (1.-5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Poznává své tělo, základní potřeby a pravidla bezpečného chování.
2.	Učí se pojmenovávat emoce, pečovat o zdraví a dodržovat každodenní návyky.
3.	Rozpoznává rizikové situace, využívá jednoduché strategie zvládání zátěže a požádá o pomoc.
4.	Přijímá větší odpovědnost za své zdraví, bezpečnost i každodenní rozhodování.
5.	Samostatně uplatňuje zdravý životní styl, bezpečně jedná v různých situacích a podporuje wellbeing svůj i druhých.

3. Kritéria hodnocení

Žák:

- rozpoznává své potřeby, emoce a možnosti,
- pečuje o své fyzické i duševní zdraví,
- vytváří a udržuje zdravé návyky,
- jedná bezpečně v běžných situacích,
- přiměřeně reaguje při mimořádných událostech,
- poskytne základní první pomoc v modelových situacích,
- rozpoznává rizikové chování a ví, kde hledat pomoc,
- přebírá odpovědnost za vlastní zdraví a bezpečí.

3.2.3.2 ŠOVU 2 – Tvořím vztahy a spolupracuji s druhými

Školní očekávaný výsledek učení

Žák vytváří a rozvíjí respektující vztahy, spolupracuje s druhými, komunikuje otevřeně a s ohledem na potřeby ostatních, řeší běžné konflikty nenásilným způsobem a přispívá k bezpečnému prostředí ve škole i mimo ni.

Smysl

Žák objevuje, že každý člověk je jedinečný a zároveň součástí různých společenství. Učí se naslouchat, vyjadřovat své myšlenky a pocity s respektem, spolupracovat, řešit běžné konflikty a přijímat odpovědnost za své jednání. Rozvíjí empatii, respekt k odlišnostem a schopnost vytvářet bezpečné a podporující vztahy ve škole, rodině i širší komunitě.

Hodnocení

Hodnocení podporuje rozvoj sociálních dovedností, spolupráce a komunikace. Žák průběžně reflektuje svůj podíl na společné práci, učí se přijímat i poskytovat zpětnou vazbu a hledá způsoby, jak zlepšovat své vztahy s ostatními. Součástí hodnocení je sebehodnocení, vrstevnické hodnocení i reflexe společných aktivit.

1. Přiřazené OVU

Člověk a jeho svět

CJS-CJS-002-ZV5-008
Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.
CJS-CJS-002-ZV5-009
Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.
CJS-CJS-002-ZV5-010
Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.
CJS-CJS-002-ZV5-011
Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.

Tělesná výchova

CZB-TEV-002-ZV5-006
Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost.
CZB-TEV-002-ZV5-007
Dodržuje základní pravidla jednoduchých her a soutěží, adekvátně reaguje na zjevné přestupky.
CZB-TEV-002-ZV5-009
Při pohybových činnostech jedná v duchu fair play, respektuje pohybové dovednosti, předpoklady a zájmy ostatních.
CZB-TEV-002-ZV5-010
Spolupracuje při organizaci pohybových činností ve známých prostorech určených pro realizaci tělesné výchovy.

Osobnostní a sociální výchova

CSP-OSV-002-ZV5-003
Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.
CSP-OSV-002-ZV5-004
Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.

Klíčové kompetence

KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřování

Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.

KKK-POR-000-ZV5-001 – Porozumění
Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.
KKK-AKN-000-ZV5-001 – Aktivní naslouchání
Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.

KOS-EMP-000-ZV5-001 – Empatie a porozumění druhým
Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.
KOS-VZT-000-ZV5-001 – Budování a udržování zdravých vztahů
Rozvíjí vztahy s ostatními.
KOB-ODP-000-ZV5-001 – Odpovědné rozhodování a jednání (podpůrně)
Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.
KOB-PCP-000-ZV5-001 – Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (podpůrně)
Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.
KDI-ZAP-000-ZV5-001 – Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.

KPP-TYM-000-ZV5-001 – Spolupráce a týmová práce
Podílí se na spolupráci ve skupině.
KRP-RPS-000-ZV5-001 – Řešení běžných problematických situací (podpůrně)

Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.

KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení (podpůrně)
Uvědomuje si důležitost ověřování informací.

Základní gramotnosti

V tomto ŠOVU není žádná základní gramotnost hlavní nosnou složkou. Rozvíjejí se průběžně při komunikaci, spolupráci a reflexi.

Průřezová témata

PTP-000-000-ZV5-001 – Péče o sebe a druhé

Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

PTP-000-000-ZV5-003 – Péče o sebe a druhé

Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

PTS-000-000-ZV5-004 – Společnost pro všechny

Navrhuje, jak pomoci lidem v obtížných životních podmínkách a jak předejít konkrétním tíživým situacím.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Navazuje vztahy, učí se spolupracovat a dodržovat společná pravidla.
2.	Vyjadřuje své potřeby přiměřeným způsobem, naslouchá druhým a respektuje rozdílnost.
3.	Podílí se na společné práci, řeší jednoduché konflikty a přijímá odpovědnost za své jednání.
4.	Spolupracuje při plánování společných činností, nabízí pomoc a přijímá různé role ve skupině.
5.	Aktivně přispívá k bezpečnému klimatu skupiny, vede dialog a konstruktivně řeší náročnější situace.

3. Kritéria hodnocení

Komunikuje s respektem.
Aktivně naslouchá.
Spolupracuje při společných činnostech.

Přijímá odlišnost lidí.
Řeší běžné konflikty nenásilně.
Přispívá k bezpečnému klimatu skupiny.
Poskytuje i přijímá zpětnou vazbu.
Přebírá odpovědnost za své jednání.

3.2.3.3 ŠOVU 3 – Objevuji svět a hledám souvislosti

Školní očekávaný výsledek učení

Žák zkoumá svět kolem sebe prostřednictvím pozorování, experimentování, badatelských činností a práce s informacemi. Propojuje poznatky z různých oblastí, využívá digitální technologie jako nástroj poznávání a své objevy sdílí, vysvětluje a využívá při řešení reálných situací.

Smysl

Žák poznává svět prostřednictvím přímé zkušenosti, pozorování, bádání a kladení otázek. Učí se objevovat přírodní i společenské souvislosti, pracovat s různými zdroji informací, ověřovat své domněnky a sdílet výsledky svého poznávání. Rozvíjí zvídavost, kritické myšlení a radost z objevování světa kolem sebe.

Hodnocení

Hodnocení podporuje zvídavost, samostatnost a schopnost učit se z vlastní zkušenosti. Sledujeme nejen výsledky, ale především proces poznávání – kladení otázek, plánování postupu, práci s informacemi, ověřování domněnek, spolupráci i reflexi vlastního učení. Žáci vedou badatelské portfolio a pravidelně hodnotí svůj pokrok.

1. Přiřazené OVU

Člověk a jeho svět

CJS-CJS-001-ZV5-001
Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.
CJS-CJS-001-ZV5-002
Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.
CJS-CJS-001-ZV5-003
Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.
CJS-CJS-001-ZV5-004
Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifik na život v nich.
CJS-CJS-004-ZV5-015
Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.
CJS-CJS-004-ZV5-016
Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu.
CJS-CJS-004-ZV5-017
Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.
CJS-CJS-004-ZV5-018
Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.
CJS-CJS-004-ZV5-019
Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.
CJS-CJS-004-ZV5-020
Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.
CJS-CJS-004-ZV5-021
Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.

Tělesná výchova

CZB-TEV-002-ZV5-008
Měří pohybové výkony a na základě pokynů učitele či porovnání výkonů s předchozími na ně adekvátně reaguje.

Klíčové kompetence

KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit
Monitoruje své procesy učení.
KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání
Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.
KRP-RPS-000-ZV5-001 – Řešení běžných problematických situací
Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.
KRP-VED-000-ZV5-001 – Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání
Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.
KRP-BAD-000-ZV5-001 – Badatelství
Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.
KRP-KRP-000-ZV5-001 – Práce s informacemi a kritické myšlení
Uvědomuje si důležitost ověřování informací.
KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data
Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.
KDI-ZAP-000-ZV5-001 – Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií
Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.
KDI-TDO-000-ZV5-001 – Tvorba digitálního obsahu
Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.
KDI-VIN-000-ZV5-001 – Digitální vývoj a inovace
Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.
KPP-NAP-000-ZV5-001 – Nápady, příležitosti a výzvy
Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.
KPP-ZDR-000-ZV5-001 – Mobilizování zdrojů
Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
KPP-REA-000-ZV5-001 – Realizace akcí, aktivit, projektů
Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.
KOB-RES-000-ZV5-001 – Respektující vztah k životu a světu (podpůrně)
Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.
KOB-ZPS-000-ZV5-001 – Zohledňování propojenosti světa (podpůrně)
Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.
KOB-UDR-000-ZV5-001 – Směřování k udržitelné budoucnosti (podpůrně)
Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.

Základní gramotnosti

ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Budování porozumění čtení a v procesu psaní
Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-001 – Společnost pro všechny
Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Pozoruje svět kolem sebe, klade jednoduché otázky a zaznamenává svá pozorování.
2.	Porovnává jevy, hledá podobnosti a rozdíly, pracuje s jednoduchými informacemi.
3.	Navrhuje jednoduché pokusy a badatelské postupy, zaznamenává výsledky.
4.	Propojuje informace z více zdrojů, interpretuje výsledky a hledá souvislosti.
5.	Samostatně plánuje a realizuje badatelské aktivity, ověřuje informace a prezentuje závěry.

3. Kritéria hodnocení

Pozoruje a popisuje jevy.
Klade otázky a hledá odpovědi.
Plánuje jednoduché badatelské postupy.
Pracuje s různými zdroji informací.

Ověřuje informace.
Propojuje poznatky.
Využívá digitální technologie při poznávání.
Prezentuje výsledky své práce.

3.2.3.4 ŠOVU 4 – Poznávám minulost, kulturu a příběhy

Žák zkoumá minulost prostřednictvím příběhů, památek, pramenů a kulturních zkušeností. Propojuje historické události se současností, váží si kulturního dědictví, tvořivě se vyjadřuje a respektuje kulturní rozmanitost.

Smysl

Žák poznává minulost jako součást porozumění současnému světu. Objevuje kulturní dědictví, tradice, příběhy lidí i míst a vytváří si vztah ke své identitě i rozmanitosti společnosti. Učí se vnímat umění a kulturu jako prostředek poznávání, komunikace a sebevyjádření.

Hodnocení

Hodnocení sleduje schopnost žáka porozumět historickým a kulturním souvislostem, pracovat s různými zdroji, tvořivě se vyjadřovat a reflektovat vlastní učení. Součástí je sebehodnocení, prezentace i společná reflexe projektů.

1. Přiřazené OVU

Člověk a jeho svět – Lidé a čas

CJS-CJS-003-ZV5-012
Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.
CJS-CJS-003-ZV5-013
Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.
CJS-CJS-003-ZV5-014
Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic.

Klíčové kompetence

KKT-KON-000-ZV5-001 – Kulturní kontext
Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.
KKT-UMK-000-ZV5-001 – Umění a kultura jako prostředek komunikace
Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.
KKT-SVJ-000-ZV5-001 – Kulturní a umělecké sebevyjádření
Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.
KKT-IDR-000-ZV5-001 – Kulturní identita a rozmanitost
Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.
KKU-SMU-000-ZV5-001 – Smysl a cíl vzdělávání (podpůrně)
Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.
KDI-DAT-000-ZV5-001 – Digitální informace a data (podpůrně)
Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.
KRP-VED-000-ZV5-001 – Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání (podpůrně)
Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.

Základní gramotnosti

ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Budování porozumění čtení a v procesu psaní (podpůrně)
Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-001 – Společnost pro všechny
Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Poznává tradice rodiny, školy a svého okolí.
2.	Vypráví příběhy, orientuje se v jednoduché časové posloupnosti.

Ročník	Očekávaný rozvoj
3.	Porovnává minulost a současnost, pracuje s jednoduchými prameny.
4.	Objevuje kulturní dědictví regionu a České republiky.
5.	Vysvětluje historické souvislosti, prezentuje vlastní poznatky a tvořivě je zpracovává.

3. Kritéria hodnocení

Orientuje se v základních časových souvislostech.
Pracuje s jednoduchými historickými prameny.
Propojuje minulost se současností.
Respektuje kulturní rozmanitost.
Tvořivě vyjadřuje své poznatky.
Prezentuje výsledky své práce.
Spolupracuje při společných projektech.

3.2.3.5 ŠOVU 5 – Měním svět odpovědným jednáním

Školní očekávaný výsledek učení

Žák jedná odpovědně vůči sobě, druhým i přírodě. Zapojuje se do života školy a komunity, spolupracuje při řešení společných úkolů, respektuje demokratické principy a hledá udržitelná řešení každodenních situací.

Smysl

Žák si uvědomuje, že svým jednáním ovlivňuje své okolí. Rozvíjí odpovědnost za sebe, druhé i prostředí, ve kterém žije. Učí se aktivně přispívat ke společnému životu, jednat ohleduplně, zapojovat se do rozhodování a hledat způsoby, jak může pozitivně ovlivňovat svět kolem sebe.

Hodnocení

Hodnocení podporuje odpovědnost, občanskou angažovanost a schopnost přenášet získané zkušenosti do každodenního života. Součástí je sebehodnocení, reflexe společných projektů i hodnocení spolupráce.

1. Přiřazené OVU

Člověk a jeho svět

CJS-CJS-001-ZV5-005
Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.
CJS-CJS-001-ZV5-006
Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.
CJS-CJS-001-ZV5-007
Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.

Osobnostní a sociální výchova

CSP-OSV-003-ZV5-005
Rozpoznává různé druhy profesí ve svém blízkém okolí a sdílí zkušenosti se zapojením do pracovních činností ve svém domácím prostředí.
CSP-OSV-003-ZV5-006
Navrhuje a zkouší realizovat svůj rozvoj ve vybrané oblasti svých zájmů.

Klíčové kompetence

KOB-RES-000-ZV5-001 – Respektující vztah k životu a světu
Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.
KOB-ZPS-000-ZV5-001 – Zohledňování propojenosti světa
Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.
KOB-UDR-000-ZV5-001 – Směřování k udržitelné budoucnosti
Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.
KOB-ODP-000-ZV5-001 – Odpovědné rozhodování a jednání
Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.
KOB-PCP-000-ZV5-001 – Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu
Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

KKK-VJZ-000-ZV5-001 – Vícejazyčnost
Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur.
KPP-TYM-000-ZV5-001 – Spolupráce a týmová práce (podpůrně)
Podílí se na spolupráci ve skupině.
KKT-KON-000-ZV5-001 – Kulturní kontext (podpůrně)
Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.

Základní gramotnosti

ZGC-KCP-000-ZV5-001 – Kritické čtení a psaní
Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-002 – Společnost pro všechny
Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.

PTS-000-000-ZV5-003 – Společnost pro všechny
Na základě vlastní zkušenosti uvede příklady, jak může konzumace médií ovlivnit jeho postoje nebo postoje jeho vrstevníků k určitému tématu.

PTS-000-000-ZV5-005 – Společnost pro všechny
Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.

PTU-000-000-ZV5-001 – Udržitelné prostředí
Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.

PTU-000-000-ZV5-002 – Udržitelné prostředí
Naplánuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1.	Dodržuje společná pravidla a pečuje o své okolí.
2.	Vnímá potřeby druhých a nabízí pomoc.
3.	Přebírá odpovědnost za svěřené úkoly.
4.	Aktivně se zapojuje do života třídy, školy a komunity.
5.	Navrhuje a realizuje jednoduché projekty přispívající k udržitelnému a odpovědnému životu.

3. Kritéria hodnocení

Jedná odpovědně.
Spolupracuje při řešení společných úkolů.
Respektuje pravidla a demokratické principy.
Pečuje o společné prostředí.
Navrhuje řešení problémů ve svém okolí.
Zapojuje se do komunitních aktivit.
Reflektuje dopad svého jednání.

3.2.4 Umění

Charakteristika integrovaného předmětu

Umění je integrovaný předmět, který propojuje vzdělávací obory **Hudební, taneční a dramatická výchova a Výtvarná a filmová výchova**. Vychází z přesvědčení, že umělecké vzdělávání není pouze osvojováním technik a znalostí, ale především prostorem pro vlastní tvorbu, vyjádření, vnímání, experimentování, sdílení a poznávání sebe sama i světa kolem nás.
Umění zároveň představuje způsob poznávání světa, rozvíjení tvořivého myšlení a hledání souvislostí prostřednictvím vlastní zkušenosti, tvorby a interpretace.
Výuka podporuje wellbeing žáků, vytváří bezpečné a respektující prostředí pro tvořivost, spolupráci, sdílení a rozvoj každého žáka.
Výuka podporuje tvořivost, představivost, citlivost k sobě i druhým, schopnost vyjádřit vlastní myšlenky, prožitky a postoje různými uměleckými prostředky a současně vnímat a respektovat tvorbu druhých. Žáci se setkávají s různými podobami hudebního, výtvarného, dramatického, tanečního, filmového a dalších tvůrčích vyjádření a učí se prostřednictvím vlastní zkušenosti objevovat jejich možnosti.
Výuka je založena především na **aktivní tvorbě a prožitku**. Žáci experimentují s různými materiály, nástroji, technikami a výrazovými prostředky, pracují individuálně i ve spolupráci s ostatními a mají prostor pro vlastní volbu a hledání osobitého způsobu vyjádření. Součástí vzdělávání je také reflexe vlastní tvorby, sdílení zkušeností a vnímání umělecké tvorby druhých.
Vzhledem k integrovanému pojetí předmětu jsou jednotlivé umělecké oblasti přirozeně propojovány. Téma nebo projekt může být zpracováno prostřednictvím více uměleckých prostředků a žáci tak mohou hledat souvislosti mezi hudbou, pohybem, dramatem, výtvarným a filmovým vyjádřením. Výuka zároveň vytváří prostor pro propojování umění s dalšími oblastmi vzdělávání a s aktuálními tématy, která žáci přinášejí.
Významnou součástí výuky je **projektová a tematická práce**. Žáci mohou v rámci projektů rozvíjet vlastní nápady a zájmy, plánovat postup tvorby, spolupracovat, průběžně svou práci reflektovat a výsledky sdílet s ostatními. Projekty mohou vznikat také v návaznosti na významné události, svátky, kulturní dění nebo aktuální situaci ve škole.
Výuka probíhá podle časové dotace stanovené učebním plánem a podle potřeby také v **delších vzdělávacích blocích**. Část vzdělávání může probíhat mimo školu, například v kulturních institucích a ve veřejném prostoru. Škola využívá možnosti, které nabízí **Boskovice a okolí**, například návštěvy muzea, knihovny, výstav a dalších kulturních a vzdělávacích akcí. Žáci tak získávají zkušenost s uměním a kulturou také v přirozeném prostředí mimo školu.
Organizace výuky zohledňuje věkově smíšené prostředí školy a individuální možnosti a zájmy žáků. Průvodkyně vytvářejí podmínky pro různé úrovně zapojení a umožňují žákům volit přiměřenou míru náročnosti, způsob práce a formu výsledného výstupu. Důraz je kladen na proces tvorby, vlastní zkušenost a rozvoj žáka, nikoli pouze na výsledný produkt.
Vzdělávání v předmětu Umění přispívá také k rozvoji **klíčových kompetencí a základních gramotností**, zejména prostřednictvím samostatné tvorby, spolupráce, komunikace, plánování a reflexe vlastní práce. Součástí výuky je průběžná zpětná vazba a formativní hodnocení, které žákům pomáhá uvědomovat si vlastní pokrok a plánovat další rozvoj.
Pro oblast Umění je **dominantní vazba na klíčovou kompetenci kulturní**, zatímco ostatní kompetence jsou podporovány podle povahy činností.

Vzdělávací strategie

V předmětu Umění využíváme zejména prožitkové, tvořivé, činnostní, projektové a badatelsky orientované postupy. Žákům poskytujeme prostor pro vlastní volbu, experimentování a hledání různých způsobů uměleckého vyjádření. Zařazujeme individuální, párovou i skupinovou práci, společnou tvorbu, prezentaci a reflexi vlastní práce. Výuku propojujeme s reálným životem, kulturním děním a prostředím Boskovic a okolí. Využíváme také návštěvy kulturních institucí, výstav, muzeí, knihovny a dalších kulturních akcí. Průběžně poskytujeme žákům zpětnou vazbu a vedeme je k sebehodnocení, reflexi a využívání zpětné vazby pro další tvorbu.

Propojování s dalšími vzdělávacími oblastmi

vzdělávání v předmětu Umění přirozeně propojujeme s dalšími vzdělávacími oblastmi. Významně jej propojujeme zejména s oblastí Jazyk a komunikace, například prostřednictvím zpěvu, práce s textem a rytmizace v českém i anglickém jazyce. Podle charakteru tématu a projektu propojujeme Umění také s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Strategie pro rozvoj základních gramotností

Čtenářská a pisatelská gramotnost

- využíváme literární předlohy, příběhy, písňové texty a další texty jako podněty pro interpretační a tvůrčí činnosti,
- vedeme žáky k interpretaci textů, hledání souvislostí a vyjadřování vlastních myšlenek, prožitků a názorů,
- vytváříme příležitosti k tvorbě vlastních textů, scénářů, příběhů nebo reflexí jako součásti tvůrčího procesu.

Logicko-matematická gramotnost

- zařazujeme činnosti zaměřené na pozorování, porovnávání, třídění a uspořádávání vizuálních, hudebních i pohybových prvků,
- vedeme žáky k objevování vztahů, rytmů, struktur a pravidelností v umělecké tvorbě.

3.2.4.1 ŠOVU 1

Školní očekávaný výsledek učení

Tvořím a vyjadřuji své myšlenky, pocity, prožitky a představy prostřednictvím různých druhů umění, objevuji vlastní způsob vyjádření a spolupracuji při společné tvorbě.

Hodnocení

Tvořivě využívá různé umělecké prostředky k vyjádření vlastních myšlenek, pocitů a představ, rozvíjí svůj osobitý projev a spolupracuje při společné tvorbě.

1. Přiřazené OVU

Hudební, taneční a dramatická výchova

- **UAK-HTD-001-ZV5-001** – Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.
- **UAK-HTD-001-ZV5-002** – Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance a divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.

Výtvarná a filmová výchova

- **UAK-VFV-001-ZV5-001** – Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru a objevuje vztahy mezi nimi.
- **UAK-VFV-001-ZV5-002** – Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.
- **UAK-VFV-001-ZV5-003** – Reaguje na svou tvorbu i tvorbu ostatních prostřednictvím slova, pohybu, zvuku či jiných nonverbálních prostředků a sdílí ji s ostatními.
- **UAK-VFV-001-ZV5-004** – Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.

Klíčové kompetence

- **KKT-SVJ-000-ZV5-001 – Kulturní a umělecké sebevyjádření**
- Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění
- **KKT-UMK-000-ZV5-001 – Umění a kultura jako prostředek komunikace**
- Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm
- **KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit**
- Monitoruje své procesy učení
- **KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřování**

- Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.
- **KPP-TYM-000-ZV5-001 – Spolupráce a týmová práce**
- Podílí se na spolupráci ve skupině
- **KPP-NAP-000-ZV5-001 – Nápady, příležitosti a výzvy**
- Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám

Průřezová témata

Péče o sebe a druhé

PTP-000-000-ZV5-003

Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

Udržitelné prostředí

PTU-000-000-ZV5-003

Vyhodnotí, jaké dopady má jeho chování na udržitelný život, a navrhne, v jakých oblastech by mohl dosáhnout zlepšení situace.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1. ročník	Objevuje radost z tvoření, experimentuje s různými materiály, zvuky, pohybem a hlasem. Vyjadřuje jednoduché prožitky a představy, zapojuje se do společných tvořivých činností.
2. ročník	Rozšiřuje možnosti svého výtvarného, hudebního, pohybového i dramatického projevu. Zkouší různé způsoby vyjádření, dokončuje vlastní práci a sdílí ji s ostatními.
3. ročník	Vědomě volí jednoduché prostředky uměleckého vyjádření podle svého záměru. Spolupracuje při společné tvorbě, respektuje nápady druhých a začíná reflektovat vlastní tvorbu.
4. ročník	Tvořivě propojuje různé druhy umění, experimentuje s postupy a materiály. Dokáže zdůvodnit volbu použitých prostředků při vlastní tvorbě, přijímá zpětnou vazbu a využívá ji při další práci.
5. ročník	Samostatně využívá různé umělecké prostředky k vyjádření myšlenek, pocitů a zkušeností. Aktivně spolupracuje při společné tvorbě, reflektuje vlastní i společnou práci a hledá vlastní tvůrčí styl.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

- výtvarné prostředky (linie, barva, tvar, plocha, prostor),
- hudební prostředky (hlas, rytmus, melodie, dynamika),
- hlasové, rytmické a pohybové činnosti,
- taneční vyjadřování,
- dramatická hra, role a improvizace,
- filmová a fotografická tvorba přiměřená věku,
- experimentování s materiály, technikami a postupy,
- tvoření z přírodních a recyklovaných materiálů,
- vlastní tvůrčí proces,
- společná tvorba,
- prezentace a sdílení tvorby,
- reflexe vlastní i společné práce.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- tvořivě využívá různé umělecké prostředky,
- hledá vlastní způsob vyjádření,
- experimentuje s různými materiály, technikami a postupy,
- dokončuje vlastní práci,
- zapojuje se do společné tvorby,
- respektuje tvorbu a nápady ostatních,
- dokáže popsat svůj tvůrčí záměr,
- reflektuje vlastní pokrok.

3.2.4.2 ŠOVU 2

Školní očekávaný výsledek učení

Vnímám, objevuji a reflektuji umění, hledám jeho význam a rozvíjím vlastní estetické cítění.

Hodnocení

Vnímá umění s otevřeností, přemýšlí o jeho významu, interpretuje umělecká sdělení a dokáže vyjádřit vlastní dojmy a názory.

1. Přiřazené OVU

Hudební, taneční a dramatická výchova

- **UAK-HTD-001-ZV5-003** – Zapojuje se do reflexe reprodukčních, tvůrčích a interpretačních činností s porozuměním základním oborovým pojmům.
- **UAK-HTD-002-ZV5-004** – Rozvíjí a buduje svůj vztah k hudbě pomocí poslechových činností a propojuje svou zkušenost se základními prvky hudební řeči.
- **UAK-HTD-002-ZV5-005** – Vyjádří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.

5. **UAK-HTD-002-ZV5-006** – Rozliší hudební, taneční a divadelní dílo a orientuje se v prostředcích jejich vyjádření.

Výtvarná a filmová výchova

- **UAK-VFV-002-ZV5-005** – Vyjádří, co prožíval při vnímání výtvarného a audiovizuálního díla.
- **UAK-VFV-002-ZV5-006** – Komunikuje o výtvarném či filmovém uměleckém díle s využitím základních oborových pojmů.

Klíčové kompetence

- **KKT-UMK-000-ZV5-001 – Umění a kultura jako prostředek komunikace**
- Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm
- **KKT-KON-000-ZV5-001 – Kulturní kontext**
- Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí
- **KKU-USU-000-ZV5-001 – Umění se učit**
- Monitoruje své procesy učení
- **KKK-POR-000-ZV5-001 – Porozumění**
- Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů
- **KKK-AKN-000-ZV5-001 – Aktivní naslouchání**
- Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera

Průřezová témata

PTP-000-000-ZV5-001

Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

Společnost pro všechny

PTS-000-000-ZV5-001

Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1. ročník	Pozoruje umělecká díla, sdílí své pocity a učí se naslouchat zážitkům druhých.
2. ročník	Rozpoznává základní rozdíly mezi různými druhy umění a vyjadřuje vlastní dojmy jednoduchými slovy, pohybem nebo výtvarně.
3. ročník	Přemýšlí o tom, co chce umělecké dílo sdělit, porovnává různé způsoby vyjádření a respektuje odlišné pohledy ostatních.
4. ročník	Samostatně popisuje své zážitky z umění, hledá souvislosti mezi dílem, autorem a vlastním prožíváním.
5. ročník	Vnímá umění jako způsob poznávání světa, dokáže formulovat vlastní názor, podpořit jej jednoduchými argumenty a respektuje různé interpretace uměleckých děl.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

- vnímání různých druhů umění,
- pozorování, naslouchání a prožívání uměleckých děl,
- rozhovor o umění,
- popis vlastních pocitů, dojmů a prožitků,
- hledání významů a sdělení uměleckých děl,
- interpretace uměleckých děl,
- porovnávání různých způsobů uměleckého vyjádření,
- základní výtvarné, hudební, dramatické a filmové prostředky,
- umění v každodenním životě,
- estetika prostředí školy, přírody a komunity,
- návštěvy výstav, koncertů, divadel, muzeí a dalších kulturních akcí,
- setkávání s umělci a jejich tvorbou.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- aktivně vnímá různorodé umělecké projevy,
- popisuje své dojmy, pocity a prožitky,
- respektuje odlišné názory ostatních,
- hledá význam a sdělení uměleckých děl,
- používá základní oborové pojmy při rozhovoru o umění,
- propojuje vlastní zkušenosti s uměleckým zážitkem,
- interpretuje jednoduchá umělecká sdělení přiměřeně svému věku,
- reflektuje vlastní estetické vnímání.

3.2.4.3 ŠOVU 3

Školní očekávaný výsledek učení

Poznávám kulturní dědictví, rozvíjím tradice a aktivně spoluvytvářím kulturní život školy i komunity.

Hodnocení

Poznává kulturní dědictví, aktivně se podílí na utváření tradic školy a komunity a uvědomuje si jejich význam pro současnost i budoucnost.

1. Přiřazené OVU

Hudební, taneční a dramatická výchova

- **UAK-HTD-003-ZV5-007** – Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.

Výtvarná a filmová výchova

- **UAK-VFV-003-ZV5-007** – „Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.“

Klíčové kompetence

- **KKT-UMK-000-ZV5-001 – Umění a kultura jako prostředek komunikace**
- Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm
- **KKT-KON-000-ZV5-001 – Kulturní kontext**
- Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí
- **KKT-IDR-000-ZV5-001 – Kulturní identita a rozmanitost**
- Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur
- **KKK-POR-000-ZV5-001 – Porozumění**
- Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů
- **KPP-TYM-000-ZV5-001 – Spolupráce a týmová práce**
- Podílí se na spolupráci ve skupině

Průřezová témata

PTS-000-000-ZV5-001

Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.

Udržitelné prostředí

PTU-000-000-ZV5-002

Naplánuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině.

2. Kontinuum rozvoje (1.–5. ročník)

Ročník	Očekávaný rozvoj
1. ročník	Seznamuje se s tradicemi školy, rodiny a místní komunity a s radostí se zapojuje do společných slavností.

Ročník	Očekávaný rozvoj
2. ročník	Poznává lidové tradice, svátky a kulturní zvyky, sdílí vlastní zkušenosti a aktivně se účastní komunitních akcí.
3. ročník	Objevuje kulturní dědictví svého regionu, navštěvuje kulturní instituce a uvědomuje si jejich význam pro život komunity.
4. ročník	Aktivně se podílí na přípravě školních slavností, poznává tradice regionu a porovnává je s tradicemi jiných míst a kultur.
5. ročník	Aktivně spoluvytváří kulturní život školy i komunity, podílí se na plánování a realizaci kulturních a komunitních aktivit, chápe význam kulturního dědictví a tradic pro současnost a přispívá k jejich uchovávání.

3. Učivo k dosažení ŠOVU

- lidové tradice, zvyky a slavnosti,
- tradiční svátky během roku (např. Masopust, Vynášení Morany, Velikonoce, Advent, slavnost světla aj.),
- regionální tradice Boskovicka a místní komunity,
- kulturní dědictví regionu, České republiky i světa,
- významné osobnosti umění,
- návštěvy galerií, muzeí, divadel, koncertů a kulturních akcí,
- umění ve veřejném prostoru,
- kulturní rozmanitost,
- příprava a realizace školních slavností,
- prezentace výsledků společné tvorby při školních a komunitních akcích,
- společné mezigenerační a komunitní akce,
- dokumentace kulturních událostí,
- ochrana kulturního dědictví,
- aktivní účast na kulturním životě školy a místní komunity.

4. Kritéria hodnocení

Žák:

- poznává kulturní tradice a kulturní dědictví,
- aktivně se zapojuje do kulturních aktivit školy a komunity,
- respektuje různé kulturní projevy, tradice a zvyky,
- propojuje vlastní zkušenosti s poznáváním kultury,
- podílí se na přípravě a realizaci školních a komunitních slavností,
- vysvětluje význam kulturního dědictví pro svůj život, školu nebo komunitu,
- uvědomuje si význam kulturního dědictví pro současnou společnost.

3.2.5 Wellbeing

3.2.5.1 Charakteristika Wellbeingu

Wellbeing je povinnou součástí vzdělávání ve všech ročnících 1. stupně. Tato disponibilní dotace vytváří prostor pro cílenou podporu duševního zdraví, psychické odolnosti, sebepoznání a celkové flexibility žáků. Pomáhá žákům lépe rozumět vlastním emocím, myšlenkám, tělesným prožitkům a způsobům chování a uvědomovat si jejich vzájemné souvislosti.

Obsah Wellbeingu vychází z vývojových potřeb žáků a zároveň pružně reaguje na aktuální situace jednotlivců i třídního kolektivu. Podle potřeby mohou být jeho součástí také bezpečná reflexe a řešení situací, které žáci zažívají ve škole, ve vztazích nebo v každodenním životě.

Významnou součástí jsou relaxační, dechová, pohybová a další regulační cvičení. Žáci jejich prostřednictvím poznávají možnosti, jak se zklidnit, soustředit se, pracovat s napětím a zvládat přiměřenou psychickou zátěž.

Přiměřeně věku žáků je zařazována také psychoedukace zaměřená na vyhýbavé a zabezpečovací chování. Žáci poznávají, že vyhýbání se nepříjemným nebo nejistým situacím může přinést krátkodobou úlevu, současně však může dlouhodobě posilovat obavy a omezovat jejich samostatnost. Učí se proto hledat bezpečné a přiměřené způsoby, jak postupně zvládat nové, nejisté nebo náročné situace, pracovat s chybou a neúspěchem a rozšiřovat své možnosti jednání.

Wellbeing není terapeutickou péčí ani náhradou odborné psychologické nebo zdravotní pomoci. Pokud potřeby žáka přesahují možnosti běžné pedagogické podpory, škola postupuje ve spolupráci se zákonnými zástupci a příslušnými odbornými pracovišti.

3.2.5.2 Cíle Wellbeingu

Cílem Wellbeingu je podporovat žáky tak, aby:

- lépe poznávali sami sebe, své potřeby, silné stránky a vlastní hranice;
- rozpoznávali a pojmenovávali své emoce a tělesné prožitky;
- rozuměli základním souvislostem mezi myšlenkami, emocemi, tělesnými reakcemi a chováním;
- dokázali využívat přiměřené strategie pro zklidnění, soustředění a regulaci emocí;
- rozvíjeli psychickou odolnost a schopnost zvládat přiměřenou míru nejistoty a zátěže;
- pružněji reagovali na změny, nové situace a měnící se podmínky;
- učili se postupně překonávat vyhýbavé a nadměrně zabezpečovací chování;
- dokázali pracovat s chybou, neúspěchem a nepříjemnými pocity jako s přirozenou součástí učení a života;
- rozvíjeli zdravé vztahy, empatii, respekt a schopnost spolupráce;
- dokázali rozpoznat situaci, ve které potřebují pomoc, a uměli o ni vhodným způsobem požádat;
- získávali návyky podporující tělesné a duševní zdraví;
- přebírali přiměřenou odpovědnost za vlastní wellbeing a současně respektovali potřeby a hranice druhých.

3.2.5.3 Organizace a časová dotace

Wellbeing je zařazen ve všech ročnících 1. stupně v průměrné časové dotaci jedné hodiny týdně. Je hrazen z disponibilní časové dotace.

Zpravidla je realizován ve dvouhodinových blocích jednou za čtrnáct dní. Podle aktuálních potřeb žáků, organizačních možností školy a charakteru plánovaných činností může být uskutečňován také prostřednictvím kratších aktivit, tematických bloků, projektů, pobytových programů, tematických dnů nebo činností mimo školu. Při nerovnoměrném rozvržení se časová dotace posuzuje jako průměr za stanovené období.

Výuka může probíhat s celou třídou, v menších skupinách, ve dvojicích i individuální formou. Uskutečňuje se ve třídě, v dalších prostorách školy, venku nebo v jiném vhodném a bezpečném prostředí.

Konkrétní obsah jednotlivých setkání vychází z plánovaného vzdělávacího obsahu a současně může reagovat na aktuální potřeby žáků a třídního kolektivu. Při řešení konkrétních situací učitel respektuje soukromí, důstojnost a individuální hranice žáků. Sdílení osobních zkušeností není vynucováno.

3.2.5.4 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah Wellbeingu vychází z věku a potřeb žáků a zahrnuje zejména:

- **sebepoznání** – poznávání vlastních potřeb, silných stránek, možností a hranic;
- **práci s emocemi** – rozpoznávání, pojmenovávání, přijímání a bezpečné vyjadřování emocí;
- **práci s tělem** – vnímání tělesných signálů, relaxační, dechová, pohybová a regulační cvičení;
- **práci s myšlenkami** – uvědomování si souvislostí mezi myšlenkami, emocemi, tělesnými reakcemi a chováním;
- **psychickou odolnost a flexibilitu** – zvládání změn, nejistoty, chyb, neúspěchu a přiměřeně náročných situací;
- **porozumění vyhýbavému a zabezpečovacímu chování** – rozpoznávání jeho důsledků a hledání bezpečných kroků k postupnému zvládání obav;
- **vztahy a komunikaci** – spolupráci, respektování hranic, řešení neshod a vytváření bezpečných vztahů;
- **péči o duševní zdraví** – osvojování vhodných strategií sebepéče a schopnost rozpoznat, kdy a jak požádat o pomoc.

Konkrétní obsah jednotlivých setkání může reagovat také na aktuální potřeby žáků a situace ve třídním kolektivu.

3.2.5.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

- vytváří bezpečné, předvídatelné a respektující prostředí;
- stanovuje společně se žáky pravidla bezpečné komunikace, naslouchání a sdílení;
- respektuje individuální hranice žáků a nevynucuje sdílení osobních zkušeností;
- přistupuje k emocím žáků bez zlehčování, hodnocení nebo zesměšňování;
- zařazuje pravidelné relaxační, dechové, pohybové a regulační činnosti;
- využívá rozhovor, řízenou reflexi, práci s příběhem, modelové situace, situační a kooperativní hry, tvořivé činnosti a činnosti zaměřené na tělesné prožívání;
- propojuje vzdělávací obsah s běžnými situacemi, které žáci zažívají ve škole i mimo ni;
- pomáhá žákům rozpoznávat souvislosti mezi myšlenkami, emocemi, tělesnými reakcemi a chováním;
- nabízí žákům více možných strategií a vede je k posuzování jejich vhodnosti v konkrétní situaci;
- podporuje postupné zvládání přiměřeně náročných situací prostřednictvím malých a bezpečných kroků;
- oceňuje úsilí, odvahu, vytrvalost, sebereflexi a individuální pokrok;
- pracuje s chybou a neúspěchem jako s přirozenou součástí učení;
- vede žáky k respektování vlastních potřeb a hranic i potřeb a hranic druhých;
- podporuje spolupráci, vzájemnou pomoc a pocit sounáležitosti;
- reaguje na aktuální potřeby třídy, současně však zachovává kontinuitu plánovaného vzdělávacího obsahu;
- podle potřeby spolupracuje s třídním učitelem, školním poradenským pracovištěm, zákonnými zástupci a dalšími odborníky;
- při zjištění závažných obtíží postupuje v souladu s pravidly školy a platnými právními předpisy.

Žák je veden k tomu, aby:

- aktivně poznával své prožívání a potřeby;
- zkoušel různé strategie péče o svou psychickou pohodu;
- přemýšlel o důsledcích svého jednání;
- postupně přebíral odpovědnost za volbu vhodné strategie;
- dokázal reflektovat svůj pokrok;
- respektoval soukromí, důstojnost a hranice ostatních;
- přispíval k bezpečnému a podporujícímu prostředí skupiny.

3.2.5.6 Hodnocení žáků

Hodnocení ve Wellbeingu má především formativní a podporující charakter. Zaměřuje se na proces učení, zapojení žáka, využívání osvojovaných strategií, schopnost reflexe a individuální pokrok. Nesrovnává osobní prožívání jednotlivých žáků ani neposuzuje, zda jsou jejich emoce správné nebo nesprávné.

Předmětem hodnocení může být zejména:

- aktivní a přiměřené zapojení do nabízených činností;
- respektování dohodnutých pravidel a hranic ostatních;
- schopnost pojmenovat nebo jiným vhodným způsobem vyjádřit vlastní potřeby a prožívání;
- rozpoznávání souvislostí mezi myšlenkami, emocemi, tělesnými reakcemi a chováním;
- schopnost zvolit a vyzkoušet vhodnou regulační nebo relaxační strategii;
- ochota hledat různá řešení a postupně zvládat nové nebo náročné situace;
- schopnost spolupráce, naslouchání a respektující komunikace;
- schopnost reflektovat vlastní učení a pokrok;
- schopnost rozpoznat potřebu podpory a vhodně o pomoc požádat.

Využíváno je zejména průběžné slovní hodnocení, sebehodnocení, vrstevnická zpětná vazba, reflexní rozhovor, pozorování a případně žákovské portfolio. Hodnocení vychází z předem srozumitelných kritérií, přihlíží k věku a individuálním možnostem žáka a poskytuje mu konkrétní podněty pro další rozvoj.

Předmětem hodnocení nejsou osobní zkušenosti, citlivé informace, samotná míra psychické pohody ani ochota veřejně sdílet vlastní prožívání. Žák má možnost zvolit přiměřenou formu zapojení, pokud pro něj konkrétní činnost nebo sdílení není bezpečné.

3.2.5.7 ŠOVU 1 – Wellbeing

Na konci 5. ročníku žák rozpoznává a přiměřeně pojmenovává své emoce, potřeby, myšlenky a tělesné projevy a využívá vhodné relaxační a seberegulační strategie k podpoře svého duševního zdraví.

Vazby na RVP ZV

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce

- **CSP-OSV-002-ZV5-004** – Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.
- **CSP-OSV-001-ZV5-002** – Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.

Průřezové téma Péče o sebe a druhé

PTP-000-000-ZV5-002 – Navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

KOS-WEL-000-ZV5-001 – Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).
KOS-SEB-000-ZV5-001 – Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.
KOS-ODO-000-ZV5-001 – Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.

Další související vazby

CJS-CJS-005-ZV5-031 – Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.
CZB-TEV-001-ZV5-003 – Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění a k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.

Základní gramotnost

ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.

Vazba na základní gramotnost se naplňuje zejména při práci s příběhem, reflexními zápisy, deníky, kartami emocí nebo jinými prožitkovými texty.

3.2.5.8 ŠOVU 2 – Wellbeing

Na konci 5. ročníku žák využívá přiměřené strategie při zvládání změn, nejistoty a náročných situací, rozpoznává projevy vyhýbavého a zabezpečovacího chování a podle potřeby vyhledá pomoc.

Vazby na RVP ZV

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce

CSP-OSV-001-ZV5-002 – Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.
CSP-OSV-002-ZV5-004 – Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.

Průřezové téma Péče o sebe a druhé

PTP-000-000-ZV5-002 – Navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

KOS-ODO-000-ZV5-001 – Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.
KOS-WEL-000-ZV5-001 – Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).
KOS-SEB-000-ZV5-001 – Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

Další související vazba

CZB-TEV-001-ZV5-003 – Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění a k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.

Základní gramotnost

ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.

Vazba na základní gramotnost se naplňuje například při reflexních zápisech, práci s příběhem, popisu prožívané nebo modelové situace a vyhodnocování použitých strategií.

3.2.6 Průřezový projekt

3.2.6.1 Charakteristika jiné formy vzdělávání

Cíle

Průřezový projekt vytváří prostor pro propojování poznatků a dovedností z různých vzdělávacích oblastí. Podporuje samostatnost, tvořivost, spolupráci, schopnost plánovat práci, hledat řešení, vytvářet vlastní výstupy a reflektovat průběh učení. Žáci se mohou podílet na volbě témat podle svých zájmů, zkušeností a otázek.

Organizace a časová dotace

Průřezový projekt je zařazen od 2. do 5. ročníku v rozsahu průměrně jedné vyučovací hodiny týdně. Zpravidla probíhá jako dvouhodinový blok jednou za čtrnáct dní. Jeho časová dotace je hrazena z disponibilních hodin.
Výuka může probíhat individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách, ve třídě, v dalších prostorách školy i mimo školu. Délka jednotlivých projektů a způsob jejich organizace se přizpůsobují tématu, věku žáků a podmínkám školy.

Vzdělávací obsah

Obsah není stanoven jako pevný soubor témat. Vychází z podnětů a zájmů žáků, aktuálního dění, prostředí školy a jejího okolí nebo z témat nabídnutých učitelem. Učitel pomáhá žákovské náměty převádět do vzdělávacích cílů a propojuje je s odpovídajícím vzdělávacím obsahem, klíčovými kompetencemi, základními gramotnostmi a průřezovými tématy.
Podle zaměření projektu mohou být využívány činnosti jazykové, matematické, přírodovědné, společenskovědní, umělecké, pohybové, praktické nebo digitální. Součástí bývá plánování, získávání a zpracování informací, vlastní tvorba, spolupráce, prezentace výsledku a závěrečná reflexe.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

- vytváří prostor pro žákovské otázky, zájmy a návrhy témat;
- podporuje žáky při stanovování cíle a plánování jednotlivých kroků;
- vede žáky k rozdělení úkolů a odpovědné spolupráci;
- nabízí různé zdroje, pomůcky, pracovní postupy a způsoby zpracování;
- propojuje téma projektu s vhodnými vzdělávacími oblastmi, klíčovými kompetencemi, základními gramotnostmi a průřezovými tématy;
- poskytuje průběžnou zpětnou vazbu a podporuje práci s chybou;
- vytváří příležitosti k prezentaci, sebehodnocení a společné reflexi.

Hodnocení žáků

Hodnocení má převážně formativní charakter. Zaměřuje se zejména na zapojení žáka, spolupráci, samostatnost, odpovědnost za svěřený úkol, využívání poznatků a dovedností, tvorbu výstupu, jeho prezentaci a reflexi vlastního učení. Zohledňuje individuální možnosti žáka i jeho pokrok.
Využívá se průběžná zpětná vazba učitele, sebehodnocení, vrstevnické hodnocení, rozhovor, pozorování a podle povahy projektu také portfolio nebo reflexní zápis.

3.2.6.2 Školní očekávané výsledky učení

Školní očekávané výsledky učení jsou rozpracovány do dvou delších období tak, aby byla zřejmá jejich návaznost a postupná gradace od práce s podporou učitele k větší samostatnosti žáka.

3.2.6.3 Vývoj od 2. do 5. ročníku

2.–3. ročník

ŠOVU 1: Žák se s podporou učitele podílí na volbě tématu projektu, navrhuje jednoduché kroky jeho realizace a využívá poznatky a dovednosti z různých oblastí vzdělávání při vytváření vlastního nebo společného výstupu.
ŠOVU 2: Žák se zapojuje do společné práce, plní dohodnutý úkol, s podporou představí výsledek a jednoduše pojmenuje, co se mu dařilo a co se při projektu naučil.

4.–5. ročník

ŠOVU 1: Žák se aktivně podílí na volbě tématu a plánování projektu, při jeho realizaci samostatněji propojuje poznatky a dovednosti z různých oblastí vzdělávání a přispívá k vytvoření společného nebo vlastního výstupu.

ŠOVU 2: Žák spolupracuje s ostatními při řešení projektového úkolu, přiměřeně prezentuje výsledek a reflektuje průběh projektu, vlastní přínos i získané zkušenosti.

3.2.6.4 Vazby ŠOVU na OVU RVP ZV

ŠOVU 1

OVU průřezových témat:

- PTS-000-000-ZV5-001 – Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.
- PTP-000-000-ZV5-001 – Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

OVU klíčových kompetencí:

- KPP-NAP-000-ZV5-001 – Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám.
- KPP-REA-000-ZV5-001 – Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.
- KPP-TYM-000-ZV5-001 – Podílí se na spolupráci ve skupině.
- KPP-ZDR-000-ZV5-001 – Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.

OVU základních gramotností:

- ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.
- ZGC-VZT-000-ZV5-001 – Čte a píše množství textů různého typu.

ŠOVU 2

OVU průřezových témat:

- PTS-000-000-ZV5-005 – Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.
- PTP-000-000-ZV5-001 – Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.

OVU klíčových kompetencí:

- KPP-TYM-000-ZV5-001 – Podílí se na spolupráci ve skupině.
- KKK-VYJ-000-ZV5-001 – Vyjadřuje se prostředky, které si volí s ohledem na svůj komunikační záměr, situaci a partnera.
- KKK-AKN-000-ZV5-001 – Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.
- KKU-USU-000-ZV5-001 – Monitoruje své procesy učení.

OVU základních gramotností:

- ZGC-BPO-000-ZV5-001 – Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.
- ZGC-VZT-000-ZV5-001 – Čte a píše množství textů různého typu.

Doplňující vazba podle zaměření projektu: PTU-000-000-ZV5-002 – Naplánuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině; uplatní se u tematicky odpovídajících projektů.

3.3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Přístupy a způsoby hodnocení žáků používané ve škole pro podporu formativního přístupu

Hodnocení v Základní škole Meluzína chápeme jako přirozenou součást procesu učení. Jeho hlavním cílem není pouze posoudit dosaženou úroveň znalostí a dovedností, ale především podporovat další učení, motivaci, samostatnost a převzetí odpovědnosti za vlastní vzdělávání. Hodnocení poskytuje žákovi srozumitelnou zpětnou vazbu o jeho pokroku, silných stránkách i oblastech, na kterých může dále pracovat. Pedagogům slouží jako podklad pro plánování další výuky, individualizaci vzdělávání a průběžnou pedagogickou diagnostiku. Zákonným zástupcům poskytuje ucelené informace o vzdělávacím pokroku žáka a podporuje partnerskou spolupráci mezi školou a rodinou.

Při hodnocení vycházíme z předem stanovených vzdělávacích cílů a kritérií. Hodnotíme nejen výsledky učení, ale také proces učení, individuální pokrok žáka, jeho aktivitu, samostatnost, spolupráci, schopnost řešit problémy, tvořivost a rozvoj klíčových kompetencí. Nehodnotíme osobnost žáka ani jej nesrovnáváme s ostatními, ale sledujeme jeho vlastní vzdělávací cestu a pokrok vzhledem k jeho možnostem.

Ve škole uplatňujeme především formativní přístup k hodnocení. Žáci jsou seznamováni s cíli učení i kritérii úspěchu, dostávají průběžnou konkrétní a srozumitelnou zpětnou vazbu a společně s pedagogy plánují další kroky svého učení. Součástí hodnocení je práce s chybou jako přirozenou součástí učení, podpora sebereflexe, stanovování osobních vzdělávacích cílů a pravidelné sledování individuálního pokroku. Při rozvoji systému hodnocení se inspirujeme principy metodiky **Vysvědčení Jinak** Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a postupně je přizpůsobujeme vzdělávací filozofii a potřebám naší školy.

Mezi společné postupy, které při hodnocení uplatňujeme, patří práce s předem stanovenými cíli a kritérii, průběžná zpětná vazba, pedagogická diagnostika, sebehodnocení, vzájemné hodnocení, práce s portfoliem a pravidelná reflexe vzdělávacího pokroku žáků.

Způsoby hodnocení procesů a výsledků učení žáka

Součástí procesu hodnocení je pravidelné **sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků**. Žáci jsou vedeni k tomu, aby hodnotili práci a proces učení, nikoli osobu spolužáka, a také k tomu, aby dokázali pojmenovat své silné stránky, rozpoznávali vlastní pokrok, stanovovali si další cíle a přebírali odpovědnost za své učení. Vzájemné hodnocení probíhá v bezpečném a respektujícím prostředí podle předem známých kritérií. Zaměřuje se na poskytování věcné, konkrétní a podpůrné zpětné vazby, která napomáhá dalšímu učení.

Na vysvědčení jsou žáci hodnoceni slovním hodnocením, které vychází z průběžného formativního hodnocení a poskytuje ucelený obraz o procesu i výsledcích jejich učení. Slovní hodnocení popisuje dosaženou úroveň očekávaných výsledků učení, individuální pokrok žáka, jeho silné stránky i oblasti vhodné pro další rozvoj. Součástí hodnocení jsou také doporučení, která žákovi pomáhají plánovat jeho další vzdělávací cestu.

Nedílnou součástí hodnocení je také **rozvoj klíčových kompetencí**. Pedagogové průběžně sledují, jak žáci využívají své znalosti, dovednosti a postoje při řešení autentických situací, při spolupráci, komunikaci, samostatném učení, tvořivé práci i přebírání odpovědnosti za vlastní učení. Klíčové kompetence nejsou hodnoceny odděleně, ale přirozeně prostupují hodnocením procesu i výsledků vzdělávání ve všech vzdělávacích oblastech.

Specifika hodnocení procesů a výsledků vzdělávání žáků v integrovaných předmětech

Vzdělávání v Základní škole Meluzína je organizováno převážně prostřednictvím integrovaných předmětů, které propojují vzdělávací obsah více oborů do smysluplných souvislostí. Tomu odpovídá také způsob hodnocení.

Při hodnocení sledujeme nejen osvojení znalostí z jednotlivých vzdělávacích oborů, ale především schopnost žáků propojovat znalosti, dovednosti a poznatky, využívat je při řešení reálných situací,

spolupracovat, tvořivě přemýšlet a aplikovat získané dovednosti v různých souvislostech. Hodnocení proto zachycuje komplexní rozvoj žáka a respektuje propojenost vzdělávacího obsahu.

V integrovaných předmětech využíváme zejména komplexní hodnoticí úlohy, badatelské a projektové činnosti, praktické úkoly, prezentace, společné reflexe a žákovská portfolia. Při hodnocení vycházíme z očekávaných výsledků učení jednotlivých vzdělávacích oborů, které jsou v integrovaných předmětech vzájemně smysluplně propojeny.

Pedagogové při plánování i hodnocení spolupracují a společně sledují vzdělávací pokrok žáků napříč integrovanými předměty. Díky tomu získává žák i jeho zákonní zástupci ucelený obraz o jeho vzdělávání a rozvoji.

Získávání podkladů pro hodnocení žáků

Podklady pro hodnocení získávají pedagogové průběžně během celého vzdělávacího procesu. Hodnocení nevychází z jednorázového výkonu žáka, ale z dlouhodobého sledování jeho vzdělávacího pokroku, individuálního rozvoje a naplňování očekávaných výsledků učení.

Při hodnocení pedagogové využívají zejména:

- pedagogické pozorování žáka při vzdělávacích činnostech,
- rozhovory se žákem a průběžnou reflexi jeho učení,
- samostatnou i skupinovou práci,
- projektovou, badatelskou, expediční a praktickou výuku,
- prezentace, tvůrčí výstupy a další autentické ukázky práce žáků,
- písemné práce a další vzdělávací výstupy přiměřené věku žáků,
- žákovské portfolio dokumentující dlouhodobý pokrok a rozvoj žáka,
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků,
- spolupráci a sdílení poznatků pedagogického týmu.

Součástí získávání podkladů je také průběžná pedagogická diagnostika, která umožňuje včas rozpoznávat vzdělávací potřeby žáků, sledovat jejich individuální pokrok a přizpůsobovat vzdělávací postupy jejich možnostem a potřebám.

Při hodnocení pedagogové zohledňují věk žáka, jeho individuální vzdělávací potřeby, dosažený pokrok, míru naplnění stanovených vzdělávacích cílů i doporučení školských poradenských zařízení. Podklady pro hodnocení vycházejí z více různých zdrojů informací tak, aby poskytovaly co nejucelenější a nejobjektivnější obraz o procesu i výsledcích učení každého žáka.

Pravidla pro uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání

V Základní škole Meluzína vnímáme učení jako proces, který probíhá nejen ve škole, ale také v rodině, komunitě, zájmových aktivitách i běžném životě. Respektujeme, že žáci získávají cenné znalosti, dovednosti a zkušenosti také prostřednictvím neformálního a zájmového vzdělávání.

Pokud výsledky těchto aktivit souvisejí s očekávanými výsledky učení nebo rozvíjejí klíčové kompetence žáka, mohou být po dohodě s pedagogem zohledněny jako jeden z podkladů pro hodnocení. Žák může své zkušenosti dokládat například prostřednictvím žákovského portfolia, prezentací, projektů, praktických ukázek nebo reflexe vlastní činnosti.

Při uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání škola zohledňuje především skutečně prokázané znalosti, dovednosti a kompetence žáka, nikoli samotnou účast na aktivitě. Cílem není nahrazovat školní vzdělávání, ale oceňovat učení, které probíhá v různých životních situacích a přispívá k celkovému rozvoji žáka.

3.4 Hodnocení školního vzdělávacího programu

Časové rozvržení hodnocení ŠVP

Hodnocení školního vzdělávacího programu je součástí vlastního hodnocení školy (autoevaluace). **Probíhá ve dvou rovinách – jako hodnocení obsahového a formálního zpracování ŠVP a jako průběžné hodnocení jeho funkčnosti při realizaci vzdělávání.**

Průběžná reflexe naplňování ŠVP probíhá během celého školního roku při pravidelných setkáních pedagogického týmu, pedagogických poradách a při plánování vzdělávání. Komplexní vyhodnocení ŠVP probíhá zpravidla na konci školního roku a slouží jako podklad pro plánování následujícího školního roku a případnou aktualizaci školního vzdělávacího programu.

Nejméně jednou za tři roky škola vyhodnocuje všechny části ŠVP jako celek z hlediska jejich aktuálnosti, funkčnosti a souladu s platným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Kritéria hodnocení ŠVP

Při hodnocení školního vzdělávacího programu sledujeme zejména:

- soulad ŠVP s platným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- logickou provázanost, srozumitelnost a funkčnost jednotlivých částí ŠVP,
- využitelnost ŠVP pro plánování, realizaci a hodnocení vzdělávání,
- naplňování vize, hodnot a vzdělávací filozofie školy,
- naplňování očekávaných výsledků učení a rozvoj klíčových kompetencí žáků,
- podporu individualizace, společného vzdělávání, wellbeingu a bezpečného prostředí,
- účinnost používaných vzdělávacích metod, organizačních forem výuky a systému hodnocení,
- propojení vzdělávání s reálným životem prostřednictvím badatelské, projektové a expediční výuky,
- podporu rozvoje potenciálu všech žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- soulad ŠVP s potřebami žáků, pedagogického týmu a zákonných zástupců i s požadavky platných právních předpisů.

Způsob využití výsledků hodnocení ŠVP

Výsledky hodnocení školního vzdělávacího programu slouží jako podklad pro průběžné zkvalitňování vzdělávacího procesu i samotného školního vzdělávacího programu. Na základě společné reflexe pedagogického týmu, zkušeností z plánování, realizace a hodnocení výuky, zpětné vazby žáků, zákonných zástupců a dalších partnerů školy průběžně upravujeme obsah vzdělávání, vzdělávací strategie, organizaci výuky, systém hodnocení i další části ŠVP.

Změny školního vzdělávacího programu vycházejí zejména z:

- změn Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a dalších závazných právních předpisů,
- zkušeností školy z plánování, realizace a hodnocení vzdělávání,
- potřeb žáků a pedagogického týmu,
- výsledků vlastního hodnocení školy.

Přijaté změny jsou zapracovány do školního vzdělávacího programu před jejich zavedením do vzdělávání a jsou projednávány pedagogickým týmem. Cílem hodnocení není pouze aktualizace dokumentu, ale především průběžné zvyšování kvality vzdělávání a naplňování vize, hodnot a poslání Základní školy Meluzína.